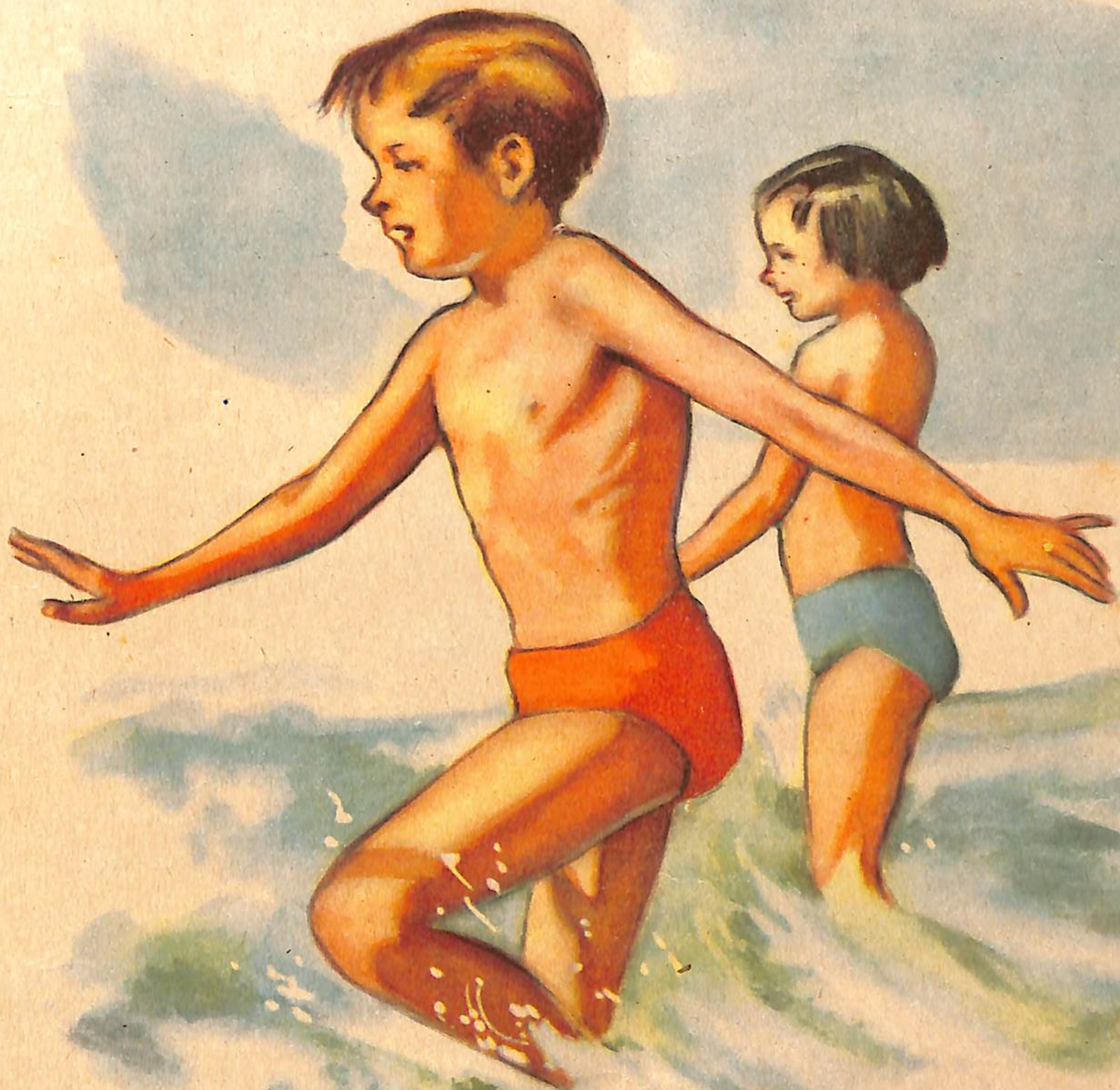
Τό σπίτι ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

dimi

109

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἡ Παιδόπολις)
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

Ὑπεύθυνος Ἀρχισυντάκτης · ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ
Λεωφόρος Ἁγίας Φιλοθέης 27)3 — Φιλοθέη
Προϊστάμ. Τυπογραφείου: Ἠλ. Καλκαντζάκος, Ἕβρου 212—Πειραιεύς

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1954
ΕΤΟΣ Ε'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 109 (13)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Τρίμηνος	Δραχμαὶ	25
Ἑξάμηνος	»	50
Ἐτησία	»	100

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜ. 2

Τὰ ἐμβάσματα νὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὸν
ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ ΔΗΜ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.
Πλατεῖα Συντάγματος

Ὁ Ζαχαρίας Σημαντήρας μὲ ἐρωτᾶ: Γιατί τὸ νερὸ σβύνει τὴ φωτιὰ ἐνῶ ἄλλα ὑγρὰ ἀναφλέγονται μόλις ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μὲ αὐτήν;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Μιὰ ἀπὸ τὶς ἰδιότητες τοῦ νεροῦ εἶναι νὰ εἶναι ἄφλεκτο. Δὲν καίγεται δηλαδή. Ἔτσι ἡ ἐπαφή του μὲ φλεγόμενον ἀντικείμενον ἔχει σὰ συνέπεια νὰ τὸ ἀπομονώση ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα ποὺ περιέχει ὀξυγόνο τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ νὰ συνεχιστῆ ἡ καύση. Ἄλλα ὑγρὰ εἶναι εὔφλεκτα. Αὐτὰ μόλις ἔλθουν σ' ἐπαφὴ μὲ τὴν φλόγα ἀναφλέγονται κατὰ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο ποὺ θὰ πάρη φωτιὰ ἕνας σωρὸς ἄχυρα ποὺ θὰ ριχτῆ σὲ μεγάλη φλόγα. Πρέπει νὰ σημειώσω ἐδῶ πὼς καὶ ἄλλα σώματα ὅταν ἔλθουν σὲ μεγάλη ποσότητα σ' ἐπαφὴ μὲ τὴ φωτιὰ καὶ τὴν ἀπομονώσουν ἀπὸ τὸ ὀξυγόνο, σβήνουν τὴ φωτιά.

Ὁ Ἰωάννης Ἀναγνωστόπουλος μὲ ρωτάει: Τί σημαίνει ἡ λέξις Ραββί;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἡ λέξη Ραββὶ εἶναι Ἑβραϊκὴ καὶ σημαίνει τὸν σοφὸν ἑρμηνευτὴ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου, τὸ Μέγα διδάσκαλο. Μὲ τὸν ἴδιο τίτλο προσφωνοῦσαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ τὸν Κύριο. Τὴν ἔλεγαν τὴ λέξη Ραββὶ μὲ τὴν ἔννοια τοῦ διδάσκαλος.

Ὁ Κυριάκος Δερμετζίδης μὲ ἐρωτᾶ: Πότε πέθανε ὁ Γρηγόριος Ξενόπουλος καὶ ποιὰ εἶναι τὰ σπουδαιότερα ἔργα του;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὁ Γρηγόριος Ξενόπουλος πέθανε στὶς 14 Ἰανουαρίου 1951 σὲ ἡλικία 83 ἐτῶν. Στὰ 1912 πῆρε τὸ χρυσὸ σταυρὸ τοῦ Σωτῆρος καὶ στὰ 1929 τὸ ἐθνικὸ ἀριστεῖο Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν γιὰ τὸ διήγημά του «Ὁ τρελλὸς μὲ τοὺς κόκκινους κρίνους». Στὰ 1931 γίνηκε ἀκαδημαϊκός. Πολλὰ εἶναι τὰ ἔργα του. Εἶναι ἴσως ὁ πολυγραφότερος ὄχι μόνο ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες συγγραφεῖς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ξένους. Ἔγραψε διήγημα, μυθιστόρημα, δρᾶμα καὶ κωμωδία. Ἀπὸ τὰ διηγήματά του προτιμῶ τὸν «Κακὸ δρόμο». Ἀπὸ τὰ θεατρικά του ἔργα τὸ «Μυστικὸ τῆς Κοντέσσας Βαλέραινας» καὶ ἀπὸ τὰ μυθιστορήματά του «Τὴν Τρίμορφη Γυναῖκα».

Μὰ αὐτὴ εἶναι καθαρὰ ὑποκειμενικὴ κρίση. Μὰ πιστεύω πὼς ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἔργα τοῦ Ξενόπουλου ἢ καλλίτερα τὸ τεράστιο ἐθνικό του ἔργο γιὰ τὸν ὁποῖον θὰ τὸν εὐγνωμονῆ τὸ Ἔθνος ἦταν ἡ μακρόχρονη ἀρχισυνταξία του στὴ «Διάπλαση τῶν Παίδων».

Ὁ Γεωρβασπὰρ μὲ ἐρωτᾶ: Ποῖοι ἦσαν οἱ πρωθυπουργοὶ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Σπυρίδων Τρικούπης 1833. Ἀλεξ. Μαυροκορδᾶτος 1833, Ἰωάννης Κωλέττης 1834. Κόμις Ἄρμανσπεργκ 1835. Ἰγνάτιος Ρούντχαρτ 1837. Γ. Κουντουριώτης, Ἀνδρ. Ζαΐμης 1837, Ἀλ. Μαυροκορδᾶτος 1841, Ἀνδρέας Μεταξᾶς 1841, Ἀλ. Μαυροκορδᾶτος 1844, Ἰ. Κωλέττης 1844, Κίτσος Τζαβέλλας 1847, Γ. Κουντουριώτης 1848. Κων. Κανάρης 1848, Ἀντώνιος Κριεζῆς 1849, Ἀλ. Μαυροκορδᾶτος 1854. Δημ. Βούλγαρης 1855, Ἀθανάσιος Μιαούλης 1857, Ἰωάννης Κολοκοτρώνης 1862, Δ. Βούλγαρης 1862. Ζαφ. Βάλβης 1863, Διομήδης Κυριακὸς 1863, Μπενιζέλος Ροῦφος 1863, Δημήτριος Βούλγαρης 1863, Κων. Κανάρης 1864, Ζαφ. Βάλβης 1864, Κων. Κανάρης 1864, Ἀλ. Κουμουνδοῦρος, Ἐπ. Δεληγιώργης, Δημ. Βούλγαρης, Ἀλ. Κουμουνδοῦρος, Ἐπ. Δεληγιώργης, Μπεν. Ροῦφος 1865, Δημ. Βούλγαρης, Ἀλ. Κουμουνδοῦρος 1866, Ἀρ. Μωραϊτίνης 1867, Δημ. Βούλγαρης 1868, Θρ. Ζαΐμης 1869, Ἐπ. Δεληγιώργης καὶ Ἀλ. Κουμουνδοῦρος 1870, — Ἔκτοτε διατελοῦν πρωθυπουργοὶ οἱ Θρ. Ζαΐμης 1871, Δημ. Βούλγαρης 1871-1872, 1874-75, Ἐπ. Δεληγιώργης 1872-1874, 1876, 1877, Χαρ. Τρικούπης 27-4-1875—15-10-1875, 1878, 1880, 1882-1885, 1886, 1892, 1893, Ἀλ. Κουμουνδοῦρος 1875, 1876, 1877, 1878 (δὶς) 1880, Κων. Κανάρης 1877, Θεόδ. Δεληγιάννης 1885, 1890, 1895, 1902, 1904-1905, Δημ. Βάλβης 1886, Κ. Κωνσταντόπουλος 1892, Σωτ. Σωτηρόπουλος 1893, Νικ. Δεληγιάννης 1895, Δημ. Ράλλης 1897, 1903, 1905, 1909, 4-11-20—24-1-21, Ἀλ. Ζαΐμης 1897, 1901, 24-9 ἕως 20-10-1915, 9-6-16—3-9-16, 21-4-17 — 14-6-17, 4-12-26—4-7-28. Γεώργιος Θεοτόκης 1899, 1903, 1905—1909, Κυριακούλης Μαυρομιχάλης 1909, Στέφ. Δραγούμης 1910

Ἐλ. Βενιζέλος 6 Ὀκτωβρίου 1910—24 Φεβρ. 1915, 10-8-1915—24-9-1915, 14-6-1917—4 Νοεμβρίου 1920, 11-1-24—6-2-24, 4-7-28—26-5-32, 5-6-32—4-11-32, 16-1-33—5-3-33, Δημ. Γούναρης, 24-2-1915—10 Αὐγ. 1915, 26-3-21—3-5-22.

Στέφ. Σκουλούδης 24-10-15—9-6-16
Νικ. Καλογερόπουλος 3-27 Σεπτ. 1916
Σπ. Λάμπρος 27-9-16—21-4-17, 24-1--21—26-3-21.
Νικ. Στράτος 3-9—5-22.
Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης 9-5-22—28-8-22.
Νικ. Τριανταφυλλᾶκος 28-8-22—16-9-22.
Α. Χαραλάμπης 16-9-22—17-9-22.
Σωτ. Κροκιδᾶς 17-9-22—14-11-22.
Στυλ. Γονατᾶς 14-11-22—11-1-24.
Γ. Καφαντάρης 6-2-24—12-3-24.
Ἀλ. Παπαναστασίου 12-3-22—25-7-22, 26-5-32—5-6-32.
Θεμ. Σοφούλης 25-7-22—27-10-24.
Ἀνδρέας Μιχαλακόπουλος 27-10-24—26-6-25.
Θεοδ. Πάγκαλος 26-6-25—19-7-26.
Ἀθ. Εὐταξίας 19-7-26—26-8-26.
Γ. Κονδύλης 26-8-26—4-12-26, 10-10-35—30-11-35.
Παν. Τσαλδάρης 4-11-32—16-1-33. 10-3-33 10-10-35.
Ἀλ. Ὀθωναῖος 5—10-3-33.
Κωνστ. Δεμερτζῆς 10-10-35—13-4-36.
Ἰ. Μεταξᾶς 13-4-36—29-1-41.
Ἀλ. Κορυζῆς 29—1—21.4.41.
Ἐμμ. Τσουδερὸς 21-4-41 (ἀναχώρησις Κρήτη-Κάϊρο).

Κατοχικαὶ κυβερνήσεις:

Γ. Τσολάκογλου 30-4-41
Κων. Λογοθετόπουλος 2-12-42.
Ἰωάννης Ράλλης 7-4-43—19-10-44.

Κυβερνήσεις Ἐξωτερικοῦ:

Ἐμμ. Τσουδερὸς μέχρι 14-4-44.
Σοφοκλῆς Βενιζέλος 14-4-44.
Γ. Παπανδρέου 26-4-44.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐπάνοδος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ πρωθυπουργία Γ. Παπανδρέου μέχρι 3-1-45.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση

Ν. Πλαστήρας 3-1-45.
Π. Βούλγαρης 8-4-45.
Ἀρχιεπίσκοπος Δαμασκηνὸς 17-10-45.
Παν. Κανελλόπουλος 1-11-45.
Θεμ. Σοφούλης 22-11-45
Παν. Πουλίτσας 4-4-46.
Κωνστ. Τσαλδάρης 18-4-46.
Δημ. Μάξιμος 24-1-47.
Κωνστ. Τσαλδάρης 29-8-47.
Θεμ. Σοφούλης 7-9-47.
Ἀλ. Διομήδης 30-6-49.
Ι. Θεοτόκης 6-1-50
Σοφ. Βενιζέλος 23-3-50
Νικ. Πλαστήρας 15-4-50.
Σοφ. Βενιζέλος 21-8-50
Νικ. Πλαστῆρος 27-10-51
Δημ. Κιουσόπουλος 11-10-51
Ἀλ. Παπάγος 19-11-52.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Προχθὲς ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς μας Παῦλος εἶχε τὴν ὀνομαστική Του ἑορτὴ καὶ μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ δέχτηκε τὰς εἰλικρινεῖς καὶ θερμὰς εὐχὰς τοῦ λαοῦ Του καὶ τὶς ὁλόψυχες ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, μικρῶν καὶ μεγάλων.

Ἀπὸ τότε ποὺ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Δυναστείας, ὁ ἀείμνηστος Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Α' διακήρυξε σὰν σύμβολο τῆς ἐξουσίας Του τὴν ἀρχὴ «ἡ ἰσχύς μου ἡ ἀγάπη τοῦ Λαοῦ» ὅλοι οἱ βασιλεῖς τῆς Ἑλλάδος στηρίχτηκαν πάνω στὴν ἀγάπη τοῦ Λαοῦ μὲ τὸν ὁποῖον στὰ 90 χρόνια τοῦ βίου τῆς Ἑλληνικῆς Δυναστείας, σφυρηλάτησαν ἀκαταλύτους δεσμοὺς κοινῶν ἐπιδιώξεων, κοινῶν ἰδανικῶν, ἔνοιωσαν κοινὲς χαρὲς καὶ κοινὲς θλίψεις, ὑποβλήθηκαν στὶς ἴδιες δοκιμασίες, ἔδρεψαν τὶς ἴδιες δάφνες καὶ σήκωσαν μαζὶ πρὸς τὸ Γολγοθᾶ τὸ Σταυρὸ τοῦ Μαρτυρίου, τὴν ἴδια στιγμὴ Χριστοὶ καὶ Σίμωνες Κυρηναῖοι... Καὶ σήμερα, ὅπως πάντα, Βασιλεὺς καὶ Λαός, ἑνωμένοι ἀδιάσπαστα, βαδίζουν τὸν ἀνηφορικὸ δρόμο τῶν Ἑλληνικῶν πεπρωμένων...

Ὁ Βασιλεὺς Παῦλος, πέμπτος κατὰ σειρὰν τῆς δυναστείας Γεωργίου τοῦ Α' ἀκολουθεῖ πιστὰ τὴν παράδοση τοῦ Βασιλικοῦ Οἴκου. Ἀσκεῖ τὰ βασιλικά του καθήκοντα ἀκολουθῶντας τὸ παράδειγμα τῶν ἐκλεκτῶν καὶ μεγάλων προκατόχων Του: Θεμελιώνει τὴν ἐξουσία Του πάνω στὴν ἀγάπη τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Καὶ ἀναδείχτηκε ὁ Βασιλεὺς Παῦλος ἄξιος τῆς ἀγάπης αὐτῆς. Πάντοτε, καὶ ὡς Πρίγκιψ, τριτότοκος υἱὸς τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, καὶ ὡς Διάδοχος καὶ ὡς Βασιλεύς, ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὴν ἀγάπη Του εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν ἀφιέρωσε ὅλας του τὰς δυνάμεις διὰ νὰ τὸν ἐξυπηρετήση.

Ὁ Θεὸς εὐνοεῖ τοὺς ἀρίστους. Καὶ ηὐνόησε διὰ τοῦτο καὶ τὸν Βασιλέα Παῦλο. Τοῦ ἐχάρισε μίαν ὑπέροχη σύζυγον μὲ ἀντάξια πρὸς τὸν Βασιλέα ψυχικὰ προσόντα. Σπανίως εἰς δύο ἀνθρώπους συγκεντροῦνται τόσοι κοινοὶ θησαυροὶ ψυχικῆς εὐγενείας καὶ κάλλους... Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα Φρειδερίκη μὲ τὸν θεῖον ψυχικὸν κόσμον της, καὶ τὴν ἀπαράμιλλη δραστηριότητά της, ὁ Βασιλεὺς Παῦλος, μὲ τὴν ἀστείρευτη πηγὴ τῆς ἀγάπης διὰ τὸν λαόν του, δημιούργησαν μίαν οἰκογένειαν ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ προβληθῆ σὰν ὑπόδειγμα Ἑλληνικῆς οἰκογενείας. Ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος, αἱ πριγκήπισσαι Σοφία καὶ Εἰρήνη ἐγαλουχήθησαν μὲ τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Λαόν. Τοὺς ἔχει γίνει συναίσθηση καὶ πίστη ὅτι ὁ προορισμός των εἶναι νὰ ἐξυπηρετοῦν τὸ Λαὸ καὶ νὰ μοχθοῦν διὰ τὴν εὐημερίαν του.

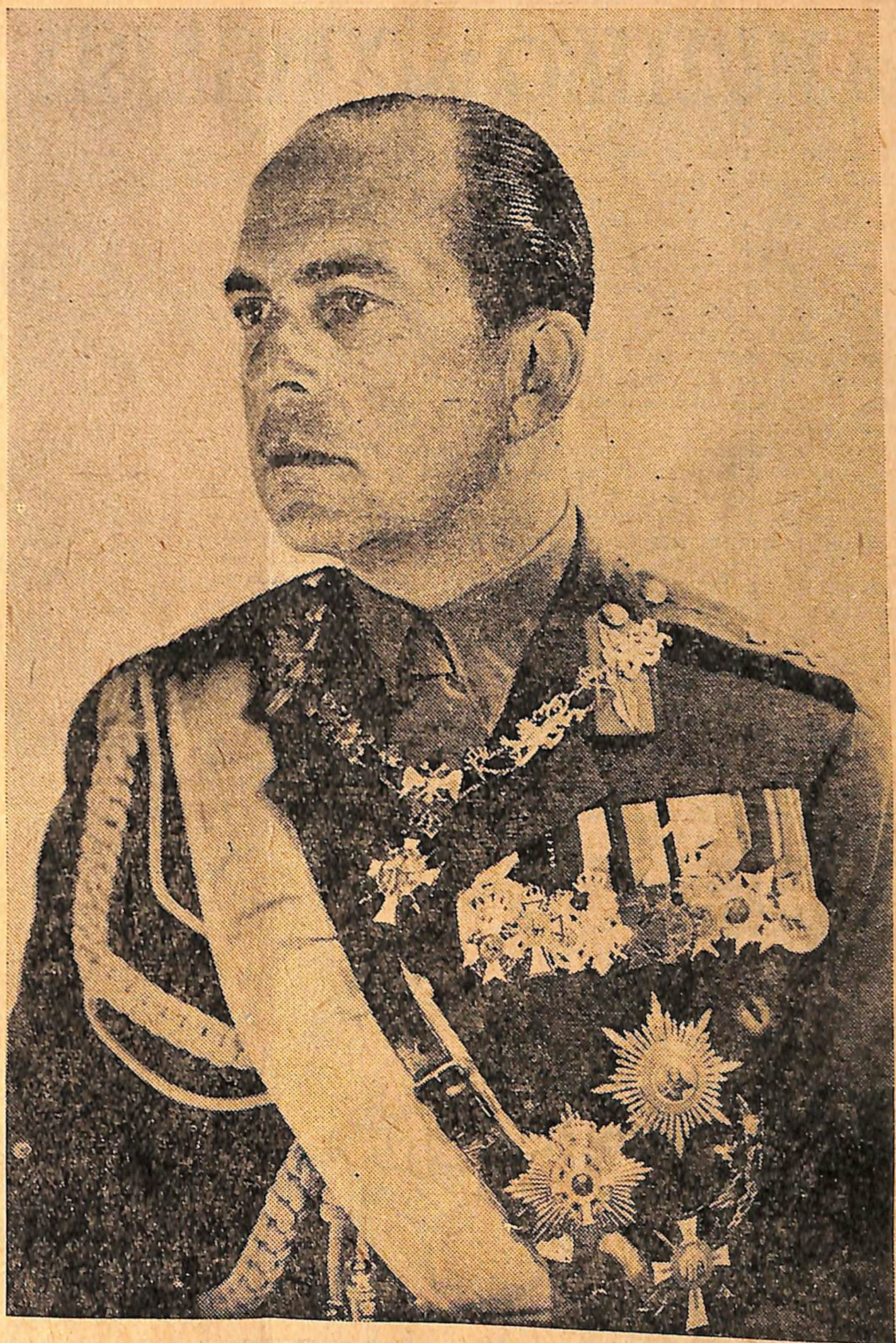
Ἔτσι θὰ μποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ Βασιλέως μας δὲν στηρίζεται μόνον εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Λαοῦ πρὸς Αὐτὸν τὸν ἴδιον καὶ τὴν Βασιλικὴν οἰκογένειαν. Μίαν οἰκογένειαν ποὺ ἔχει τάξει σὰν σκοπὸ τῆς ζωῆς της καὶ τῆς ὑπάρξεώς της νὰ μοχθῆ διὰ τῆς Πατρίδος μας τὴν προκοπὴ καὶ τοῦ λαοῦ τὴν εὐημερία καὶ εὐτυχία. Ἀλλὰ στηρίζεται ἀκόμη στὴν ἀμοιβαία ἀγάπη τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας.

Καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς αἰσθάνεται νὰ τὸν πλημμυρίζουν τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Βασιλέα του καὶ τὴν Βασιλικὴ οἰκογένεια. Αἰσθήματα πηγαῖα ποὺ κάνουν πιὸ δυνατοὺς καὶ πιὸ ἀκαταλύτους τοὺς δεσμοὺς καὶ πυργώνουν τὴν σημερινὴ πραγματικότητα.

Ὁ βασιλεὺς Παῦλος ὑποδειγματικὸς καὶ στοργικὸς οἰκογενειάρχης μέσα στὸ παλάτι εἶναι καὶ ἀνεκτίμητος ἀρχηγὸς τῆς πολυάνθρωπης οἰκογένειας ποὺ λέγεται Ἑλληνικὸν Ἔθνος.

Καὶ ὅπως μέσα στὴν Βασιλικὴ οἰκογένεια ὁ δεσμὸς τῆς ἀγάπης ἑνώνει μεταξύ Των τὰ μέλη Της, ἔτσι καὶ στὴ μεγάλη οἰκογένεια τοῦ Ἔθνους μας ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀλληλεγγύη ἑνώνει τὸν Βασιλέα καὶ τὸν λαό Του.

Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ποὺ προχθὲς ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τοῦ Βασιλέως ἔδωσε σὲ ὅλους τὴν εὐκαιρία νὰ διατρανώσουν τὰ αἰθήματα τῆς ἀγάπης τους, τῆς ἀγάπης, ποὺ παρέχει εἰς τὸν Βασιλέα τὴ δύναμη νὰ διοικῆ τὸν τόπον αὐτὸν καὶ νὰ χειραγωγῆ τὸν Ἑλληνικὸ λαὸ εἰς τὴν ἐκπλήρωση τῶν ἰδανικῶν ποὺ ἐστάλαξε μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ Ἔθνους ὁ μεγάλος Θεὸς τῆς Ἑλλάδος.

Μιὰ ὡραία ἱστορία

τό ΜΥΣΤΙΚΟ τῆς ΧΑΡΑΔΡΑΣ

Σὲ κάποιο μακρινὸ μέρος τῆς Γῆς ὑπῆρχε κάποτε μιὰ μικρὴ πολιτεία μὲ πολὺ στενὰ δρομάκια καὶ μικρὰ ὄμορφα σπίτια. Στὸ πίσω μέρος τῆς πόλης ὑψώνονταν τεράστια βουνὰ μὲ τὶς κορφὲς τους διαρκῶς χιονισμένες, ποὺ ἄστραφταν στὸν ἥλιο σὰν διαμάντια. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους ἐπιθυμοῦσαν ν' ἀνέβουν ὡς ἐκεῖ, ἀλλὰ κανένας δὲν τολμοῦσε. Γιατὶ γιὰ νὰ φτάσουν ὡς τὴ βουνοκορφὴ ἔπρεπε νὰ περάσουν ἀπὸ ἕνα πολὺ βαθὺ φαράγγι. Κι αὐτὸ τοὺς προξενοῦσε τρόμο, ἐπειδὴ ὅλοι πίστευαν πὼς ἔκρυβε κάποιο μυστήριο.

Ἕνα ζεστὸ καλοκαιριάτικο πρωινὸ ἕνας φτωχοντυμένος μὰ ὄμορφος καὶ χαρούμενος νέος ἔφτασε στὴν πόλη. Στὴν πύλη στεκόταν φρουρὸς ἕνας κοντόχοντρος ἀνθρωπάκος μὲ ροδοκόκκινο καὶ καλοσυνεμένο πρόσωπο.

Ὁ Μαρτῖνος—ἔτσι ἔλεγαν τὸν νέο—σταμάτησε καὶ τὸν χαιρέτησε.

—Μπορῶ νὰ καθήσω λίγο ἐδῶ; τὸν ρώτησε. Εἶμαι κουρασμένος.

—Ὁ Θεὸς νὰ σὲ προστατεύη, ἀποκρίθηκε ὁ φρουρός. Κάθησε νὰ μοιραστῆς τὸ φτωχικό μου γεῦμα, καὶ πές μου ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι;

—Ἀπὸ ποῦ ἔρχομαι; Ἀπ' τὴν πατρίδα μου. Ἀλλὰ σ' ἐμᾶς ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει δουλειὰ κι ἐγὼ θέλω νὰ ἐργαστῶ· εἶμαι δυνατὸς καὶ μπορῶ νὰ κάνω ὅ,τι μοῦ τύχει.

—Καὶ διάλεξες τὸ δικό μας μέρος γιὰ νὰ ζητήσης δουλειά; εἶπε ὁ φρουρός, κουνώντας σκεπτικὰ τὸ κεφάλι...

—Μπᾶ, καὶ γιατί;; ἔκανε μ' ἀπορία ὁ Μαρτῖνος.

Ὁ ἀνθρωπάκος σήκωσε τοὺς ὤμους καὶ χαμογέλασε πονηρά:

—Γιατὶ ἐδῶ φοβοῦνται.

—Φοβοῦνται; Ἐμένα; Μὰ ἐγὼ δὲν ἔβλαψα ποτὲ κανέναν.

—Ναί, ἐσένα καὶ κάθε ξένο, καὶ κάθε γείτονα. Μὰ ἀρκετὰ φλυαρήσα. Σὲ συμβουλεύω νὰ τοῦ δίνης μιὰ ὥρα ἀρχήτερα, ἂν δὲν θέλης νὰ σὲ διώξουν μὲ ἄσχημο τρόπο.

Ὁ Μαρτῖνος σήκωσε περήφανα τὸ κεφάλι του.

—Δὲν εἶμαι κανένας φοβιτσιάρης, ἀπάντησε. Καὶ μὴ νομίζης ὅτι θὰ φύγω σὰν κυνηγημένος λαγός.

Πῆρε τὸ σακκίδιό του, χαιρέτησε καὶ προχώρησε πρὸς τὴν πόλη.

—Καλὴ τύχη!, τοῦ φώναξε ὁ ἀνθρωπάκος.

Ὁ Μαρτῖνος μπῆκε στὴ μικρὴ πολιτεία. Γύρισε ἐδῶ, γύρισε ἐκεῖ, χτύπησε πόρτες, ρώτησε ἀνθρώπους ποὺ συνάντησε στὸ δρόμο ἂν χρειάζονται κανένα καλὸ δουλευτή, ἀλλὰ παντοῦ συναντοῦσε τὰ ἴδια δύσπιστα βλέμματα, καὶ ἔπαιρνε τὴν ἀπάντηση ὅτι δὲν εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ κανέναν δουλευτή.

Ἡ νύχτα ἄρχισε νὰ πέφτη, κι ὁ Μαρτῖνος, κουρασμένος, μπῆκε σ' ἕνα πανδοχεῖο. Ἀφοῦ ἔφαγε καλὰ καὶ ἤπιε ἀπ' τὸ ἐξαίρετο κρασὶ ποὺ ἔβγαινε σὲ κεῖνο τὸ μέρος, προσπάθησε ν' ἀνοίξη κουβέντα μὲ τὸν ξενοδόχο. Ἦταν ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ποὺ τοῦ ἔδειχνε κάποια συμπάθεια. Ἦταν κι αὐτὸς κοντὸς καὶ παχὺς σὰν τὸν φρουρό, μὲ ροδοκόκκινα μάγουλα κι ἕνα μυτερὸ γενάκι.

Ἀφοῦ μίλησαν ἀρκετά, ὁ Μαρτῖνος τὸν ρώτησε ἂν μποροῦσε νὰ περάση ἐκεῖ τὴ νύχτα.

Ἡ ἐρώτηση αὐτὴ ἔκαμε τὸν ξενοδόχο νὰ σαστίση. Ἔρριξε ἕνα ἀνήσυχο βλέμμα γύρω του, σὰν νὰ φοβόταν καὶ εἶπε ψιθυριστά:

—Καλά, δὲν πειράζει, μεῖνε. Ἀλλὰ ἀνέβα γρήγορα στὸ δωμάτιο πρὶν ἔρθη κανένας καὶ σὲ δῆ.

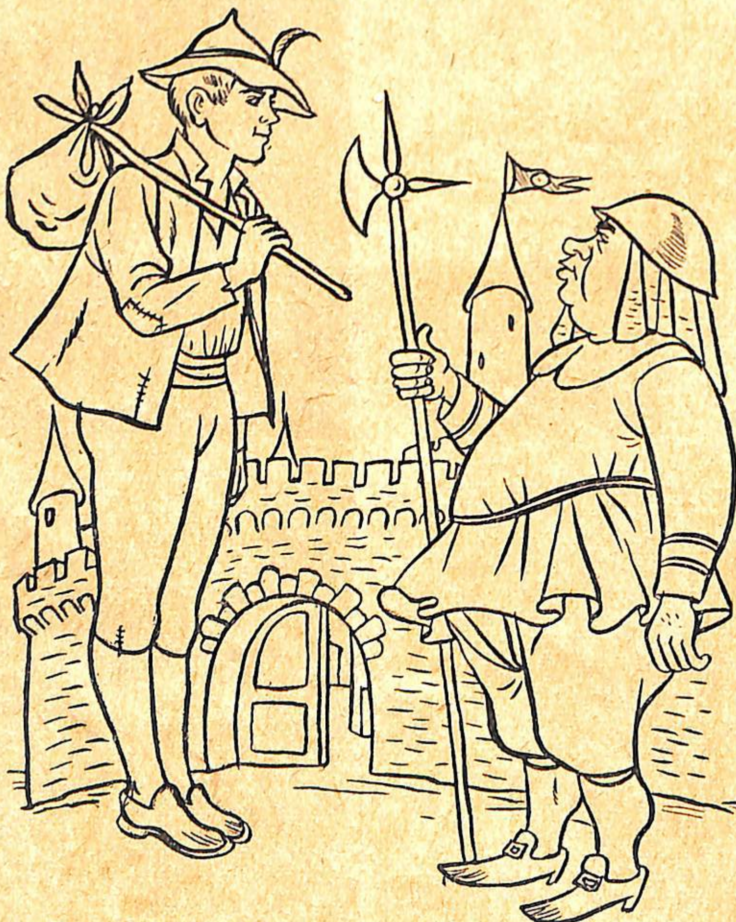
Ὁ Μαρτῖνος δὲ ζήτησε περισσότερες ἐξηγήσεις. Ἔπεσε ὅπως ἦταν στὸ κρεβάτι καὶ κοιμήθηκε βαθιά.

Τὴν ἄλλη μέρα σηκώθηκε πρωὶ-πρωὶ ἄνοιξε τὸ παράθυρο καὶ κοίταξε ἔξω. Κάτω στὴν αὐλὴ εἶδε τὸν ξενοδόχο ποὺ κουβαλοῦσε κάτι βαριὲς στάμνες στὴν ράχη του καὶ τὶς κατέβαζε στὸ κελάρι. Πήγαινε κι ἐρχόταν μὲ κομμένη ἀνάσα.

—Ἄ, τί καλά! Ἐδῶ ὑπάρχει δουλειά, φώναξε μ' ἐνθουσιασμὸ ὁ νέος. Μὲ δυὸ πηδήματα βρέθηκε κάτω. Κι ἁρπάζοντας τὴ στάμνα ἀπ' τὴ ράχη τοῦ ξενοδόχου τὴν ἔβαλε στὴ δική του καὶ τὴ μετέφερε στὸ κελάρι. Σὲ λίγο ὅλες οἱ στάμνες εἶχαν μεταφερθῆ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Μαρτίνου.

—Εἶσαι λαμπρὸ παιδί, εἶπε ὁ ξενοδόχος. Πόσο θέλεις γιὰ τὸν κόπο σου;

—Δὲ θέλω τίποτα, ἀπάντησε ὁ νέος. Ἀφοῦ ἐδῶ ὑπάρχει τόση δουλειά, κρατῆστε με γιὰ βοηθό σας. Ἕνα πιάτο φαγητὸ κι ἕνα κρεβάτι γιὰ τὴν νύχτα μοῦ φτάνουν!

—Μπορῶ νὰ καθήσω λίγο ἐδῶ;

—Ἄς εἶναι κι ἔτσι, εἶπε ὁ ξενοδόχος ἔπειτα ἀπὸ κάποιο δισταγμό. Κανένας, ὅμως, δὲν πρέπει νὰ τὸ μάθη, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν γυναῖκα μου καὶ τὶς δυό μου ὑπηρέτριες. Αὐτὲς ἀναλαβαίνω ἐγὼ νὰ τὶς κάνω νὰ σωπάσουν.

Ὁ Μαρτῖνος τὸν εὐχαρίστησε θερμά. Ἀπὸ μέσα του, ὅμως, σκέφθηκε: «Μιὰ καὶ κατάφερα νὰ μείνω ἐδῶ, θ' ἀνακαλύψω τί συμβαίνει μ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους.

Πέρασαν ἀπὸ τότε δεκαπέντε μέρες. Ὅλα πήγαιναν καλά. Ὁ νέος ἦταν ἐνθουσιασμένος· εἶχε μπόλικια δουλειὰ μὰ καὶ ἄφθονο καὶ καλὸ φαγητό. Μιὰ μέρα, ὅμως, καθὼς πριόνιζε κάτι σανίδες στὴν αὐλή, ξέχασε κάθε προφύλαξη κι ἄρχισε νὰ σιγοτραγουδᾶ...

Τὸ ἴδιο βράδυ, τὴν ὥρα ποὺ ὁ Μαρτῖνος ἑτοιμαζόταν νὰ πλαγιάση, ἀκούστηκαν κάτω στὸ δρόμο ἄγριες φωνές, βήματα καὶ θόρυβος.

Ἦταν πολλοὶ κάτοικοι τῆς πολιτείας, ποὺ εἶχαν ἔρθει ὡπλισμένοι μὲ τσάπες καὶ φτυάρια. Ὕστερα ἔφτασε στ' αὐτιά του ἡ ταραγμένη φωνὴ τοῦ ξενοδόχου:

—Ἐλᾶτε στὰ λογικά σας! Γυρῖστε στὰ σπίτια σας. Δὲν ἔχω κανέναν ξένο ἐδῶ!

—Ἄφησέ τα αὐτά! Τὸ ξέρομε καλὰ πὼς εἶναι μέσα. Δόσε μᾶς τον, καὶ μάλιστα ἀμέσως. Πρέπει νὰ φύγη ἀπόψε κιόλας ἀπ' τὴν πόλη μας...

—Γιὰ μένα πρόκειται, σιγοψιθύρισε ὁ Μαρτῖνος. Δὲν θὰ ἦταν σωστὸ νὰ βάλω σὲ μπελάδες τὸν καλὸν αὐτὸν ἄνθρωπο. Πρέπει νὰ δῶ πῶς θὰ τὸ σκάσω ἀπὸ ἐδῶ.

Μάζεψε βιαστικὰ τὰ λίγα πραγματάκια του, κι ἀφοῦ ἔσβησε τὸ κερί, ἄνοιξε βιαστικὰ τὸ παράθυρο καὶ πήδηξε κάτω, πάνω σὲ κάτι δεμάτια σανό, χωρὶς νὰ πάθη τὸ παραμικρό.

Στάθηκε γιὰ λίγο ἐκεῖ καὶ ξαφνικὰ ἄκουσε σιγανὲς ὁμιλίες: Δυὸ κοπέλλες τοῦ χωριοῦ εἶχαν ἀκούσει τὴν φασαρία ἔξω στὸ δρόμο καὶ εἶχαν βγῆ στὴν πόρτα γιὰ νὰ δοῦν τί συμβαίνει.

—Ἄχ τὸν καημένο τὸν ξενοδόχο, εἶπε ἡ μιά. Θὰ τοῦ κάψουν τὸ σπίτι ἂν δὲν παραδώση τὸν ξένο.

—Μὰ δὲν βρῆκαν κανέναν ἀπάνω, ψιθύρισε ἡ ἄλλη φοβισμένη. Θὰ ἔφυγε φαίνεται.

—Ναί, ἀλλὰ θὰ ψάξουν παντοῦ νὰ τὸν βροῦν. Ξέρεις πόσο φοβοῦνται μήπως μάθη ὁ ξένος τὸ μυστικὸ τῆς χαράδρας...

—Ἀνοησίες! πρόσθεσε ἡ ἄλλη. Ἐπειδὴ κάποιος βρέθηκε νὰ πῆ πὼς πέρα ἀπὸ τὸ γεφύρι ποὺ ὁδηγεῖ στὸ φαράγγι ὑπάρχει μιὰ πηγὴ ὅπου βρίσκεται ὁ κρυμμένος θησαυρός, ὅλοι πίστεψαν σ' αὐτό. Κι ἀπὸ τότε μισοῦν κάθε ξένον ποὺ θὰ ἔρθη στὴν πόλη μας, γιατὶ φοβοῦνται μήπως ἀνακαλύψη αὐτὸς τὸ θησαυρὸ καὶ γίνη πλούσιος. Ἀλλὰ καὶ κανεὶς τους δὲν τολμᾶ νὰ περάση τὴ χαράδρα...

Μόλις ἔφυγαν τὰ δυὸ κορίτσια ἀπὸ τὴν αὐλή, ὁ Μαρτῖνος ἄνοιξε σιγὰ-σιγὰ τὴν πόρτα καὶ χάθηκε μέσ' στὸ σκοτάδι. Ἔφτασε στὸ στενὸ γεφύρι κι ἀφοῦ πέρασε ἀπὸ κεῖ, βγῆκε στὴν ἀπότομη χαράδρα καὶ ἄρχισε νὰ κατεβαίνη τὴν πλαγιά. Κάποιος βοσκὸς ὅμως ποὺ τὸν εἶδε νὰ περνάη τὸ φαράγγι, ἔτρεξε γρήγορα στὴν πόλη γιὰ νὰ τὸ πῆ.

Καταματωμένος, ὑδαρμένος καὶ μὲ κουρελιασμένα ροῦχα ἔφτασε ὁ ξένος τέλος σ' ἕνα ἄλλο ἀκόμη πιὸ στενὸ γεφυράκι. Οἱ σανίδες του φαίνονταν σαπισμένες ἀπὸ τὴν ὑγρα-

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΣΤΗ ΣΧΟΛΗ "ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ„

Μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία ἔγινε καὶ φέτος ἡ μαθητικὴ ἐπίδειξη μὲ τὴ λήξη τῶν μαθημάτων στὴν πρότυπη Οἰκοκυρικὴ καὶ Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ «Ἁγία Βαρβάρα».

Ἡ «Ἁγία Βαρβάρα» ποὺ στεγάζεται στὸ Ἰωσηφόγλειο Ἵδρυμα λίγο ἔξω ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς πολλὲς ἐπαγγελματικὲς σχολὲς ποὺ συντηρεῖ ὁ «Ἔρανος» γιὰ τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσι τῶν ἀγροτῶν.

Οἱ Ἑλληνοποῦλες ποὺ φοιτοῦν στὸ Ἰωσηφόγλειο, ὅταν ὕστερα ἀπὸ δυὸ χρόνια ξαναγυρίσουν στὸ χωριό τους, θὰ γίνουν οἱ φορεῖς τοῦ πραγματικοῦ πολιτισμοῦ, ὅπως εἶναι ἡ ἐπιθυμία τῆς Βασίλισσάς μας ποὺ θέλησε νὰ γίνουν οἱ ἐπαγγελματικὲς σχολὲς τοῦ «Ἐράνου Της», τὰ ὑποδειγματικὰ φυτώρια τῆς αὐριανῆς γενιᾶς τῶν ἀγροτῶν.

Καὶ ὁ πραγματικὸς πολιτισμὸς ποὺ διδάσκονται τὰ κορίτσια γιὰ νὰ τὸν ζήσουν ἀργότερα στὸ χωριό τους, εἶναι ἡ τάξη κι ἡ νοικοκυρωσύνη, ἡ προκοπὴ σ' ὅλες τὶς τέχνες ποὺ εἶναι ἀπὸ παράδοση τὸ καμάρι τῆς ἑλληνίδας (ἀργαλειός, ράψιμο, κέντημα, πλέξιμο) καὶ κοντὰ σ' αὐτά, οἱ γνώσεις ποὺ κάνουν τόσο πιὸ πλούσια καὶ ὄμορφη τὴν ζωὴ στὸ μικρὸ βασίλειο τῆς γυναίκας: νοικοκυριό, μαγειρική, βρεφοκομία, λίγη κηπουρική, λίγες γνώσεις γενικὲς γιὰ τὴν περιποίηση τῶν ἀσθενῶν κλπ.

Τέτοιες κοπέλλες χρειάζεται τὸ χωριό. Τέτοιες κοπέλλες ἐπιθυμεῖ ἡ Βασίλισσά μας νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὶς σχολὲς τοῦ «Ἐράνου» Της.

Ἡ τελευταία μαθητικὴ ἐπίδειξη ποὺ τὴν παρηκολούθησε μὲ ζωηρὸ ἐνδιαφέρον καὶ μὲ ἱκανοποίηση ἡ Βασίλισσά μας, ἔδειξε πόσο οἱ μαθήτριες τῆς Ἁγίας Βαρβάρας κατέχουν τὸ πνεῦμα ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ ἔχουν.

Στὶς γυμναστικὲς ἀσκήσεις, μὲ τὰ καλὰ γυμνασμένα σώματά τους, καὶ τὶς πειθαρχημένες κι ἀκριβεῖς κινήσεις τους, ἔδιναν μιὰ λαμπρὴ ἐντύπωση συνόλου. Ὅπως ἔδοσαν ὕστερα καὶ τὴνεἰκόνα τῆς ἑλληνικῆς λαϊκῆς χάρης καὶ τῆς ἀρχοντιᾶς χορεύοντας τοὺς πανέμορφους τοπικοὺς χορούς μας, ποὺ μέσα σ' αὐτοὺς κλείνεται ὅλη ἡ Ἑλλάδα, ὁ κάθε της τόπος κι ἡ κάθε της γωνιὰ μὲ τὴν ἰδιαίτερη ψυχή της. Ξεχωριστὰ θαυμάστηκαν οἱ Μακεδονικοὶ χοροί.

Κι ὅταν τέλος οἱ μαθήτριες παρήλασαν μπροστὰ στὴ Βασίλισσα, ἦταν ἀδύνατο νὰ μὴ συγκινηθῆ κανείς, γιατὶ ὅλοι ὅσοι παρηκολούθησαν τὴν ἐπίδειξη, γνώριζαν πὼς ἔβλεπαν ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὰ καλὰ ὁδηγημένα νιάτα τῶν χωριῶν μας νὰ βαδίζουν αἰσιόδοξα πρὸς τὸ ἐλπιδοφόρο αὔριο ποὺ θὰ τὸ θεμελιώσουν σύμφωνα μὲ τὶς ὡραῖες κι αἰώνιες παραδόσεις τῆς φυλῆς.

Οἱ μαθήτριες χορεύουν ἑλληνικοὺς χορούς

σία. Εὐτυχῶς ὅμως ἐβάσταξαν τὸ βάρος του χωρὶς νὰ σπάσουν κι ἔτσι βρέθηκε στὴν ἄλλη μεριὰ τῆς χαράδρας. Ἄρχισε νὰ ψάχνη ἀμέσως γιὰ τὴν πηγή. Ἡ πηγὴ βρισκόταν ἐκεῖ. Μὰ κανένας θησαυρὸς δὲν κρυβόταν. Ἔσκυψε καὶ ἤπιε ἀπὸ τὸ δροσερὸ νερό της. Ὁ ἥλιος εἶχε κι ὅλας ἀνατείλει κι ἐχρύσωνε τὰ πανύψηλα βουνά. Τὸ θέαμα ἦταν μαγευτικό. Χαρούμενος καὶ ξεκούραστος ἀρχίζει ὁ Μαρτῖνος νὰ ἀνεβαίνη. «Τώρα θὰ μάθουν—ἔλεγε—αὐτοὶ οἱ κουτοὶ πὼς μόνο στὰ παραμύθια ὑπάρχουν κρυμμένοι θησαυροί.»

Ὅταν ἔφτασε στὸ δεύτερο γεφύρι, εἶδε πλῆθος ἀγριεμένους ἀνθρώπους ποὺ εἶχαν συγκεντρωθῆ ἀπὸ κάτω, ἀπειλοῦσαν, οὔρλιαζαν κι ἐπρότειναν τὶς γροθιές τους.

—Ἀνέβηκα ψηλά, τοὺς φώναξε, βρῆκα τὴν πηγή, ἤπια ἀπὸ τὸ νερό της, ἀλλὰ πιστέψτε με, δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ κανένας κρυμμένος θησαυρός.

Ἔξαφνα κάποιος βοσκὸς μίλησε:

—Δὲν ξέρεις ὅμως, ξένε, ὅτι ἀπὸ τὴν δεύτερη γέφυρα περνάει μόνο ἐκεῖνος ποὺ ἔχει καλὴ καρδιὰ καὶ ἥσυχη συνείδηση. Μάθε πὼς μερικοὶ ἀπὸ μᾶς ἐπιχείρησαν ν' ἀνέβουν μὰ μόλις ἔφτασαν ὡς ἐκεῖ, ἀναγκάστηκαν νὰ γυρίσουν πίσω. Ἦταν κάτι ἀνεξήγητο. Αἰστάνθηκαν ἀμέσως ἕνα δυνατὸ χτύπημα σὰν ἀπὸ μιὰ σιδερένια γροθιά.

—Βοήθησέ μας ν' ἀνεβοῦμε, φώναξαν τότε πολλοί.

Πρόθυμος ὁ Μαρτῖνος δέχτηκε νὰ τοὺς ὁδηγήση. Ξαναπέρασε τὸ γεφύρι, τὸν ἀκολούθησαν οἱ ἄλλοι κι ἔφτασαν μπροστὰ στὴν πηγή.

—Ἕνας Θεὸς ξέρει, τί θαῦμα περιμένουν νὰ γίνη, ψιθύρισε ὁ ξενοδόχος, ποὺ εἶχε ἔρθει κι αὐτὸς ἐκεῖ, βλέποντάς τους νὰ σκύβουν ὅλοι πρὸς τὴν πηγὴ καὶ νὰ πίνουν μὲ ἀπληστία ἀπ' τὸ νερό της. Ἴσως νὰ νομίζουν ὅτι κάτι κρύβεται στὸ βάθος.

Σὲ λίγο, ὅμως, ἔτριβε κι αὐτὸς τὰ μάτια του σὰν νὰ μὴν πίστευε σ' αὐτὸ ποὺ ἔβλεπε. Ἕνας-ἕνας ποὺ ἔπινε ἀπὸ κεῖ, ἄρχιζε νὰ γελᾶ καὶ νὰ τραγουδᾶ. Ἐκεῖνος ποὺ πρωτοήπιε, ἦταν ἕνας γνωστὸς γιὰ τὴν παραξενιὰ καὶ τὴν γκρίνια του. Δὲν εἶχε γελάσει οὔτε μιὰ φορὰ στὴ ζωή του.

—Γιὰ πέστε μου παιδιά, φώναζε τώρα, γιατὶ ὅλα μου τὰ χρόνια ἤμουν τέτοιος γεροκατσούφης; Δέστε πόσο ὄμορφος εἶναι ὁ κόσμος! Καὶ ἡ μικρή μας πολιτεία ἐκεῖ κάτω εἶναι τόσο ὄμορφη. Πῶς μπορούσαμε νὰ ζοῦμε τόσον καιρὸ μὲ διχόνοιες καὶ καυγάδες;

Κάποιος ἄλλος, πασίγνωστος κι αὐτὸς γιὰ τὴν τσιγκουνιά του, φώναζε κι ἐκεῖνος δυνατά:

—Ἤθελα νἄξερα γιατὶ ὡς τώρα δὲν σκεπτόμουνα ἄλλο ἀπὸ τὰ χρήματα. Μήπως ἔγινα ποτὲ εὐτυχισμένος μὲ τὸν κρυμμένο μου παρᾶ;

Ἔτσι ἔγινε καὶ μὲ τοὺς ἄλλους. Ὁ καθένας ποὺ ἔπινε ὁμολογοῦσε φανερὰ τὰ σφάλματά του, τοῦ φαινόταν ὅτι γεννιόταν ἀπὸ αὐτὸν ἕνας καινούργιος ἄνθρωπος.

Μὲ χαρούμενη καρδιὰ ξανακατέβηκαν ὅλοι στὴν πόλη καὶ μαζεύτηκαν πρῶτα στὸ μικρὸ πανδοχεῖο ὅπου ἔμειναν ὡς ἀργὰ τὴν νύκτα τραγουδῶντας καὶ πίνοντας τὸ ἐξαίρετο κρασί. Εἶχαν πιὰ ἡσυχάσει ἀπ' τὴν ἰδέα ποὺ τοὺς βασάνιζε ὅτι ἡ χαράδρα ἔκρυβε κάποιο μυστικό.

Κι ὅμως αὐτὸ δὲν ἦταν ἀλήθεια. Στὴν πηγὴ ἦταν πραγματικὰ κρυμμένος ἕνας θησαυρός. Ἀλλὰ τελείως διαφορετικὸς ἀπ' ὅ,τι εἶχαν φανταστῆ.

Καὶ τὸ πολυτιμότερο ἀγαθὸ ποὺ πρόσφερε ὁ θησαυρὸς αὐτὸς ἦταν ὅτι δὲν θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ μαλώση ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλο, γιὰ τὸ ποιός θὰ τὸν ἀποκτήση. Γιατὶ ἁπλούστατα ἀνῆκε σὲ ὅλους. Ὁποιοσδήποτε, φτάνει ν' ἀνέβαινε στὴν πηγὴ καὶ νὰ ἔπινε ἀπὸ τὸ μαγεμένο νερό, γιὰ νὰ γίνη ἀμέσως καλλίτερος, νὰ ἀναγνωρίση τὰ σφάλματά του, νὰ γίνη χαρούμενος κι εὐτυχισμένος.

Φ. Μ.

Ο ΘΑΛΑΣΣΟΠΟΡΟΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΑΣ

ΒΑΣΚΟ ΝΤΕ ΓΚΑΜΑ

Ὅταν τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1488, ὁ περίφημος Πορτογάλος θαλασσοπόρος κι ἐξερευνητὴς Βαρθολομαῖος Ντιὰζ ἔφτασε στὴ Λισαβῶνα κι ἀνάγγειλε πὼς εἶχε παρακάμψει τὴ μεσημβρινὴ (νότια) ἄκρη τῆς Ἀφρικῆς καὶ εἶχε μπῆ στὰ νερὰ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ, ὁ βασιλιὰς Ἰωάννης ὁ 2ος τῆς Πορτογαλίας περίμενε νέα ἀπὸ ἕναν ἄλλο θαλασσοπόρο. Ἐπρόκειτο γιὰ τὸν Περὸ ντὰ Κοβίλα ποὺ ἕνα χρόνο πρὶν ἀπὸ τὸν Ντιάζ, εἶχε ταξιδέψει ἀπὸ ξηρὰ στην Ἀνατολή, μὲ σκοπὸ νὰ ὑποβάλη στὸ βασιλιὰ ἔκθεση γιὰ τὴ θαλασσοπορία σ' ἐκεῖνες τὶς μακρινὲς θάλασσες.

Τὰ νέα αὐτὰ ἔφτασαν στὴν Πορτογαλία μόλις τοὺς πρώτους μῆνες τοῦ 1490. Ἦταν τόσο εὐχάριστα, ποὺ ὁ Πορτογάλος μονάρχης ἔμεινε ἀπόλυτα ἱκανοποιημένος.

Ὁ Περὸ ντὰ Κοβίλα, ποὺ εἶχε περάσει ἀπὸ τοὺς κυριώτερους τόπους τῆς Ἀσίας—ὅσοι βρέχονται ἀπὸ τὸ Δυτικὸ Ἰνδικὸ ὠκεανό, δηλαδὴ τὸ Ἄντεν, τὸ Ὁρμού, τὴν Γκόα καὶ τὴν Καλκούτα—ἦταν ὁ πρῶτος Εὐρωπαῖος ποὺ πατοῦσε τὸ πόδι του στὴν ἀνατολικὴ παραλία τῆς Ἀφρικῆς, πρὸς νότο τῆς Ἀβησσυνίας.

Τοῦ εἶχε κάμει μεγάλη ἐντύπωση ἡ ζωηρότατη κίνηση τῶν ἐμπορικῶν καραβιῶν, ποὺ ἔπλεαν στὴν Ἀφρικὴ καὶ στὶς Ἰνδίες, καὶ εἶχε τὴ γνώμη πὼς ὅποιος θὰ κατόρθωνε νὰ φτάση στὰ παράλια τῆς ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς, κοντὰ στὴν περιοχὴ τῆς Σοφάλα, θὰ μποροῦσε εὔκολα νὰ προχωρήση διὰ θαλάσσης πρὸς τὴν Καλκούτα καὶ τὴν Γκόα.

Γενικά, ὡστόσο, τὸ πρόβλημα τῆς θαλασσινῆς ἐπικοινωνίας τῆς Εὐρώπης μὲ τὶς Ἰνδίες δὲν παρουσίαζε μεγάλες κι ἀξεπέραστες δυσκολίες. Ἀρκοῦσε ν' ἁπλωθῆ ἡ ἐξερεύνηση τῆς Ἀφρικανικῆς ἀκτῆς, ἀπὸ τὸ σημεῖο ὅπου εἶχε φτάσει ὁ Βαρθολομαῖος Ντιάζ, καὶ ν' ἀνακαλυφθοῦν λιμάνια, ὅπου θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ πάρη ἕναν πιλότο ποὺ νὰ ξέρη ἀπὸ ταξίδια στὸν Ἰνδικὸ ὠκεανό.

Ἀλλά, μ' ὅλη τὴ φαινομενικὴ ἁπλότητα τοῦ πράγματος, ἡ πραγματοποίηση αὐτοῦ τοῦ σχεδίου προϋπόθετε ὁρισμένες σημαντικὲς μεταβολὲς στὴν ὀργάνωση τῶν ἐμπορικῶν στόλων ποὺ θὰ ξεκινοῦσαν γιὰ ἐκεῖνα τὰ μέρη.

Τὴν ἀρχηγία τους ἔπρεπε νὰ τὴν ἔχη ἕνας ἄξιος ἄνθρωπος, ἀπὸ καλὴ οἰκογένεια, ποὺ νὰ ξέρη νὰ ἐπιβάλλεται στοὺς ἀνθρώπους του καὶ συγχρόνως νἆναι πολεμιστὴς μαζὶ καὶ ναυτικός. Γιατὶ στὸν Ἰνδικὸ ὠκεανό, μὲ τὴν παρουσία τῶν πειρατικῶν πλοίων, τὰ στρατιωτικὰ προβλήματα ἐκεῖνον τὸν καιρὸ φαίνεται νὰ ἦταν πολὺ πιὸ περίπλοκα ἀπὸ τὰ καθαρῶς ναυτικά...

Αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ὁ λόγος, ποὺ ὁ βασιλιὰς τῆς Πορτογαλίας δὲν ἀνάθεσε στὸ Βαρθολομαῖο Ντιὰζ τὴν ὀργάνωση κι ἐκμετάλλευση τῶν ἀνακαλύψεων ποὺ εἶχε κάνει, γιατὶ ὁ Ντιὰζ ἦταν λαϊκῆς καταγωγῆς καὶ τὴ φήμη του τὴ χρωστοῦσε μονάχα στὸ θάρρος καὶ τὰ ναυτικά του κατορθώματα.

Τὴν ἀρχηγία τῆς ἀποστολῆς ὁ βασιλιὰς Ἰωάννης ὁ 2ος τὴν ἀνάθεσε σ' ἕναν ἄνθρωπο, ποὺ εἶχε τὸ πάθος γιὰ τὴ θάλασσα καὶ τὰ μακρινὰ ταξίδια καὶ καταγόταν ἀπὸ ἀριστοκρατικὴ οἰκογένεια μὲ στρατιωτικὴ παράδοση καὶ ἀξία. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦταν ὁ φημισμένος κατόπιν Β ά σ κ ο ν τ ὲ Γ κ ά μ α.

Γιὰ πρώτη φορὰ στὰ χρονικὰ τῶν μεγάλων γεωγραφικῶν ἀνακαλύψεων, ἡ ἀποστολὴ τοῦ καπετάνιου συνδύαζε τὰ προσόντα τοῦ ναυτικοῦ, τοῦ στρατιώτη καὶ τοῦ διπλωμάτη. Κι ἐπίσης, γιὰ πρώτη φορά, μιὰ ἐξευρενητικὴ ἀρμάδα συγκροτήθηκε ἀπὸ καράβια ποὺ τἄφτιαξαν ἐπίτηδες γι' αὐτὸν τὸ σκοπὸ καὶ ποὺ παρουσίαζαν ἀξιόλογη γιὰ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ἀντοχὴ καὶ ἐπιθετικὴ δύναμη.

Ὅπως προαναφέραμε, ὁ Βάσκο ντὲ Γκάμα καταγόταν ἀπὸ ἀριστοκρατικὸ γένος καὶ ἡ ἡ οἰκογένειά του ἦταν γνωστὴ σ' ὅλη τὴν Πορτογαλία γιὰ τ' ἀξιώματα ποὺ εἶχαν ἀναλάβει τὰ μέλη της καὶ γιὰ τὶς στρατιωτικές τους ἐπιτυχίες.

Ὁ Βάσκο, τέταρτος γιὸς τοῦ ἄρχοντα Ἐστεβάο ντὲ Γκάμα κι ἔγγονος ἑνὸς ἄλλου Βάσκο ντὲ Γκάμα, γεννήθηκε στὴν πολιτεία Σίνις, ὅπου ὁ πατέρας του ὑπηρετοῦσε στρατιωτικὸς διοικητής..

Δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστὸ ποιὸ ἔτος γεννήθηκε, μὰ θεωρεῖται πιθανώτατο τὸ 1469.

Ἀπὸ νεαρὸς εἶχε μανία μὲ τὴ θάλασσα καὶ οἱ σχετικὲς μελέτες τοῦ γεννοῦσαν βαθειὰ τὴ λαχτάρα καὶ τὴν ἀνήσυχη ἔλξη τοῦ ταξιδιοῦ.

Ἔτσι ἦταν, ἂς ποῦμε, προετοιμασμένος καὶ κατάλληλος γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ Πορτογάλου βασιλιᾶ, ποὺ τοὔδωσε τὴ διαταγὴ νὰ ὀργανώση τὸ στόλο καὶ νὰ ἀναλάβη τὴν ἀρχηγία γιὰ τὴν ἐξερεύνηση τῶν θαλασσινῶν πλόων στὶς Ἰνδίες.

Μά, ἐνῶ γινόταν ἡ σχετικὴ προετοιμασία τῆς ἀρμάδας, πέθανε ὁ Ἰωάννης ὁ 2ος, στὰ 1495. Ἀλλὰ καὶ ὁ διάδοχός του Ἐμμανουὴλ ὁ 1ος, ἐκτιμώντας τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν ἀξία τοῦ Βάσκο ντὲ Γκάμα, ἐπικύρωσε τὴν ἐκλογή του καὶ τοῦ προμήθεψε τὰ μέσα γιὰ νὰ πραγματοποιηθῆ τὸ γρηγορώτερο ἡ ἐξερευνητικὴ ἐκείνη ἀποστολή.

Πραγματικὰ ὕστερα ἀπὸ δυὸ περίπου χρόνια, στὶς 8 Ἰουλίου τοῦ 1497, τέσσερα ἐπιβλητικὰ καράβια, καινούργια καὶ σημαιοστόλιστα, σήκωναν ἄγκυρα ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Λισαβώνας, μὲ τὴν ἀρχηγία τοῦ Βάσκο ντὲ Γκάμα.

Ἡ ἐλπιδοφόρα ἀρμάδα ἔβαλε πλώρη γιὰ τὰ νησιὰ τοῦ Πράσινου Ἀκρωτήριου. Ἔφτασε ἐκεῖ κι ἔμειναν τὰ καράβια μερικὲς ἡμέρες.

Στὶς 3 Αὐγούστου ξεκίνησαν πάλι γιὰ νὰ διασχίσουν τὸν Ἀτλαντικὸ ὠκεανό. Αὐτὸ τὸ ταξίδι ἦταν πολὺ μακρὺ μέσα στὸ ἀνοικτὸ καὶ τρικυμισμένο πέλαγος. Βάσταξε τρεῖς ὁλόκληρους μῆνες! Ἔπλεαν, ἔπλεαν—χωρὶς νὰ φαίνεται ὁλόγυρα οὔτε ἴχνος στεριᾶς. Μόνο οὐρανὸς καὶ θάλασσα τριγύριζαν καὶ σκέπαζαν τὰ τέσσερα καράβια τοῦ ντὲ Γκάμα...

Τέλος, στὶς 4 Νοεμβρίου, οἱ τολμηροὶ θαλασσοπόροι ἔφτασαν στὴν ἀκτὴ τῆς Ἀφρικῆς—εἶχαν κιόλας προχωρήσει πολὺ πρὸς τὰ νότια.

Ἔρριξαν τότε ἄγκυρα σ' ἕναν ἥσυχο κόλπο, ποὺ ὁ Βάσκο ντὲ Γκάμα τοῦ ἔδωσε τὸ ὄνομα Ἁγία Ἑλένη—καὶ μ' αὐτὸ εἶναι ὣς σήμερα γνωστός.

Ἔμειναν ἐκεῖ μερικὲς ἡμέρες, γιὰ νὰ συνέλθουν ἀπὸ ταλαιπωρίες τοῦ μεγάλου τους ταξιδιοῦ. Κι ὕστερα τὸ ταξίδι συνεχίστηκε μὲ ἀποφασιστικότητα καὶ κουράγιο.

Οἱ θαλασσοπόροι παράκαμψαν τὸ ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἐλπίδας κι ἔπειτα ἡ ἀρμάδα ἔπλεε στὸ μάκρος τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Ἀφρικῆς ὥς τὸ λεγόμενο τότε Ρίο ντὶ Ἰνφάντο, τὸ σημερινὸ Γκρὴτ Φὶς Ρίβερ. Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο εἶχε τερματίσει

(Συνέχεια στὴ σελίδα 290)

ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΤΟΥΣ ΝΑ ΣΩΘΟΥΝ

Τρεῖς Ἄγγλοι μὲ τρεῖς ἰθαγενεῖς ὁδηγοὺς περιοδεύουν στὴν Ἀφρική. Ξαφνικὰ μαθαίνουν πὼς οἱ ὁδηγοί τους εἶναι ἀποφασισμένοι νὰ τοὺς σκοτώσουν, ἂν μείνουν τρεῖς ὁδηγοὶ καὶ δύο ἢ ἕνας Ἄγγλος ἢ μείνουν τρεῖς ὁδηγοὶ καὶ δύο Ἄγγλοι. Οἱ φίλοι μας φροντίζουν νὰ μὴ μείνουν μόνοι τους σ' αὐτὲς τὶς ἀναλογίες μὲ τοὺς κακούργους ὁδηγούς τους. Μὰ μιὰ μέρα ποὺ βρέθηκαν μπροστὰ σ' ἕνα ποτάμι οἱ Ἄγγλοι τὰ ἔχασαν. Γιὰ νὰ περάσουν στὴν ἄλλη ὄχθη τοῦ ποταμιοῦ ἔπρεπε νὰ μποῦν σὲ μιὰ βάρκα ποὺ χωροῦσε δυὸ μόνον ἄντρες. Σκέφτονται τώρα οἱ τρεῖς Ἄγγλοι πῶς θὰ περάσουν ὥστε νὰ μὴ μείνουν τρεῖς ὁδηγοὶ καὶ δυὸ ἢ ἕνας Ἄγγλος ἢ δυὸ ὁδηγοὶ καὶ ἕνας Ἄγγλος. Δὲν βρίσκουν εὔκολα τὸν τρόπο. Κι ὅμως μποροῦν νὰ σωθοῦν. Μήπως μπορεῖτε νὰ τοὺς βοηθήσετε;

Σκεφθῆτε κι ἂν δὲν τὰ καταφέρετε, τότε κοιτᾶχτε τὴ λύση στὴ σελίδα 290...

ΜΙΛΑΕΙ ΤΟ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ

Μὲ λένε «ἐλαφρὸ μέταλλο». Μὰ αὐτὸ δὲν εἶναι προσβλητικὸ γιὰ τὰ μέταλλα. Ἂν πῆτε ἕναν ἄνθρωπο ἐλαφρό, τὸ πρᾶγμα διαφέρει, γιατὶ σημαίνει πὼς ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἐλαφρόμυαλος καὶ κάνει πράγματα ποὺ δὲν εἶναι σωστά. Ἀλλὰ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐλαφρόμυαλο ἀλλὰ εἶμαι ἐλαφρὸ στὸ βάρος κι αὐτὸ εἶναι γιὰ μένα μεγάλο προτέρημα, ὅπως θὰ σᾶς ἐξηγήσω πιὸ κάτω. Μὰ πρὶν νὰ μιλήσωμε γι' αὐτό, θέλω νὰ σᾶς πῶ μερικὰ πράγματα ἀπ' τὴν ἱστορία μου.

Εἶμαι ἕνα μέταλλο σχετικὰ καινούργιο. Ἐδῶ καὶ κάπου ἑκατὸ χρόνια—στὰ 1855—ἔγινε στὸ Παρίσι μιὰ μεγάλη ἔκθεση μὲ προϊόντα ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο. Ἐκεῖ μὲ παρουσίασαν κι ἐμένα γιὰ πρώτη φορά. Ὅλοι ὅσοι ἐπισκέφθηκαν τὴν ἔκθεση, μὲ κοίταζαν καὶ μὲ θαύμαζαν γιατὶ γυάλιζα σὰν ἀσήμι. Κι ὅλοι νόμιζαν πὼς ἤμουν ἕνα καινούργιο πολύτιμο μέταλλο. Δὲν εἶχαν ἄλλωστε καὶ πολὺ ἄδικο, γιατὶ ἀποδείχτηκα πραγματικὰ πολύτιμο. Εἴπαμε, ὅμως, ὅτι πρῶτα ἀπ' ὅλα θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὴν ἱστορία μου. Λοιπόν, ἀκοῦτε!

Κοντὰ στὴ Μασσαλία, ποὺ καθὼς θὰ ξέρετε εἶναι ἕνα πολὺ μεγάλο λιμάνι τῆς Γαλλίας, ἀλλὰ καὶ μία ἀπὸ τὶς πρῶτες ἀποικίες ποὺ ἵδρυσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες στὴ Δυτικὴ Μεσόγειο, ὑπάρχει ἕνα πολὺ μικρὸ χωριὸ ποὺ τὸ λένε Λὲ Μπῶ. Τὸ χωριουδάκι αὐτὸ ἦταν λησμονημένο ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο μέχρι τὴν ἡμέρα ποὺ ἀνακάλυψαν κάπου ἐκεῖ κοντὰ ἕνα παράξενο κοκκινόχωμα σὰν κι ἐκεῖνο ποὺ χρησιμοποιοῦν γιὰ νὰ φτιάνουν κανάτια, γλάστρες, στάμνες κι ἄλλα παρόμοια. Οἱ χημικοὶ ἐκείνου τοῦ καιροῦ κατάλαβαν ἀμέσως πὼς τὸ κοκκινόχωμα αὐτὸ ἦταν διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ κοινὸ κοκκινόχωμα καὶ ἄρχισαν νὰ τὸ ἐξετάζουν μὲ μεγάλη προσοχή. Μὰ τὰ μέσα ποὺ εἶχαν στὴν διάθεσή τους, δὲν ἦταν τόσο τέλεια, σὰν τὰ σημερινά, κι ἔτσι χρειάστηκαν τριάντα ὁλόκληρα χρόνια γιὰ ν' ἀνακαλύψουν ὅτι ἀπ' τὸ κοκκινόχωμα αὐτὸ μποροῦσαν νὰ βγάλουν ἕνα μέταλλο ποὺ τὸ ὠνόμασαν β ω ξ ί τ η γιατὶ εἶχε βρεθῆ γιὰ πρώτη φορὰ κοντὰ στὸ χωριουδάκι Λὲ Μπῶ. Ἀπὸ τὸ μέταλλο αὐτό, τὸν βωξίτη, βγαίνω ἐγώ, τὸ ἀλουμίνιο.

Ὅταν, χάρις στὶς ἐπίμονες προσπάθειές τους, κατάφεραν οἱ ἐπιστήμονες νὰ κατασκευάσουν τὸ πρῶτο τεμάχιο ἀλουμίνιο πού, καθὼς σᾶς εἶπα, τὸ ἔστειλαν στὴ διεθνῆ ἔκθεση τοῦ Παρισιοῦ, κατάλαβαν ἀμέσως ὅλοι πὼς εἶχαν μπροστά τους ἕνα πολὺ χρήσιμο μέταλλο ποὺ εἶχε πολλὰ πλεονεκτήματα. Μὴ νομίσετε πὼς θέλω νὰ ἐπαινέσω τὸν ἑαυτό μου μὰ εἶναι ἀλήθεια πὼς ἔχω πολλὰ πλεονεκτήματα. Δὲν σκουριάζω σὰν τὸ σίδερο καὶ σὰν τὰ περισσότερα ἄλλα μέταλλα. Εἶμαι εὐκολοδούλευτο καί, ὅταν μὲ ἀνακατέψουν μὲ ἄλλα μέταλλα ἀποκτῶ πολὺ μεγάλη ἀντοχή. Ἔχω ὡραία ἐμφάνιση καθὼς καὶ ὡραία, λεία ἐπιφάνεια. Μὰ τὸ πιὸ μεγάλο μου πλεονέκτημα εἶναι πὼς εἶμαι ἐλαφρό, πολὺ πιὸ ἐλαφρὸ ἀπὸ τὸ μολύβι, τὸ σίδερο, τὸν κασσίτερο κλπ. Θὰ μποροῦσα νὰ σᾶς ἀναφέρω κι ἕνα ἄλλο πλεονέκτημά μου, ὅτι εἶμαι δηλαδὴ φτηνό, πάρα πολὺ φτηνό. Μὰ αὐτὸ δὲν ἦταν πάντοτε ἔτσι. Στὴν ἀρχὴ ἤμουν πανάκριβο γιατὶ δὲν εἶχαν βρῆ ἀκόμη τὸν κατάλληλο τρόπο γιὰ νὰ ξεχωρίζουν τὸν βωξίτη ἀπὸ τὸ κοκκινόχωμα καὶ νὰ κατασκευάζουν ὕστερα τὸ ἀλουμίνιο. Ἀρκεῖ νὰ σᾶς πῶ πὼς ἤμουν πιὸ ἀκριβὸ καὶ ἀπὸ τὸ χρυσάφι! Μὰ οἱ ἐπιστήμονες ποὺ εἶχαν καταλάβει πόσο χρήσιμο ἤμουν, κατάφεραν νὰ γίνω ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ φτηνὰ μὰ καὶ ἀπὸ τὰ πιὸ ἄφθονα μέταλλα ποὺ ὑπάρχουν στὸν κόσμο. Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ τὸ ὅτι θὰ μὲ δῆτε παντοῦ ὅπου κι ἂν κοιτάξετε.

Καὶ τί δὲν κατασκευάζετε, ἀλήθεια, σεῖς οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἐμένα, τὸ ἀλουμίνιο. Πρῶτα ἀπ' ὅλα καταργήθηκαν χάρις σ' ἐμένα τὰ χαλκώματα ποὺ χρησιμοποιούσατε ἄλλοτε στὴν κουζίνα σας καὶ πού, ἐκτὸς ποὺ ἦταν πανάκριβα ἦταν κι ἐπικίνδυνα στὴν ὑγεία σας. Δὲν θέλω βέβαια νὰ κατηγορήσω τὸν χαλκὸ ποὺ εἶναι κι αὐτὸς ἕνα πολὺ χρήσιμο μέταλλο. Πρέπει ὅμως νὰ ξέρετε πὼς ὁ χαλκὸς εἶναι δηλητήριο. Γιὰ τὸ λόγο αὐτόν, ὅλα τὰ χάλκινα μαγειρικὰ σκεύη, τεντζερέδες, ταψιά, κατσαρόλες, τὰ δίνετε στὸ γανωτζῆ καὶ τὰ γανώνει, τοὺς βάζει δηλαδὴ ἀπὸ μέσα ἕνα λεπτὸ στρῶμα ἀπὸ κασσίτερο γιὰ νὰ μὴν ἔρχωνται τὰ φαγητά σας σὲ ἄμεση ἐπαφὴ μὲ τὸν χαλκὸ καὶ δηλητηριάζωνται.

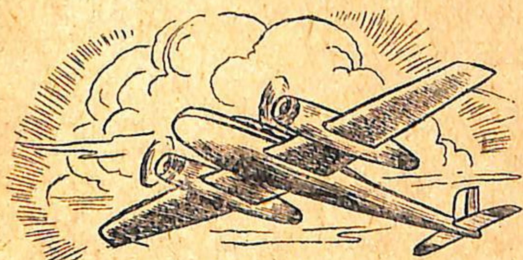
Ἀλλὰ δὲν μὲ χρησιμοποιεῖτε μόνο γιὰ μαγειρικὰ σκεύη. Κατασκευάζετε ἀπὸ ἐμένα σύρματα, βαγόνια γιὰ σιδηροδρόμους, αὐτοκίνητα καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλα πράγματα. Μὰ ἐκεῖ ποὺ σᾶς εἶμαι ἐντελῶς ἀπαραίτητο εἶναι στὴν βιομηχανία τῶν ἀεροπλάνων. Χωρὶς νὰ θέλω νὰ ὑπερηφανευτῶ, σᾶς λέω πὼς ἂν ἔλειπα ἐγὼ δὲν θὰ εἶχε κάνει ἡ ἀεροπορία σας τὴν τεράστια πρόοδο ποὺ ἔκανε. Τὰ πρῶτα ἀεροπλάνα τὰ κατασκεύαζαν ἀπὸ ξύλο γιατὶ ὅλα τ' ἄλλα μέταλλα ἦταν πολὺ βαρειὰ καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ χρησιμοποιηθοῦν στὴν ἀεροπορία. Καθὼς καταλαβαίνετε, ὅμως, τὸ ξύλο εἶναι πολὺ ἀκατάλληλο γιὰ τὴν κατασκευὴ ἀεροπλάνων γιατὶ φθείρεται εὔκολα καὶ γιατὶ δὲν ἔχει μεγάλη ἀντοχή.

Ἡ μεγάλη μου διάδοση ὀφείλεται, ὅπως σᾶς εἶπα, στὰ πολλά μου πλεονεκτήματα, στὴν φτήνεια μου ἀλλὰ καὶ στὴν ἀφθονία μου. Ὁ βωξίτης βρίσκεται σὲ πάρα πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἀπὸ τὶς Εὐρωπαϊκὲς χῶρες τὸν περισσότερο βωξίτη τὸν ἔχουν ἡ Γαλλία, ἡ Οὐγγαρία, ἡ Νορβηγία, ἡ Γιουγκοσλαβία καὶ ἡ Ρωσία. Ὑπάρχει ἐπίσης βωξίτης καὶ σὲ διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ πρὸ παντὸς στὸν Παρνασσό. Ἀλλὰ τὰ πιὸ πλούσια κοιτάσματα τὰ ἔχουν οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Κοντὰ στὸν καταρράκτη τοῦ Νιαγάρα ὑπάρχουν τεράστια ἐργοστάσια ἀλουμινίου ποὺ παράγουν, αὐτὰ μονάχα, σχεδὸν τὸ ἕνα τέταρτο ἀπὸ τὴν παγκόσμια παραγωγὴ ἐνῶ ὅλα μαζὶ τὰ ἀμερικανικὰ ἐργοστάσια παράγουν σχεδὸν τὸ μισὸ ἀπὸ ὅσο παράγει ὅλος ὁ κόσμος. Καὶ ὅμως, μ' ὅλο ποὺ παράγει τόσο πολύ, ἡ Ἀμερικὴ χρειάζεται ἀκόμη περισσότερο ἀλουμίνιο καὶ ἀναγκάζεται νὰ ἀγοράζη κι ἀπὸ ἄλλες χῶρες.

Φ. Κ.

—*Γιατί ἔχεις τρία ζευγάρια γυαλιά, παπποῦ;*
—*Ἔχω τὸ ἕνα γιὰ νὰ βλέπω κοντά, τὸ ἄλλο γιὰ νὰ βλέπω μακριὰ καὶ τὸ τρίτο γιὰ νὰ βρίσκω τὰ δυὸ πρῶτα!...*

ΠΟΣΟ ΣΤΟΙΧΙΖΕΙ

—Πόσο στοιχίζει στοὺς γονεῖς του ἕνα παιδὶ τῆς ἡλικίας σου;
Τὸ παιδὶ τάχασε.
Ὁ ἐπιθεωρητὴς χαμογέλασε.
—Δὲν ἔχεις κάνει ποτὲ αὐτὸ τὸν ὑπολογισμό; Ἐντούτοις ἔχει πολὺ ἐνδιαφέρον: Ἂς ὑπολογίσουμε μαζί. Τροφή, ρούχα, πλυστικὰ δὲν ξεπερνοῦν τὶς 20.000 δρχ. κάθε μέρα;
—Ὤ, εἶπε τὸ παιδί, νομίζω πὼς εἶναι λίγα!
—Τὸ μῆνα λοιπὸν γίνονται 600.000 δρχ. Πόσους μῆνες ἔχει ἕνας χρόνος;
—Δώδεκα.
—Καὶ πόσο χρονῶν εἶσαι;
—Δέκα.
—Λογάριασε λοιπόν, πόσα οἱ γονεῖς σου ξόδεψαν γιὰ σένα!
—72.000.000 δραχμές, ἀπάντησε τὸ παιδί, ἔκπληκτο καὶ τρομαγμένο ἀπ' τὸ μεγάλο αὐτὸ ποσόν!

ΗΡΩΪΔΑ της Ελληνικής Επανάστασης

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Σαρανταέξη ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κράτησαν σὰν ὁμήρους, γιὰ ν' ἀναγκάσουν τοὺς ἄλλους νὰ ὑποταχτοῦν.

Συνηθισμένο κόλπο αὐτὸ τοῦ τούρκου.

Ἡ φρουρὰ ὅμως στὸ κάστρο ἦταν μικρὴ καὶ γιὰ τοῦτο ἔγραψαν στὴν Πόλη νὰ στείλη ἐνισχύσεις.

Γιὰ καλὸ ὅμως καὶ γιὰ κακό, πῆραν κι ὅλα τὰ ὅπλα ἀπὸ τοὺς κατοίκους.

Ὅταν οἱ δυὸ κοπέλλες ἔφτασαν στὴ Χίο ἡ ἀναταραχὴ εἶχε περάσει καὶ ἡ πόλη εἶχε ξαναβρῆ τὴν παλιὰ γαλήνη της.

Γιὰ τοῦτο κι οἱ κάτοικοι εἶχαν ὅλοι τὸν καιρὸ νὰ θαυμάσουν τὶς χάρες τῶν δυὸ κοριτσιῶν.

—Ὀγού! Ἴντα μορφιά! ἔλεγε κάποια χιώτισσα ἀπὸ τὴν πόρτα της. Ἴντα μωραΐτικος μενεξές!

Μιὰ ἄλλη γυναίκα πιὸ καλοντυμένη, τὶς χαιρέτησε πρόσχαρα καὶ τὶς ρώτησε:

—Ποιόν ζητᾶτε κοπελλοῦδες μου; Κοπιάστε μέσα νὰ σᾶς κεράσωμε ἕνα γλυκό!

Οἱ δυὸ ξένες κοκκίνισαν γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τους τοὺς ἔγινε καὶ δέχτηκαν εὐχαρίστως νὰ μποῦν στὸ φιλόξενο σπίτι. Καὶ κοίτα σύμπτωση! Ἦταν ἀκριβῶς τὸ σπίτι τοῦ μισὲ Φραγκούλη γιὰ τὸν ὁποῖο εἶχαν ἕνα συστατικὸ γράμμα.

Ὁ Φραγκούλης ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀξιοσέβαστους Γέροντες τῆς πόλης, πλούσιος ἔμπορος καὶ κτηματίας. Τὸ σπίτι του ἦταν μεγάλο, δίπατο, εὐρύχωρο, στολισμένο μὲ ἀνατολίτικη πολυτέλεια. Εἶχε περιβόλι καὶ αὐλή.

Εἶχε δυὸ γιοὺς καὶ τρεῖς θυγατέρες. Σ' ὅλων τὴ μορφὴ ἄστραφτε ἡ εὐγένεια κι ἡ καλωσύνη. Ἡ Ἀνδρονίκη πῆρε θάρρος ἀπὸ τὴν ὑποδοχὴ ποὺ τῆς ἔκαναν καὶ τοὺς εἶπε:

—Εἴμαστε ἀπὸ τὸ Μωριᾶ... ὀρφανές. Οἱ Τοῦρκοι σκότωσαν τοὺς γονεῖς καὶ τ' ἀδέρφια μας. Μὲ μεγάλη δυσκολία κατορθώσαμε νὰ γλυτώσωμε καὶ νὰ καταφύγωμε στὸ νησί σας. Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί κόλαση εἶναι ἡ ἄλλη Ἑλλάδα.

—Τὰ ξέρομε κοπελλοῦδα μου! εἶπε ἡ Δεσποινοῦκα, ἡ γυναίκα τοῦ μισὲ Φραγκούλη. Εἶναι ν' ἀνατριχιάζη τὸ πετσὶ τ' ἀνθρώπου!

Ἡ Ἀνδρονίκη διηγήθηκε πὼς ἦταν κόρη τοῦ δημογέροντα Ἀθανασιάδη ποὺ τὸν εἶχαν σκοτώσει οἱ Λαλιότες. Διηγήθηκε γιὰ τὴν παλιά, ξέγνιαστη ζωή τους καὶ γιὰ ὅλες τὶς δυστυχίες ποὺ τοὺς εἶχαν βρῆ. Μόνο ποὺ παρουσίασε τὴ Διαμάντω σὰν ἀδελφή της καὶ δὲν μίλησε γιὰ τὶς μάχες ποὺ εἶχε λάβει μέρος γιὰ νὰ μὴ τρομοκρατήση τοὺς ἀγαθοὺς Χιῶτες.

Οὔτε γιὰ τὸ Βάρθακα δὲν εἶπε τίποτε φυσικά.

Ἡ Διαμάντω ἡ καημένη δὲν μποροῦσε νὰ πιστέψη στὰ μάτια της.

Ἡ κοπέλλα αὐτὴ εἶχε μεγαλώση στὰ Γιάννενα τοῦ Ἀλήπασσα, τὰ αἱματόβρεχτα καὶ τ' ἄγρια, μέσα στὸ χαρέμι τῆς Χαϊνίτσας. Γιὰ καιρὸ ἔζησε ἔπειτα μέσα στὴ σκοτεινὴ σπηλιὰ τοῦ Παρνασσοῦ, ἀνάμεσα σὲ ἀνθρώπους ἄγριους καὶ ὁπλισμένους ὡς τὰ δόντια.

Καὶ τώρα ἡ ὄμορφη, ἡ γλυκύτατη ἡ μοσχοβολημένη Χιὸς ποὺ εὐωδίαζε ὁλόκληρη λεμόνι καὶ νεράντζι, τῆς φαίνονταν Παράδεισος.

—Σὲ σένα τὸ χρωστάω, καλή μου ἀδελφούλα, ποὺ γλύτωσα ἀπὸ κεῖνο τὸ ἀναμμένο καμίνι.

Ὅταν μπῆκαν στὸ εὐρύχωρο βολικὸ δωμάτιο ποὺς τοὺς ἔδωσε ὁ μισὲ Φραγκούλης ποὺ ἐπέμεινεν ἀ τὶς φιλοξενήση, ρίχτηκε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Ἀνδρονίκης μὲ κλάματα εὐγνωμοσύνης.

—Σὲ σένα τὸ χρωστάω καλή μου ἀδελφούλα ποὺ γλύτωσα ἀπὸ κεῖνο τὸ ἀναμμένο καμίνι, ὅπου ἡ ζωὴ δὲν εἶναι γιὰ γυναῖκες!

—Διαμάντω μου, τῆς ἀποκρίθηκε σταθερὰ ἡ Ἀνδρονίκη, τὸ καμίνι αὐτὸ ποὺ λές, εἶναι ἡ πατρίδα μας, ἡ Ἑλλάδα ποὺ βρίσκεται σὲ πόλεμο. Καὶ ἡ φωτιὰ ποὺ καίει σ' αὐτὸ εἶναι ἡ φλόγα τῆς Ἐλευθερίας. Δὲν πρόκειται νὰ μείνω γιὰ καιρὸ ἐδῶ. Νὰ ἡσυχάσωμε λίγο, νὰ ξαναβροῦμε τὸν ἑαυτό μας, νὰ μάθω ποῦ βρίσκεται ὁ Θρασύβουλος, κι ὕστερα δρόμο πάλι γιὰ τὴν ἐμπόλεμη πατρίδα.

—Μὰ τὴν ἀλήθεια σὲ χαίρεται ἡ ψυχή μου Ἀνδρονίκη. Δὲ τὸ βάζεις εὔκολα κάτω!

Ἦταν ἡ πρώτη φορὰ ὕστερα ἀπὸ μῆνες ποὺ ἀφοῦ λούστηκαν ξάπλωσαν γιὰ νὰ κοιμηθοῦν σὲ καλοστρωμένο κρεββάτι.

Πρωὶ-πρωὶ ἡ Διαμάντω ἔτρεξε κι ἄνοιξε τὸ παράθυρο καὶ ζαλίστηκε ἀπὸ τὴν εὐωδιὰ ποὺ ξεχύνονταν ἀπὸ τὰ τριαντάφυλλα τοῦ κήπου καὶ τὰ λεμονάνθια.

Τί εὐλογημένο, στ' ἀλήθεια νησί!

—Εἶσαι εὐχαριστημένη Ἀνδρονίκη μου;

—Θὰ ἤμουν πολύ, ἂν μάθαινα νέα γιὰ τὸν Θρασύβουλο! εἶπε ἡ Ἀνδρονίκη. Καὶ κάτι μοῦ λέει πὼς θὰ μάθω!

Τὰ προαισθήματα τῆς Ἀνδρονίκης βγῆκαν ἀληθινά.

Τὸ μεσημέρι ἐνῶ ἔτρωγαν, ἦρθε ἡ κουβέντα γιὰ τὴν Ἐπανάσταση καὶ γιὰ τὶς σκηνὲς τῆς Κωνσταντινούπολης ὅπου εἶχε χάσει ὁ Πατριάρχης μας τὴ ζωή του.

Ὁ Φραγκούλης τότε γύρισε κι εἶπε τῆς Ἀνδρονίκης.

—Ἐδῶ σιμὰ κόρη μου, εἶναι τὸ μεγάλο σχολεῖο μας. Ἐκεῖ εἶναι τώρα δάσκαλος ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Δωροθέου Πρώϊου ποὺ ἦταν ἀρχιεπίσκοπος Ἀδριανουπόλεως. Ὁ θεῖος του σκοτώθηκε κι αὐτὸς μαζὶ μὲ τὸν Πατριάρχη Γρηγόριο. Αὐτὸς ὁ ἀνεψιός του σώθηκε ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ τὴ σφαγὴ καὶ εἶναι τώρα ἐδῶ. Ἀπὸ τὸ στόμα του θ' ἀκούσετε κοκῶνες μου, τὰ κακὰ ποὺ ἔγιναν ἐκεῖ...

—Πόσο θὰ ἤθελα νὰ τὸν δῶ καὶ νὰ τὸν ρωτήσω! φώναξε ἡ Ἀνδρονίκη.

—Δεσποινοῦκα, νὰ μηνύσουμε τοῦ Πολύκαρπου νάρθη νὰ φᾶμε. Θ' ἀρέση στὶς κοκῶνες γιατὶ μιλάει ὄμορφα καὶ γνωστικά. Ἴσως κιόλας νάταν

καλύτερα νὰ πᾶμε μαζὶ νὰ τὸν καλέσωμε. Θὰ βλέπατε καὶ τὸ μεγάλο σχολεῖο μας.

—Ὢ ναί! Πολὺ εὐχαρίστως! φώναξε ἡ Ἀνδρονίκη. Ὁ μισὲ Φραγκούλης ἄναψε τὸ τσιμπούκι του καὶ κρατώντας τὸ κομπολόϊ του, ξεκίνησε μὲ τὰ δυὸ ξένα κορίτσια καὶ μὲ τὶς τρεῖς θυγατέρες του.

Φοροῦσε στὰ πόδια πασούμια. Περπατοῦσε καμαρωτὰ καὶ χαιρετοῦσε μὲ χαμόγελο ὅλους τοὺς διαβάτες.

Ἔφταναν τέλος μπροστὰ σ' ἕνα κτίριο πραγματικὰ μεγαλοπρεπές, ὅπου βγῆκε νὰ τοὺς καλωσορίσῃ ὁ πρωτοσύγγελος Πολύκαρπος.

—Ἔρχουστε νὰ γευματίσετε μαζί μας σήμερα δάσκαλε πρωτοσύγγελε; ρώτησε ὁ Μισὲ Φραγκούλης. Ἡ κοκκώνα ἀπ' ἐδῶ εἶναι ἀπὸ τὴν πατρίδα τοῦ Πατριάρχη μας Γρηγορίου κι ἔχει τὴν εὐχαρίστηση ν' ἀκούσῃ ὅλη τὴν ἀνιστόρηση ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἱστορία.

—Εὐχαρίστως ἔρχομαι καὶ σᾶς εὐχαριστῶ! εἶπε ὁ πρωτοσύγγελος. Ὕστερα γυρίζοντας πρὸς τὴν Ἀνδρονίκη εἶπε:

—Εἴσαστε ἀπὸ τὴ Δημητσάνα;

—Εἶμαι ἀπὸ τὴν περιοχή! ἀποκρίθηκε ἡ κοπέλλα. Μιὰ ὅμως καὶ γνωρίσατε τὸν Πατριάρχη, μήπως ἔτυχε νὰ γνωρίσετε καὶ τὸν ἀνεψιό του, τὸν Θρασύβουλο;

—Ἂν τὸν γνώριζα! Μὰ κατοικούσαμε μαζί. Ἔμενα κι ἐγὼ στὸ Πατριαρχεῖο.

—Σκότωσαν μήπως καὶ τὸν Θρασύβουλο ὕστερα ἀπὸ τὸ θεῖο του;

Τόσο χλωμὴ εἶχε γίνει ἡ Ἀνδρονίκη λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ποὺ θὰ νόμιζε κανεὶς πὼς ἦταν τὰ τελευταῖα λόγια ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ χείλη της.

—Τὸν Θρασύβουλο; εἶπε ὁ πρωτοσύγγελος. Φυσικὰ ὄχι. Ποιὸς σᾶς εἶπε πὼς σκοτώθηκε. Ἔφυγε μαζὶ μὲ τὸ σεπτὸ λείψανο τοῦ Πατριάρχη μας.

—Σώθηκε; Εἶν' ἀλήθεια; Σώθηκε; Ἂς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ...

Δὲν μπόρεσε νὰ πῇ τίποτε ἄλλο. Ἔγυρε λιπόθυμη στὸν σοφὰ ὅπου καθόταν.

Ὁ Μισὲ Φραγκούλης νόμιζε πὼς εἶχε πεθάνει, κι ἔκανε ἀπεγνωσμένες προσπάθειες γιὰ νὰ τὴν ξαναφέρῃ στὴ ζωή.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Τὸ «σκουλήκι τῶν σταφυλιῶν»

I. Οἱ ἀμπελουργοί, γνωρίζουν πολὺ καλὰ δυὸ σημαντικοὺς ἐχθροὺς τῶν σταφυλιῶν δηλ. α) τὴν Εὐδεμίδα (Polychrosis botraua Schiff) καὶ β) τὴν κογχυλίδα (Clysia ambiguella Hb) ποὺ ζημιώνουν ὅλες τὶς ποικιλίες σταφυλιῶν, μὰ περισσότερο τὶς ποικιλίες μὲ πυκνόρογα (τσουπωτὰ) σταφύλια ὅπως εἶναι π.χ. ἡ Κορινθιακὴ σταφίδα, ἡ σουλτανίνα, τὰ ἐπιτραπέζια κλπ. Τοὺς δυὸ αὐτοὺς ἐχθροὺς τοὺς ξέρουν μὲ τὸ κοινὸ ὄνομα «σκουλήκι τῶν σταφυλιῶν» καὶ ξέρουν ἀκόμα πολὺ καλά, πόσο βαρὺ φόρο πληρώνουν κάθε χρόνο, σ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ καταστρεπτικοὺς ἐχθρούς, ἅμα δὲν πάρουν ἔγκαιρα τὰ μέτρα τους. Ἡ ἐλάττωσις τῆς παραγωγῆς ξεπερνᾶ κάποτε καὶ τὸ 50-60 ο)ο, πρᾶγμα ποὺ συνέβη τὸν περασμένο χρόνο σὲ μερικὲς ἀμπελουργικὲς περιφέρειες τῆς Μεσσηνίας. Ἀλλά, ἂς παρακολουθήσουμε τὴν ζωὴ (βιολογικὸν κύκλον) καὶ τὶς συνήθειες τῶν ἐντόμων αὐτῶν γιὰ νὰ μιλήσουμε στὸ τέλος γιὰ τὴν καταπολέμησί τους.

II. Τὸν Ἀπρίλιο ἢ ἀρχὲς Μαΐου, περνῶντας τοὺς ἀμπελῶνες λίγο μετὰ τὸ βασίλεμα τοῦ ἡλίου, βλέπομε νὰ πετοῦν κάποιες μικρὲς εὐκίνητες πεταλουδίτσες ἀνάμεσα στὰ κλήματα. Εἶναι οἱ πεταλοῦδες τῆς εὐδεμίδας ποὺ πετοῦν αὐτὴν τὴν ὥρα (λυκόφως). Ἀργότερα, τὴν νύκτα, πετοῦν κι οἱ ψυχὲς (πεταλοῦδες) τῆς κογχυλίδας ποὺ εἶναι νυκτόβιες. Κάποτε ὅμως, ὅταν ἡ νύχτα εἶναι φεγγαρόλουστη, κι οἱ ψυχὲς τῆς εὐδεμίδας πετοῦν μαζί τους. Κι οἱ δυὸ πεταλοῦδες ἔχουν ἄνοιγμα φτερῶν, περίπου ἐνάμισυ ἑκατοστό.

Τὰ μπροστινὰ φτερὰ τῆς εὐδεμίδας χρώματος γκρὶ μὲ κηλίδες, στολίζονται στὴν περιφέρειά τους μὲ ξανθὰ κρόσια. Τὰ πισινά, μικρότερα μὲ βαθὺ σταχτὶ χρῶμα καὶ κρόσσια ἰδίου χρώματος. Κεφάλι ξανθό. Κάμπη, ὡς ἕνα ἑκατοστὸ μήκους, μὲ χρῶμα σώματος ὑποπράσινον καὶ μικρὲς κηλίδες. Θώρακας κεφαλὴ καστανόμαυρα καὶ 3 ζεύγη ποδιῶν μαύρων. Ἡ κάμπη, ἐξαιρετικὰ εὐκίνητος, συστρέφεται καὶ πέφτει στὸ χῶμα, ἀφίνοντας λεπτὸ μεταξωτὸ νῆμα, μὲ τὴν παραμικρὰ ἐνόχλησι. Φτερὰ κογχυλίδας λευκο-σταχτιὰ κροσσωτά, μὲ μιὰ λωρίδα καστανόχροη στὸ μέσον τῶν μπροστινῶν φτερῶν. Κάμπη 10-12 χλστ. μήκους, μὲ σῶμα ροδόχρουν, κεφαλὴν μαύρην καὶ κινήσεις νωθρές. Καὶ τὰ δυὸ ἔντομα, περνοῦν τὸν χειμῶνα (ὑπὸ μορφὴν χρυσαλίδας) κλεισμένα σὲ μεταξωτὰ κουκούλια κάτω ἀπὸ τὶς φλοῦδες τῶν κορμῶν τοῦ ἀμπελιοῦ, στὶς σχισμάδες τῶν πασσάλων ὑποστηρίξεως κλπ. Τὴν ἄνοιξι, ἐνωρτερα κ' ἀργότερα κι ἀνάλογα μὲ τὴν περιφέρεια, βγαίνουν οἱ πεταλοῦδες ποὺ εἴπαμε παραπάνω. Αὐτὴ ἡ ἔξοδος (ψυχῶν) διαρκεῖ περίπου ἐπὶ 20ήμερον καὶ ὁ ἀριθμὸς ἀρσενικῶν-θηλυκῶν εἶναι περίπου ὁ αὐτός. Ἡ ζωὴ κάθε πεταλούδας διαρκεῖ γύρω στὶς 10 ἡμέρες. Ἐν τῷ μεταξύ, ἀφοῦ ζευγαρωθοῦν, γεννοῦν τὰ αὐγά τους (40-80) ἀνὰ ἕνα, ἐπάνω ἢ κάτω στὰ λουλούδια ποὺ τότε δὲν ἔχουν ἀκόμη ἀνοίξει. Πρὶν περάσει (εὐδεμίδα) ἢ ἀφοῦ συμπληρωθῇ (κογχυλίδα) 10ήμερο, βγαίνουν οἱ μικρὲς κάμπιες ποὺ καταστρέφουν τὰ λουλούδια, τυλίγοντάς τα μὲ μεταξώδη λευκὰ νήματα. Στὴν Κορινθία, λέγοντας «κουκοῦλες» ἐννοοῦν αὐτὴν τὴν προσβολὴν τῶν ἀνθέων. Εἶναι δυνατὸν καμμιὰ φορά, ν' ἀποξεραθῇ ἀπὸ τὸ μίσχο, ὁλόκληρο τσαμπὶ ὕστερα ἀπὸ αὐτὴν τὴν προσβολήν. Μετὰ 20-30 ἡμέρες γίνεται τὸ κουκούλισμα δηλ. οἱ κάμπιες ἑτοιμάζουν κονκούλι καὶ κλείνονται σ' αὐτὸ ἀφοῦ ἔκαμαν τὴν πρώτη τους καταστροφή. Αὐτὰ τὰ κουκούλια, τὰ συναντᾶμε στὰ τσαμπιά, κάτω ἀπὸ φλοῦδες ἢ φύλλα, σχισμάδες, πασσάλους, κάτω ἀπὸ βόλους χώματος κλπ. Μετὰ (ζωὴν χρυσαλίδας) 5-7 ἢ καὶ 12 ἡμέρες, βγαίνουν οἱ πεταλοῦδες τῆς πρώτης γενεᾶς. Βρισκόμαστε στὰ μέσα Ἰουνίου-ἀρχὲς Ἰουλίου κι ἔχουν πιὰ σχηματισθῆ οἱ μικρὲς ρόγες τῶν σταφυλιῶν, πάνω στὶς ὁποῖες, ἢ συχνά, στὸ σημεῖο ποὺ ἀκουμποῦν μεταξύ τους, γεννοῦν τὰ αὐγά τους. Μετὰ ἀπὸ 5-7 (εὐδεμίδα) ἢ 8-10 (κογχυλίδα) ἡμέρες, ἐκκολάπτονται οἱ νέες κάμπιες ποὺ καταστρέφουν αὐτὴ τὴ φορὰ τὶς ἄγουρες ρόγες, τρυπώντας της καὶ περνῶντας ἀπὸ τὴν μιὰ στὴν ἄλλη. Μὲ ὑγρὸ καιρό, ὕστερα ἀπ' αὐτὲς τὶς προσβολές, μπορεῖ καὶ νὰ σαπίσουν οἱ χτυπημένες ρόγες. Οἱ ζημιές, αὐτὴ τὴ φορά, εἶναι μεγαλύτερες (ἀπὸ κάμπιες β' γενεᾶς). Ἀκολουθεῖ χρυσαλίδωσις (κουκούλιασμα) καὶ στὰ μέσα ἢ τέλη Ἰουλίου βγαίνουν οἱ νέες πεταλοῦδες (β' γενεᾶς). Οἱ νέες κάμπιες ποὺ θὰ ἐκκολαφθοῦν, θὰ προκαλέσουν ζημιὲς στὰ σταφύλια ποὺ βρίσκονται στὸ γυάλισμα. Ἀκολουθοῦν πεταλοῦδες εὐδεμίδας γ' γενεᾶς (Σ]βριον) στὶς θερμὲς περιφέρειες, κάμπιες δ' γενεᾶς ποὺ πετυχαίνουν τὰ σταφύλια πάνω στὴν ὡρίμανσι. Οἱ προσβολές, εἶναι καὶ τώρα μεγάλες. Ρόγες σαπίζουν, τσαμπιὰ ἀποξεραίνονται ἐδῶ κι ἐκεῖ ἀπὸ τὸ βόστρυχο (κότσαλο, ποδαράκι) λὲς καὶ τὸ σταφύλι τὸ κτύπησε ἡμιπληγία (ράπισμα). Κάποτε ὁλόκληρο τὸ σταφύλι ἀποξεραίνεται ἐπὶ τόπου καὶ μαδᾶ (ράπισμα) φέροντας στὸν κεντρικὸ ποδίσκο πληγὴ ἀπὸ προσβολὴ σκουληκιοῦ. Τὸ σάπισμα (πιὸ ἔντονο μὲ θερμὸ-ὑγρὸ καιρὸ) γίνεται ἀπὸ παθογόνα (μύκητες) ποὺ βρίσκουν εὐκαιρία νὰ θρονιαστοῦν καταστρεπτικά, στὶς πληγὲς ποὺ προκάλεσαν οἱ κάμπιες. Αὐτὴ ἡ σαπίλα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μείωσι τῆς παραγωγῆς, ἂν δὲν καθαρισθῇ μὲ τὸν τρυγητὸ προσεκτικά, προετοιμάζει ὀλέθρια ἀποτελέσματα καὶ γιὰ τὸ κρασὶ ποὺ θὰ παραχθῇ μεθαύριο. Ὁ βιολογικὸς κύκλος τῶν ἐντόμων αὐτῶν ἐπηρεάζεται σημαντικὰ ἀπὸ τὶς καιρικὲς συνθῆκες κι ἀπὸ τὸ μικροκλῖμα ἀκόμα, τόσο, ποὺ κάποτε, γειτονικὰ ἀμπέλια νὰ φέρουν προσβολὲς διαφορετικὲς σ' ἔντασι κι ἔκτασι. Ἔτσι, ἐνῶ ἡ εὐδεμίδα, ἀντέχη καὶ γεννοβολάει σὲ μεγαλύτερη θερμοκρασία καὶ μικρότερη ἀτμοσφαιρικὴ ὑγρασία (κάτω τοῦ 70 ο)ο), ἡ κογχυλίδα, γεννοβολάει σὲ μικρότερη θερμοκρασία (20-25° C) καὶ μεγαλύτερη ὑγρομετρικὴ κατάστασι (μέχρι 85-90 ο)ο), τῶν αὐγῶν της καταστρεφομένων σὲ θ° ὑψωμένες. Αὐτὸς εἶναι κι ὁ λόγος, ποὺ στὶς θερμὲς καὶ ξερὲς περιφέρειες, συναντᾶμαι κυρίως τὴν εὐδεμίδα.

Στὸ ἑπόμενο τεῦχος θὰ συνεχίσουμε μὲ τὴν καταπολέμισι τῶν δύο αὐτῶν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων.

Δημ. Κονταξῆς
(Γεωπόνος—Οἰνολόγος)

ΤΟ ΤΑΞΙΜΟ

Διήγημα τοῦ ΑΓΑΘ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας μου ἦταν ἄνθρωπος τοῦ κόσμου! Θέλω νὰ πῶ πὼς ἦταν ἀρκετὰ ἀνεπτυγμένος, ὥστε νὰ μὴν πιστεύει στὶς προλήψεις καὶ στὰ ὑπερφυσικὰ πράγματα. Ἄμα ὅμως μᾶς ἔλεγε τὴν ἱστορία ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ, κυριευόταν ἀπὸ ταραχή, ἔπαιρνε ὕφος ὅλο κατάνυξη καὶ ἔδειχνε μὲ τὸν τρόπο του, πὼς ὅλα αὐτὰ τοῦ εἶχαν κάμει μεγάλη ἐντύπωση καὶ φυσικὰ ὅ,τι μᾶς ἔλεγε τὸ πίστευε.

Εἶχε κάμει πολλὰ ταξίδια στὴ ζωή του καὶ εἶχε φήμη καλοῦ ναυτικοῦ.

Καὶ ὅμως: Ὅταν τελευταῖα εἶχε χάσει τὸ φῶς του καὶ γύριζε στὴν πατρίδα γιὰ ν' ἀφήση τὴν τελευταία του πνοὴ ἐκεῖ, ποὺ πῆρε τὴν πρώτη—ποιὸς θὰ τὸ πίστευε;—τὸν ἔπιασε ἡ θάλασσα! Εἶχε νὰ ταξιδέψη κάμποσα χρόνια...

Σ' ἕνα λοιπὸν ἀπὸ τὰ πολλά του ταξίδια, τοῦ συνέβη τὸ περιστατικὸ ποὺ πολλὲς φορὲς μᾶς διηγήθηκε...

Εἴχαμε φύγει ἀπὸ τὴ Σκύρο γιὰ τὴ Σαλονίκη. Καιρὸς μπουνατσόβολος, ὀστριογάρμπι. Τὴν νύχτα μᾶς τὸν ἔφερε μαϊστράλι, στὴν ἀρχὴ ἀδύνατο, ἀργότερα ὅμως τὸν ἐγύρισε μαϊστροτραμουντάνα πολὺ φρέσκο. Ἐξημερωθήκαμε ἔξω ἀπὸ τὰ Λιαδρόμια ἀποθαλασσωμένοι τραβούσαμε μὲ πλώρη κατὰ τὴ μεγάλη Λῆμνο, γιατὶ ὁ κόρφος δὲν μᾶς ἔπιανε—πετοῦσε φίδια. Ὀρτσάραμε, λοιπόν, ὅσο μπορούσαμε, ἔπειτα ὅμως εἴδαμε κι ἀποείδαμε—τοῦ δώσαμε γιὰ τὴ Λῆμνο. Ἡ γολέττα εἶχε τώρα τὸν καιρὸ στὴν μπουρίνα καὶ ἡ πλώρη της σοπράνο ἐπετοῦσε σπίθες. Τὰ κύματα δὲν ἦσαν τόσο χοντρά, ἀλλὰ ὁ ἄνεμος ἦταν τόσο φρέσκος ποὺ δὲν μποροῦσες νὰ σταθῆς στὴν κουβέρτα καὶ οὔτε πανιὰ πολλὰ μπορούσαμε νὰ κάνουμε νὰ πάρη ὅλο του τὸ δρόμο τὸ καΐκι κι ἔτσι νὰ προφτάσουμε κατὰ τὰ 'σπερνὰ νὰ πιάσωμε σοταβέντο ἀπὸ τὴ Λῆμνο γιατὶ ὁ καιρὸς δὲν μᾶς ἔδειχνε καθόλου καλὴ μούρη.

Μποροῦσε νὰ μᾶς τὸ κατεβάση τὴ νύχτα χιονιά—ποὺ φυσικὰ δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸ ἀποκλείση Ὀκτώβρη μῆνα, ὕστερα μάλιστα ἀπὸ τὸ Νοτιὰ ποὺ φυσοῦσε εἴκοσι μέρες τώρα... Καὶ τότε θὰ ἦταν πιὸ δύσκολη ἡ θέση μας.

Στὶς δυὸ μετὰ τὸ μεσημέρι, σὰν ἔπεσε λίγο ὁ ἀέρας ὁ καπετάνιος πρόσταξε νὰ κάμουν τὴ γάμπια καὶ τὸν παπαφίγκο... Ἄδικα ὅμως. Γιατὶ ὁ ἄνεμος λὲς καὶ κόπηκε μὲ τὸ μαχαίρι. Σὲ λίγο ἡ θάλασσα ἔγινε γάλα. Ὁ κόρφος ὅμως ἦταν κατάμαυρος. Ὁ ἥλιος βασίλεψε πρὶν τῆς ὥρας του καὶ χάθηκε μέσα σὲ μολυβένια στρώματα ἀπὸ πυκνὰ σύννεφα. Αὐτὸ δὲν ἦταν καθόλου καλὸ προμήνυμα. Μὲ ὅλα τὰ πανιὰ ἐπάνω περιμέναμε κανένα σαγανάκι νὰ τὰ κουνήση ποὺ ἦταν σὰν ξεφουσκωμένα ἄντερα. Μήτε σαγανάκι ὅμως φυσοῦσε μήτε τίποτε. Μιὰ βαρειὰ ἀτμοσφαῖρα μονάχα μᾶς ἔσφιγγε τὰ στήθια, κι ἕνας ἀόριστος καὶ ἀνεξήγητος φόβος, μήπως δὲν προφθάσουμε νὰ πιάσουμε πουθενὰ πρὶν φτάσει ἡ προβέντζα!

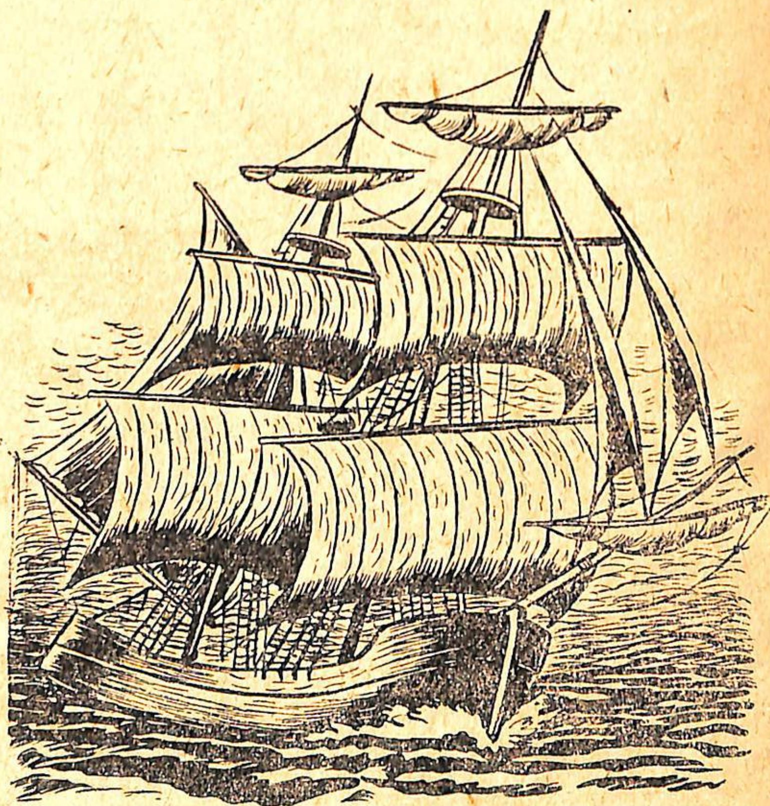
Βράδυασε καὶ ἡ γαλήνη ἐξακολουθοῦσε! Ἡ γολέττα θαρρεῖς πὼς καρφώθηκε καὶ οὔτε μπρὸς οὔτε πίσω! Ἐκεῖ βαθειὰ στὸν ὁρίζοντα, ἀριὲς-ἀριὲς στὴν ἀρχὴ ἀστραπὲς φώτιζαν τὸν κατάμαυρο σὰν πίσσα οὐρανό, στὶς ἄκρες τὰ μελανὰ σύννεφα, καὶ στὴ στιγμὴ ἔσβυναν κι ὁ οὐρανὸς χανότανε πάλι μέσ' στὸ φοβερὸ σκοτάδι.

Οἱ ἀστραπὲς ὕστερα ἔγιναν συχνότερες ποὺ νόμιζες πὼς πυρπολεῖται τὸ στερέωμα.

Ἔμεινα κάμποση ὥρα στὴν κουβέρτα, ἀλλὰ νύσταξα κουλουριασμένος πίσω στὴν πρύμνη τῆς γολέττας, γιατὶ εἶχε πιάσει καὶ τὸν καπετάνιο καὶ τοὺς ναῦτες μιὰ μελαγχολία, ποὺ δὲν εἶχε κανεὶς μας ὄρεξη ν' ἀνοίξη τὸ στόμα. Ὅλοι νοιώθαμε κάτι ποὺ μᾶς ἔσφιγγε τὴν καρδιά, μιὰ προαίσθηση πὼς κάτι κακὸ θὰ μᾶς γινόταν ἐκείνη τὴ βραδυά.

Καληνύχτησα τὸν καπετὰν Νικολῆ καὶ κατέβηκα στὴν κάμαρα νὰ πλαγιάσω, μὰ ἡ κίνηση ποὺ ἔκαμα νὰ κατεβῶ μοῦ ἔδιωξε τὸν ὕπνο! Γύρισα ἀπὸ τὸ ἕνα πλευρό, ξαναγύρισα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Μὰ τοῦ κάκου. Γαρίδα τὸ μάτι μου. Ὅλο ἄχ καὶ ἄχ! τὸ πήγαινα χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ δώσω ἐξήγηση στὸν ἑαυτό μου. Ὅλοι οἱ ψύλλοι καὶ οἱ κοριοὶ τοῦ κόσμου, ἐνόμιζες πὼς βάλθηκαν νὰ μὲ φᾶνε. Εἶπα ν' ἀνεβῶ ἀπάνω, ἀλλὰ ὥσπου νὰ τὸ καλοσκεφτῶ δὲν ξέρω κι ἐγὼ πῶς, μ' ἐπῆρε ὁ ὕπνος. Ἡ βαρειὰ ἀτμοσφαῖρα τῆς κουβέρτας ὅμως φαίνεται πὼς εἶχε μεγαλείτερη ἐπιρροὴ κάτω στὴν κάμαρα, γιατὶ ὁ λίγος ὕπνος ποὺ πῆρα, δὲν ἦταν πιὰ ὕπνος ἀλλὰ λήθαργος.

Ξύπνησα, θέλω νὰ πῶ, μ' ἐξεσήκωσε ὁ καπετάνιος, ποὺ γονατιστὸς στὴν κουβέρτα ἔσκυψε ἀπὸ τὸ ταμπούκιο καὶ μὲ ρώτησε τί ἔπαθα καὶ φωνάζω. Σὰν ξύπνησα ὁλότελα, θυμήθηκα πὼς εἶχα δῆ ἕνα τρομερὸ ὄνειρο, ποὺ δὲν θὰ τὸ λησμονήσω ποτέ μου, γιατὶ δὲν πέρασαν δυὸ ὧρες κ' ἐξαδιαλύθηκε.

Τραβούσαμε πλώρη γιὰ τὴ μεγάλη Λῆμνο.

Εἶδα πὼς σὰν νὰ κοιλοπονοῦσε τοῦ Δημητροῦ τοῦ λοστρόμου μας ἡ γυναῖκα καὶ δὲν ἦταν κανένας νὰ τρέξη γιὰ τὴ μαμὴ κ' ἐπῆγα ἐγὼ νὰ τῆς μιλήσω νάρθη. Ἦταν, λέει, νύχτα σκοτεινὴ κι ἔβρεχε δυνατά. Ἡ μαμὴ ἦταν γερόντισσα καὶ δὲν μποροῦσε νὰ περπατήση. Ἡ ἀπόσταση δὲν ἦταν μεγάλη καὶ τῆς ἐπρότεινα νὰ τὴν σηκώσω στὴν πλάτη μου. Πῆρα τὰ χέρια της μπροστὰ στὸ στῆθος καὶ ξεκινήσαμε. Εἴχαμε προχωρήση ἀρκετά. Τὸ φορτίο βαρὺ καὶ κουράστηκα.

—Στάσου, τῆς λέω, κυρὰ μαμή, νὰ σ' ἀκουμπήσω σ' αὐτὴ τὴν πέτρα νὰ ξεκουραστῶ κι ἔπειτα τραβοῦμε πάλι μπρός!

—Καλὰ παιδί μου, μοῦ λέει. Κάμε ὅπως θέλεις.

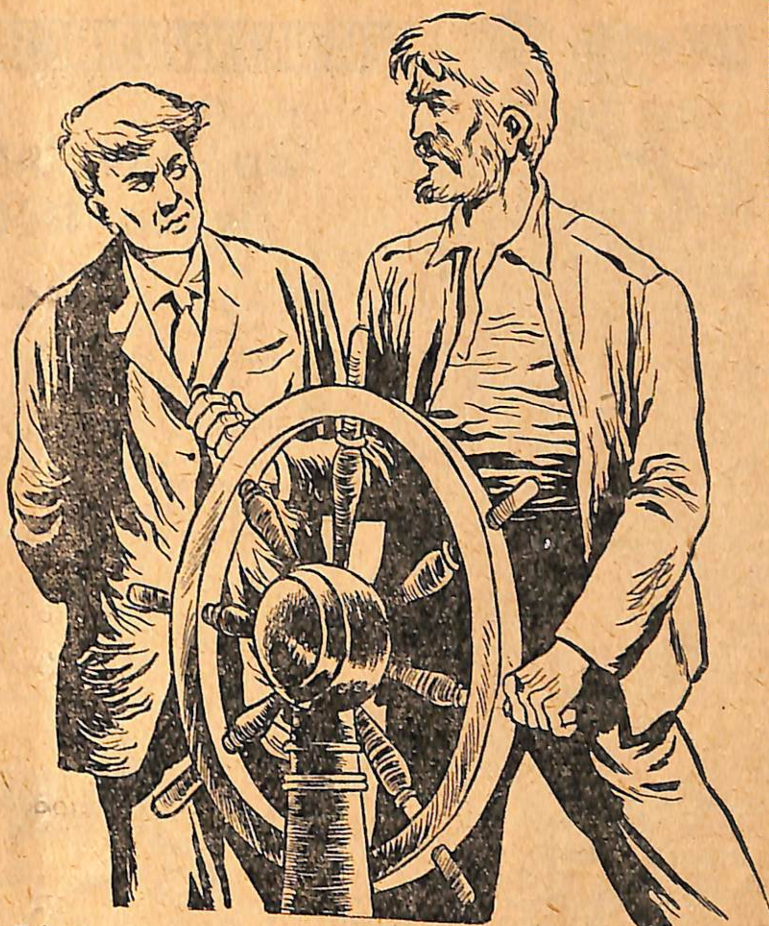
Τὴν ἀκουμπῶ στὴν πέτρα καὶ ὀρθοπόδησα. Γυρίζω ὅμως νὰ δῶ πίσω μου, δὲν βλέπω τὴ μαμή. Βρὲ μαμὴ ἀπὸ δῶ, βρὲ μαμὴ ἀπὸ κεῖ! Τίποτε! Ἡ μαμὴ εἶχε γίνει ἄφαντη. Ἡ πέτρα ποὺ τὴν εἶχα ἀκουμπήσει ἦταν στόμα πηγαδιοῦ κι ἡ μαμὴ ἀνασκέλωσε κι ἐπῆγε στὸν πάτο.

Βουτηγμένος στὸν ἱδρῶτα πετάχτηκα ἀπὸ τὴν κουκέτα κι ἔκανα ν' ἀνεβῶ στὴν κουβέρτα. Μὰ σκέφτηκα, πῶς μπορεῖ νὰ κρυώσω καὶ ξαναπλάγιασα εὐχαριστημένος ποὺ δὲν ἦταν πραγματικὸ τὸ πάθημά μου μὲ τὴν μαμή.

Φαίνεται, πὼς μὲ εἶχε πάρει πάλι ὁ ὕπνος, γιατὶ ξύπνησα ταραγμένος ἀπὸ τὸ κούνημα τῆς γολέττας, τὸ χτύπημα τῶν πανιῶν καὶ τὶς φωνὲς τοῦ καπετὰν Νικολῆ.

Πήδησα ἀπὸ τὴν κουκέττα κι ἔβγαλα τὸ κεφάλι μου ὄξου νὰ δῶ τί τρέχει. Ἀκουγόταν ἕνα διαβολικὸ σφύριγμα τῶν σχοινιῶν κι ἔνοιωσα στὸ πρόσωπο μου χοντρὲς σταλαγματικὲς βροχῆς ποὺ μ' ἔκαμε νὰ χυθῶ μέσα καὶ νὰ κουκουλωθῶ μὲ τὸ πανωφόρι μου. Δὲν τολμοῦσα ν' ἀνεβῶ ἀπάνω στὴν κουβέρτα, γιατὶ ἡ βροχὴ καὶ τὸ χαλάζι, ἄρχισαν νὰ πέφτουν μὲ τέτοιο θόρυβο, ποὺ νόμιζες πὼς ἔπεφταν καρύδια. Τί ἔγινε ἐκείνη τὴ βραδυὰ δὲν περιγράφεται. Δέκα φορὲς εἶπα πὼς θὰ γονατίση ἡ γολέττα. Ποῦ νὰ σταθῆς στὰ πόδια σου! Οὔτε νὰ καθήσης μποροῦσες. Ἄκουα τὰ κύματα ποὺ μᾶς ἐκουκούλωναν κι ἔσκαζαν στὴν κουβέρτα, ποὺ ἔλεγες πὼς θὰ τὴν σπάσουν νὰ μᾶς βουλιάξουν. Ὅσες προσευχὲς ἤξερα τὶς εἶπα. Ἔξαφνα, ἕνα φοβερὸ μπόντζι ποὔκαμε τὸ καΐκι—καὶ εἶπα πιά, σχωρᾶτε μας κι ὁ θεὸς σχωρέσ' σας—ἀκούω φωνὲς ἀπάνω, φωνὲς ἀπελπιστικὲς καὶ τρεξίματα. Σκοτίστηκε τὸ λογικό μου. Δὲν ἤξερα τί νὰ κάμω! Γύρισα καὶ εἶδα τὸ κρεμαστὸ καντηλάκι, π' ἄναβε μπρὸς στὴν εἰκόνα τοῦ Ἅϊ-Νικόλα, κ' ἐχτυποῦσε δεξιά—ἀριστερά, μπρὸς-πίσω, σὰ δαιμονισμένο. Τὸ πρόσωπο τοῦ Ἅγιου, μὲ τὸ κούνημα αὐτὸ τοῦ καντηλιοῦ, δὲν πρόφτανε νὰ φωτιστῆ κι ἦταν σκοτεινό! Ἀλλὰ καὶ τὰ μάτια μου ἦταν σκοτεινιασμένα. Ἡ θέα τοῦ καντηλιοῦ καὶ τοῦ εἰκονίσματος μοῦ θύμησαν πὼς ἦταν παραμονὴ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, 26 τοῦ Ὀκτώβρη.

—Ἅγιε μου Δημήτρη μου, εἶπα μέσα μου μὲ μεγάλη μου εὐλάβεια, ποὺ ὑπαγορεύει ὁ φόβος τοῦ κινδύνου. Γλύτωσέ μας καὶ σοῦ τάζω ἕνα ἀσημένιο καντήλι στὴν εἰκόνα σου! Μὲ εἶχε κυριέψει τέτοιος φόβος ποὺ ποτὲ δὲν τὸν εἶχα δοκιμάσει. Τὸ καντήλι βρέθηκε τὸ προχειρότερο νὰ τάξω στὸν ἅγιο! Μέσα σὲ κείνην τὴν ἀγωνία, κλεισμένος στὸ στενὸ χῶρο τῆς κάμαρας, χτυπώντας πότε στὴ δεξιὰ καὶ πότε στὴν ἀριστερὴ κουκέτα, σκέφτηκα πὼς ἂν ἀνέβαινα στὸ κατάστρωμα θὰ μποροῦσα νὰ σωθῶ

Καὶ σὰν μίλησε μὲ τὰ πολλά, ἔμαθα, πὼς ἡ σκότα τῆς τρουκετίνας εἶχε τινάξει στὸ πέλαγος τὸ λοστρόμο.

κολυμπώντας, ἐνῶ κλεισμένος κάτω θὰ πνιγόμουνα σὰ σκύλος! Κι ἀποφάσισα ν' ἀνεβῶ. Τρεῖς φορὲς ἔκανα νὰ γαντζώσω στὴ σκαλίτσα καὶ τὶς τρεῖς ξαπλώθηκα χάμου! Μὲ πολλὰ βάσανα κατάφερα ν' ἀνεβῶ τὰ τρία σκαλοπάτια. Κάνω νὰ σύρω τὸ καπάκι τοῦ ταμπούκιου, μὰ ἦταν κλεισμένο. Τὸ εἶχαν κλείσει ἀπ' ὄξου γιὰ τὶς θάλασσες. Φώναξα κι ἦρθαν καὶ μ' ἄνοιξαν. Ἦταν πιὰ ξημερώματα. Σὰν ἀνέβηκα, διέκρινα τὸ ψηλὸ βουνὸ τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Θὰ εἴμαστε καμμιὰ δεκαριὰ μίλλια σοταβέντο καὶ σχεδὸν ἀποθαλασσωμένοι πιά.

Στὸ κατάστρωμα δὲν ἦταν παρὰ ὁ καπετὰν Νικολῆς στὸ τιμόνι, κουκουλωμένος μὲ τὴν ἀμπαδένια του γούνα κι ἕνας ναύτης μπροστά.

Πῆγα καὶ κάθησα κοντὰ στὸν καπετάνιο κάμποση ὥρα. Ὁ καπετάνιος δὲν ἔβγαλε μιλιὰ ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἀναστέναζε συχνὰ ἀπ' τὸ βάθος τῆς καρδιᾶς του μὰ δὲν μιλοῦσε. Καὶ σὰν μίλησε μετὰ πολλά, ἔμαθα, πὼς ἡ σκότα

(Συνέχεια στὴ σελίδα 290)

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ὁ συγγραφέας τοῦ διηγήματος ποὺ διαβάσατε, ὁ Ἀγαθοκλῆς Γ. Κωνσταντινίδης, γεννήθηκε στὴ Σκύρο στὰ 1855. Ἔγραψε σειρὰ διηγημάτων, ποὺ ἄλλα τύπωσε σὲ βιβλία καὶ ἄλλα δημοσίευσε σὲ διάφορα περιοδικά.

Ἀπὸ τὰ ρωσικὰ μετέφρασε πολλὰ ἔργα τοῦ Τολστόϊ, τοῦ Σμυρνώφ, τοῦ Τσέχωφ καὶ ἄλλων.

Στὴν ἐποχὴ τῆς Τσαρικῆς Ρωσίας ὑπηρετοῦσε ὡς διερμηνέας στὴ Ρωσικὴ πρεσβεία καὶ διωρίστηκε γιὰ κάμποσο καιρὸ ὑποπρόξενος τῆς Ρωσίας στὸν Πειραιᾶ. Πέθανε τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1920.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἀπ᾿ τὴν Ἀθήνα ὡς τὸ Πύθιο

Διασχίζομε μὲ τὸ τραῖνο κάμπους καὶ βουνά, ἔχουμε μπροστά μας τὸ χάρτη καὶ παρακολουθώντας τοὺς σταθμούς, ποὺ περνοῦν ἕνας ἕνας μὲ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ τους ὀνόματα, προσπαθοῦμε νὰ κατατοπισθοῦμε γεωγραφικά:

Οἰνόη, Ἴον, Σφενδάλη. Ἡ Πάρνηθα ξετυλίγεται πέρα, μὲ τὶς στροφὲς τοῦ φιδίσιου αὐτοκινητόδρομου. Νά κι ἡ γαλανὴ ἔκταση τῆς λίμνης τοῦ Μαραθῶνα. Σὲ λίγο, μᾶς παίρνουν ἄλλα βουνὰ Κιθαιρών, Ἑλικών, Παρνασσός, μὲ τὰ χιόνια ἀκόμα στὶς κορυφές του. Τώρα δρασκελοῦμε τὴν Ὄθρυ κι ἀντίκρυ μας καμαρώνει ἡ Οἴτη κι ἡ Γκιώνα. Παράξενα ἀντηχοῦν στ' αὐτιά μας καθὼς τὰ διαβάζει ὁ Φάνης, περήφανος, τὰ ἱστορικὰ ὀνόματα: Χαιρώνεια, Ἀλαμάνα, Γραβιά! Μέσα στὸ σούρουπο, λίγο πρὶν πέσῃ ἡ νύχτα πάνω ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς Ἑλλάδας, ἀσπρογαλιάζει ὁ Σπερχειός. Τοῦ κάκου ζητᾶ τὰ στενὰ τῶν Θερμοπυλῶν τὸ μάτι... Οἱ ἐπιχώσεις ἔχουν φαρδύνει τὸ μέρος. Δὲν θὰ τ' ἀναγνώριζε πιὰ ὁ Σιμωνίδης, ἂν ξαναγύριζε γιὰ νὰ ζήσῃ πάλι ἐδῶ, τὴ μεγάλη θυσία τοῦ Λεωνίδα ποὺ ἔκλεισε μέσα σ' ἕνα δίστιχο.

«Ὦ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις...»

Σκοτείνιασε ὁλότελα. Τὸ νέο φεγγάρι γέρνει κι αὐτὸ πρὸς τὴ δύση. Δὲν βλέπομε πιὰ τὴν ἀθάνατη γῆ. Ἂς ὀνειρευτοῦμε τὴ δόξα της μὲ κλεισμένα τὰ μάτια, ἐνῶ μᾶς λικνίζει τὸ τραῖνο μὲ τὸν μονότονο καὶ τρισύλλαβο ἦχο του: «Ἑλ-λά-δα!» «Ἑλ-λά-δα».

—Εἶδες, πατέρα, δὲ θὰ καταφέρῃς νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃς ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ὡς τὸ Πύθιο, τὸ ἀκραῖο μας σύνορο πρὸς τὴν Τουρκία. Γιατὶ τὸ τραῖνο δὲν περπατᾶ μόνο τὴ μέρα, παρὰ καὶ τὴ νύχτα. Ἔτσι θὰ δῇς μόνο τὴ μισὴ χώρα.

—Μὴ νιάζεσαι γι' αὐτό, παιδί μου, ἀπάντησε μὲ χαμόγελο ὁ πατέρας τοῦ Φάνη. Στὸ γυρισμὸ θὰ πάρουμε ἄλλο τραῖνο, ποὺ θὰ περνᾶ μέρα ἀπὸ τὰ μέρη ποὺ εἴδαμε, ἢ μᾶλλον ποὺ δὲν εἴδαμε τώρα γιατὶ εἶναι νύχτα...

Ἀποσυρθήκαμε στὰ βαγκὸν-λὶ καὶ ξαπλώσαμε σὲ ὡραῖα στρωμένα κρεββάτια, ἐνῶ τὸ τραῖνο σερνόταν γαλήνια πάνω ἀπὸ πλαγιὲς καὶ χαράδρες, ποτάμια καὶ γέφυρες, κάμπους κι ἀνηφοριές.

Κατὰ τὰ χαράματα, ἔνιωσα νὰ μὲ τραντάζουν δυνατὰ δυὸ χέρια. Ξύπνησα τρομαγμένη.

—Γρήγορα, θεία περνοῦμε τὰ Τέμπη. Εἶναι θαῦμα μέσα στὸ γλυκοχάραμα.

Πετάχτηκα στὸν ἐξώστη τοῦ τραίνου. Ὁ Φάνης βρισκόταν κιόλας ἐκεῖ, δείχνοντας στὸν πατέρα του, μέσ' ἀπ' τὶς δυὸ σειρὲς τὰ πλατάνια, τὸν Πηνειό, ποὺ ἀργοξυπνοῦσε κάτω ἀπ' τὸ φῶς τῆς αὐγῆς.

Θεῖο τοπίο, μόνο ποὺ τούτη τὴν ὥρα τὸ μαντεύεις μᾶλλον παρὰ τὸ βλέπεις.

Κι ὅμως, σιγά, σιγά, ἀποκαλυπτόταν ἡ θεϊκὴ ὀμορφιά του. Ἕνα ποτάμι φιδίσιο, λαμπερό, ἀσημένιο, μέσα στὸ πράσινο, γίνεται τὸ σύνορο δυὸ βουνῶν ποὺ ὁ θρύλος κι ὁ μῦθος μεγαλώνει ἀκόμα πιὸ πολὺ τὸ παράστημά τους: Τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὄσσας. Ἡ παράδοση τὰ θέλει νὰ μαλώνουν καὶ νὰ συνερίζονται τόνα τἄλλο. Τὸ ἕνα καυχιέται γιὰ τοὺς θεοὺς του, τ' ἄλλο γιὰ τοὺς λεβέντες του ποὺ δόξασαν τὴ νεώτερη Ἑλλάδα. Μὰ ὁ Πηνειὸς ποὺ τὰ δένει μὲ τὴ γαλάζια κορδέλλα του, ἔρχεται συμφιλιωτὴς καὶ γεμάτος δῶρα.

Ἐδῶ νησάκια κατάφυτα μέσα στὸ ποτάμι, ἐκεῖ καταπράσινα δέντρα, ποὺ γέρνουν ἀπὸ χάρη στὶς ὄχθες του, πιὸ πέρα μικρὰ γεφυράκια, κολπίσκοι, νεροφυριές.

Ὁ Πλαταμώνας, μὲ τὴν ὑπέροχη ἀκτή του μᾶς πλησιάζει στὴ Θεσσαλονίκη. Φτάνομε κατὰ τὶς ὀκτὼ στὴ δεύτερη πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδας. Μὰ δὲν κατεβαίνουμε. Ἡ Θεσσαλονίκη δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς τούτου τοῦ ταξιδιοῦ οὔτε καὶ καμμιὰ ἄλλη γνωστὴ πόλη... Τὸ τέρμα μας θἆναι μιὰ ἔκπληξη. Γιὰ τὴν ὥρα, μᾶς φτάνει τὸ ὅραμα τῆς Ἑλληνικῆς γῆς. Ἀπὸ τὸν ἐξώστη τοῦ τραίνου τὴν καμαρώνουμε σ' ὅλη τὴν ποικιλία της, τὴ γαλήνη της, τὴν ἐξαίσια ὀμορφιά της. Μακεδονικὴ πλούσια γῆ, μὲ τὶς πεδιάδες σου τὶς κατάσπαρτες, μὲ τὰ σμαραγδένια ψηλώματά σου. Πᾶνε, χάθηκαν οἱ πέτρες, τὰ βράχια, γίνηκαν χῶμα παχύ, πράσινο, καὶ κατάχρυσα στάχυα...

Μιὰ βαθειὰ συγκίνηση πλημμυρίζει τὶς καρδιές μας. Περνοῦμε τὸ ἡρωικὸ Κιλκίς. Μιὰ κυρία στέκεται δίπλα μας καὶ σκουπίζει τὰ μάτια της, καθὼς ἕνα χέρι τῆς δείχνει τὸ Ἡρῶο. Ἔχει ἐδῶ θαμμένο τὸ μονάκριβο ἀδελφό της ποὺ σκοτώθηκε τὸ 1913, τὴν 21 Ἰουλίου στὴν περίφημη μάχη τοῦ Κιλκίς. Ἐδῶ δοξάστηκε κάποτε ἡ Ἑλλάδα ὅσο σὲ λίγους τόπους. Οἱ Βούλγαροι, ποὺ εἶχαν ὀχυρωθῆ στὰ γύρω ὑψώματα μὲ διπλάσιες δυνάμεις καὶ μ' ἕναν πολὺ δυνατὸ στρατηγό, τὸν Ἰβάνωφ, δέχτηκαν γερὰ τὰ χτυπήματα τῆς Ἑλληνικῆς ἀνδρείας. Ὁ στρατός μας τοὺς ἀποδεκάτισε, τοὺς ἀνάγκασε νὰ ὑποχωρήσουν, τοὺς πῆρε φαλάγγι καὶ λευτέρωσε ἀπὸ τὰ χέρια τους τὸ αἱματοποτισμένο Κιλκίς. Μὰ φυσικά, ὄχι δίχως θυσίες. Καὶ νά, ὕστερα ἀπὸ 41 χρόνια, μιὰ γηραιὰ κυρία, προσπαθεῖ νὰ σκουπίσῃ κρυφὰ τὰ μάτια γιὰ τὸ χαμένο τῆς ἀδερφό... Μιὰ σελίδα τῆς πιὸ θαυμαστῆς ἱστορίας γράφηκε ἐδῶ στὸ Κιλκίς. Ἂς τὸ χαιρετήσουμε μὲ κατάνυξη.

Νά τὸ Μπέλες, τὸ πολύπτυχο, γεμάτο μυστήριο κι ἴσκιους. Νά κι ἡ λίμνη τῆς Δοϊράνης ποὺ ἡ μισὴ εἶναι μόνο δική μας κι ἡ ἄλλη ἀνήκει στοὺς Σέρβους. Τὸ χωριὸ ποὺ βλέπομε ἀντίκρυ εἶναι Γιουγκοσλάβικο. Γραφικὰ χωριὰ μὲ ὀνόματα τόσο ὄμορφα τόσο ἑλληνικά—Ροδοχῶρι, Ἴασμος—μᾶς καλωσορίζουν.

Περνᾶμε τὶς πεδιάδες μὲ τὰ καπνὰ καὶ τὰ ἐξαίσια σιτηρά: Σέρρες, Δράμα.

Μὰ νά, πλησιάζομε στὸ πιὸ γραφικὸ ὅραμα τοῦ ὡραίου μας ταξιδιοῦ. Παρανέστιο! Νέστος!

Πολλὰ ποτάμια περάσαμε στὴν μακρά μας διαδρομὴ μὰ τοῦ Νέστου τὴν ὀμορφιὰ δὲν τὴν ἔχει κανένα. Μιὰ ὥρα περνοῦμε πλάϊ στὶς ἀκροποταμιές του. Πότε τὸν χάνουμε πότε τὸν ξαναβρίσκουμε πιὸ κοντά. Μέσα ἀπὸ τοῦνελ τὸν λαχταροῦμε νὰ λάμψη ξανά. Μὲ τὶς λιγερὲς κλαίουσες ἰτιές του, τὰ γραφικά του νησιά, τὶς μεγάλες του γέφυρες, τὰ κατάφυτα βουνά, ποὺ τὸν ἔχουν καθρέφτη.

Ὑπέροχο μακεδονικὸ ποτάμι, ἦρθε ἡ στιγμὴ νὰ σ' ἀφήσουμε, γιατὶ ὕστερα ἀπὸ μιᾶς ὥρας παρέα, ἐσὺ παίρνεις πιὰ μιὰ κατεύθυνση βορεινὴ κατὰ τὶς πηγές σου, σὲ χώρα ξένη. Κι ἐμεῖς μπαίνουμε στὴ Θράκη, Ξάνθη, Διδυμότειχο... Ἀλεξανδρούπολη, Σουφλί!

Περάσαμε τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα. Μόλις θαμποφέγγει, δίπλα στὸν Ἕβρο, τὸ στερνὸ μας φυλάκιο, μὲ τὴ Γαλανόλευκη ποὺ ὅλο μακραίνει.

Βρισκόμαστε τώρα στὸ ἔδαφος τῆς φίλης Τουρκίας. Γιατὶ θὰ τὸ καταλάβατε πιστεύω πὼς τέρμα τοῦ ταξιδιοῦ μας θἆναι ἡ Κωνσταντινούπολη.

Ὁ πατέρας τοῦ Φάνη κράτησε τὴν ὑπόσχεση ποὺ μᾶς εἶχε δώσει. Πᾶμε νὰ γνωρίσωμε τὴν Βυζαντινὴ Τέχνη στὴν πρώτη πηγή της.

Ἑλένη Παρῆ

ΠΑΤΑΤΕΣ ΜΕ ΑΣΠΡΗ ΣΑΛΤΣΑ

Δόση γιὰ 5-6 ἄτομα.

300 δράμια πατάτες

Μισὴ ὀκὰ γάλα

Μισὴ ὀκὰ ζουμὶ ἀπὸ κρέας ἢ νερὸ

2 κουταλιὲς τῆς σούπας βούτυρο ἢ φυτίνη

4 κουταλιὲς τῆς σούπας ἀλεῦρι.

1 κουταλιὰ ψιλοκομμένο μαϊντανό, ἁλάτι, πιπέρι, μοσχοκάρυδο ἂν μᾶς ἀρέσει

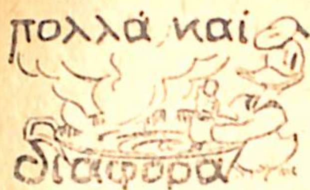
Βράζομε τὶς πατάτες χωρὶς νὰ τῆς καθαρίσωμε. Τὶς ἀφήνομε νὰ μισοκρυώσουν, τὶς καθαρίζομε καὶ τὶς κόβομε σὲ λεπτὲς φέτες.

Στὸ μεταξύ, φτιάνομε καὶ τὴν σάλτσα. Ἔτσι βάζομε σὲ μιὰ κατσαρόλα τὸ βούτυρο, τὸ ἀφήνομε στὴν φωτιὰ κι ὅταν λυώσει, ρίχνομε ἀλεῦρι, τὸ ἀνακατεύομε καλὰ μὲ τὸ σύρμα ἢ μὲ ξύλινη κουτάλα. Ρίχνομε τὸ γάλα ζεστὸ καὶ μαζὶ τὸ ζουμὶ ἢ τὸ νερό, ἁλάτι, πιπέρι.

Ἐξακολουθοῦμε νὰ δουλεύωμε κι ἀφοῦ πάρει βράση ρίχνομε τὶς πατάτες καὶ τὸν μαϊντανό. Ἀνακατέβομε καλὰ καὶ βάζομε τὴν κατσαρόλα σὲ πολὺ σιγανὴ φωτιὰ νὰ μισοπάρῃ βράση. Τὶς ἀνακατεύομε στὸ μεταξὺ δυὸ φορὲς καὶ τὶς σερβίρομε σὲ βαθειὰ πιατέλα.

Μπορεῖ νὰ τὶς σερβίρομε μὲ τὸ βραστό, κλπ.

Θεία Μαριάνα

ΓΙΑΤΙ ΤΑ ΖΩΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΜΙΛΗΣΟΥΝ ΑΦΟΥ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΖΩΟ ΜΙΛΑΕΙ;

Ἔχετε ποτὲ παρακολουθήσει τί γίνεται γύρω ἀπὸ μιὰ μυρμηκοφωλιά; Ἕνα μυρμήγκι βρίσκει ἕνα νεκρὸ σκαθάρι καί, βλέποντας ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κουβαλήσει μόνο του, γυρίζει στὴ φωλιά, παίρνει μερικοὺς φίλους του μαζί του καὶ ξαναγυρίζει στὸ μέρος ὅπου βρίσκεται τὸ σκαθάρι. Ἔτσι μὲ τὴ βοήθεια τῶν φίλων του μεταφέρει τὸ θήραμα στὴ φωλιά. Πῶς θὰ μποροῦσαν νὰ γίνουν ὅλα αὐτά, ἂν τὰ μυρμήγκια δὲν εἶχαν κάποιο μέσον νὰ ἐκφράζουν τὶς σκέψεις τους τὸ ἕνα στὸ ἄλλο;

Καὶ οἱ μέλισσες; Καὶ τὰ πουλιά, ποὺ μαζεύονται κατὰ χιλιάδες κι ἀποδημοῦν; Καὶ τὰ κοπάδια τῶν λύκων, τῶν ἄγριων ἀλόγων, τῶν ἐλαφιῶν; Γιατί, μόλις ἀκούσουν τὴν κραυγὴ κινδύνου ποὺ ἀφήνει ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κοπαδιοῦ, σκορπίζουν καλπάζοντας; Καὶ ἡ γάτα; Ἔχετε ἀκούσει τὴν γάτα νὰ «μιλάη» χαϊδευτικὰ ἢ νὰ «ἐπιπλήττει» μὲ ρόν-ρὸν τὰ γατάκια της; Ὁ γάϊδαρος, ὁ φίλος μας, ποὺ μὲ τὰ γκαρίσματά του συνεννοεῖται μιὰ χαρὰ μὲ τοὺς ὁμοίους του;

Καθὼς βλέπετε, «μιλᾶνε» τὰ ζῶα. Ὁ ἄνθρωπος διαφέρει ἀπὸ τὰ ζῶα γιατὶ τὸ λογικό του εἶναι πολὺ πιὸ ἀνεπτυγμένο καὶ μὲ τὴ βοήθειά του ἔχει κατορθώσει νὰ μιλάη «ἔναρθρα»—νὰ σχηματίζη δηλαδὴ λέξεις καὶ φράσεις μὲ ξεχωριστὸ ἡ καθεμιὰ νόημα.

ΤΟ ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΟ

Γιατί πρέπει νὰ τινάζωμε τὸ ἰατρικὸ θερμόμετρο γιὰ νὰ κατεβάσωμε τὸν ὑδράργυρο, ἐνῷ στὸ ἀτμοσφαιρικὸ θερμόμετρο ὁ ὑδράργυρος κατεβαίνει μόνος του, ὅταν πέσει ἡ θερμοκρασία: Ἡ διαφορὰ ἔγκειται στὸ λαιμὸ τοῦ θερμομέτρου. Στὸ ἀτμοσφαιρικὸ θερμόμετρο ὁ ὑδράργυρος εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἀνεβοκατεβαίνη ἀνάλογα μὲ τὴ θερμοκρασία. Γιὰ νὰ ἔχουμε ὅμως μεγαλείτερη ἀκρίβεια στὶς ἐνδείξεις στενεύουμε τὸ σωλῆνα ἀπ' ὅπου περνάει ὁ ὑδράργυρος, ἀπὸ τὸ βολβὸ πρὸς τὰ ἐπάνω, τόσο ὥστε νὰ μὴν εἶναι πιὸ φαρδὺς ἀπὸ τὸ ἕνα πέμπτο μιᾶς ἀνθρωπίνης τρίχας. Ἔτσι, ὅταν ὁ ὑδράργυρος ἀνεβῆ ἀργεῖ πολὺ νὰ κατεβῆ πάλι καὶ πρέπει νὰ τινάξουμε τὸ θερμόμετρο γιὰ νὰ τὸν φέρουμε πάλι μέσα στὸ βολβό.

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΘΙΒΕΤ

Πολλὲς φορές, βέβαια, θὰ σᾶς ἔχουν κάνει παρατηρήσεις οἱ μεγαλείτεροί σας λέγοντας ὅτι δὲν εἶναι καθόλου εὐγενικὸ νὰ βγάζετε τὴ γλῶσσα σας στοὺς ἄλλους. Καὶ πραγματικὰ δὲν εἶναι εὐγενικὸ αὐτό, στὴ χώρα μας τουλάχιστον. Ἂν ὅμως βρεθῆτε καμμιὰ φορὰ στὸ Θιβὲτ ἀλλάζουν τὰ πράγματα.

Στὴν παράξενη καὶ μυστηριώδη αὐτὴ χώρα, ποὺ βρίσκεται στὰ βόρεια τῶν Ἰνδιῶν, ὑπάρχουν πολλὲς παράξενες συνήθειες. Ὅταν ἕνας Θιβετιανὸς συναντήση ἕναν συμπατριώτη του, δὲ σφίγγει τὸ χέρι του λέγοντας «πῶς εἶσθε;» μὰ βγάζει τὸ μικρὸ ἀστεῖο στρογγυλὸ καπέλο του, κρεμάει ἔξω τὴ γλῶσσα του καὶ συγχρόνως τραβάει πρὸς τὰ ἐμπρὸς τὸ ἀριστερὸ αὐτί του!

Τὸ μεγαλείτερο ἄγαλμα τοῦ Χριστοῦ

Τὸ τεράστιο αὐτὸ καὶ μεγαλοπρεπὲς ἄγαλμα εἶναι ἡ μεγαλείτερη ἀπεικόνιση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ποὺ ὑπάρχει στὸν κόσμο. Εἶναι στημένο στὴν κορφὴ ἑνὸς βουνοῦ, ποὺ ὑψώνεται δίπλα στὸ λιμάνι τοῦ Ρίο-Ἰανέϊρο, καὶ στήθηκε ἐκεῖ γιὰ νὰ συμβολίζη γιὰ πάντα τὴν ἑνότητα καὶ τὴν ἀδελφοσύνη τοῦ λαοῦ τῆς Βραζιλίας.

Τὸ βουνὸ αὐτὸ ἔχει ὕψος 1.000 μέτρα ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας. Τὸ ἄγαλμα ξεπερνάει τὰ 45 μέτρα σὲ ὕψος καὶ τὰ ἁπλωμένα χέρια τοῦ Χριστοῦ φτάνουν τὰ 30 μέτρα.

ΦΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΜΕΙΝΑΝ ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ

Ἡ σπάθη τοῦ Δαμοκλέους

Ὁ Δαμοκλῆς ἦταν αὐλικὸς στὸ παλάτι τοῦ Διονυσίου τοῦ πρεσβύτερου τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν. Θαύμαζε τὸν Διονύσιο γιὰ τὴ μεγάλη του δόξα, τὸν τρόπο τῆς ζωῆς του, τὴν πολυτέλεια τοῦ παλατιοῦ του.

Ὁ Διονύσιος, ἔξυπνος ἄνθρωπος, ποὺ μάντευε τὸ θαυμασμὸ τοῦ Δαμοκλῆ, τὸν κάλεσε μιὰ μέρα στὸ γραφεῖο του.

—Βλέπω, τοῦ εἶπε, πὼς πολὺ θαυμάζεις τὴ ζωή μου καὶ τὴν εὐτυχία μου. Καὶ θὰ λαχταρᾷς, φαντάζομαι, νὰ ἤσουν στὴ θέση μου; Θὰ ἤθελες νὰ ζήσης μιὰ μέρα μόνο στὸ παλάτι μου σὰν τύραννος;

Ὁ Δαμοκλῆς δὲ μπόρεσε νὰ συγκρατήση τὴ χαρά του.

—Δέχομαι, τοῦ εἶπε, τὴν προσφορά σας.

Κι ἔτσι τὴν ἄλλη μέρα ὁ Δαμοκλῆς ἦταν ἄρχοντας τῶν Συρακουσῶν. Ἀλλὰ μόνο γιὰ μιὰ μέρα.

Στρώθηκε, λοιπόν, ὁ Δαμοκλῆς στὸ παλάτι, ἀποφασισμένος νὰ ἀπολαύση τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὅλα τὰ ἀγαθὰ ποὺ τοῦ ἔδινε τὸ ἀξίωμά του.

Σὰν κάθησε στὸ τραπέζι ὁ Δαμοκλῆς γιὰ τὸ γεῦμα εἶδε μὲ μεγάλη ἔκπληξη του πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του, στὴ θέση ποὺ καθόταν, ἕνα σπαθὶ κρεμασμένο ἀπ' τὴν ὀροφὴ μὲ μιὰ τρίχα ἀλόγου. Ἡ τρίχα κινδύνευε νὰ σπάση ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ καὶ τὸ σπαθὶ νὰ τρυπήση τοῦ Δαμοκλῆ τὸ κεφάλι.

Σηκώθηκε φυσικὰ τρομαγμένος ἀπὸ τὴ θέση του.

—Φοβήθηκες, τοῦ εἶπε ὁ Διονύσιος, ἕνα σπαθὶ ποὺ κρέμεται πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι σου, μὲ μιὰ τρίχα! Καὶ ἴσως δὲν ἀπειλεῖ τὴ ζωή σου γιατὶ τὸ βλέπεις καὶ μπορεῖς νὰ προφυλαχτῆς ἀπ' αὐτό. Σύμφωνοι! Ἀλλὰ ἐμεῖς δίπλα στὴν εὐτυχισμένη φαινομενικὰ ζωή μας, ἔχομε χίλιους δυὸ κινδύνους ποὺ δὲν τοὺς βλέπομε. Ἡ ζωή μας κινδυνεύει διαρκῶς. Οἱ ἔγνοιες μας γιὰ τὶς ὑποθέσεις τοῦ κράτους μᾶς πληγώνουν ψυχικὰ καὶ φθείρουν τὴ ζωή μας. Μᾶς βλέπετε καὶ μᾶς παίρνετε γιὰ εὐτυχεῖς ἀλλά... ἡ καρδιά μας τὸ ξέρει...

Ὁ Δαμοκλῆς κατάλαβε καὶ ἐγκατάλειψε ἀμέσως τὸ πείραμα. Δὲ θέλησε νὰ συμπληρώση οὔτε ὁλόκληρο τὸ εἰκοσιτετράωρο τῆς προσωρινῆς βασιλείας του.

Ἀπὸ τότε ἡ φράση ἡ «σπάθη τοῦ Δαμοκλέους» συμβολίζει τὸν διαρκῆ καὶ ἀπειλητικὸ κίνδυνο.

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Τὸ γεγονὸς πάντως ἦταν ὅτι ὁ πλοίαρχος δὲν ἤξερε ποῦ ἀκριβῶς βρισκόταν.

Ἄκουγαν καθαρὰ τὰ κύματα νὰ σκάζουν σὲ κάποια μακρινὴ παραλία, ἀλλὰ δὲν ἤξεραν ποῦ εἶναι ἡ παραλία αὐτή.

Σὲ λίγο εἶδαν τὴ θάλασσα ν' ἀφρίζη μπροστά τους. Σημεῖο πὼς στὸ μέρος ἐκεῖνο ἦταν ὕφαλοι καὶ βράχοι. Πέρασαν στιγμὲς ἀπερίγραπτης ἀγωνίας.

Ἡ θάλασσα οὔρλιαζε ὁ ἀέρας μοιρολογοῦσε καὶ ξαφνικὰ ὁ Μαλρέντυ ἀπὸ τὸ τιμόνι φώναξε:

—Τὸ τιμόνι ἔπιασε στοὺς βράχους!

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἀκούστηκε ἕνα φοβερὸ τρίξιμο καὶ ὁλόκληρο τὸ καράβι τραντάχτηκε. Εἶχαν προσκρούσει σὲ βράχο.

Ξαφνικὰ ἕνα κῦμα μεγαλύτερο σήκωσε τὸ καράβι ψηλά, τὸ τίναξε ἀρκετὰ μέτρα μπρὸς κι ὕστερα τὸ ἄφησε νὰ ξαναπέση στοὺς ὑφάλους.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὕστερα ἀπὸ τὸν βρόντο τῆς προσκρούσεως τὸ καράβι δὲν σηκώθηκε πιά. Εἶχε σφηνωθῆ.

Οἱ κυρίες πετάχτηκαν ἀπὸ τὸ ἀμπάρι στὸ κατάστρωμα. Ἀλλὰ τὰ κύματα τὸ σάρωναν ἀπὸ τὴ μιὰ ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη, καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ σταθοῦν ἐκεῖ χωρὶς κίνδυνο.

Ὁ Τζὼν Μάνγκλς ὡστόσο, διαπίστωσε πὼς τὸ καράβι δὲν εἶχε σφηνωθῆ στοὺς βράχους ὅπως εἶχε νομίσει στὴν ἀρχὴ ἀλλὰ εἶχε «καθίσει» στὴν ἄμμο. Γι' αὐτὸ παρακάλεσε ὅλους τοὺς ἐπιβάτες νὰ ξανακατεβοῦν στ' ἀμπάρι γιατὶ δὲν ὑπῆρχε πιὰ κίνδυνος.

—Ποιά εἶναι ἡ ἀλήθεια Τζών; ρώτησε ὁ Γκλένερβαν ὅταν ἔφυγαν οἱ κυρίες.

—Ἡ ἀλήθεια μυλόρδε εἶναι πὼς γιὰ τὴν ὥρα τουλάχιστον δὲν βυθιζόμαστε. Ὅσο νὰ μᾶς καταπιεῖ ἀργότερα ἡ θάλασσα, αὐτὸ εἶναι ἄλλος λογαριασμὸς κ' ἔχομε καιρὸ νὰ δοῦμε τί θὰ κάνωμε!

—Εἶναι μεσάνυχτα;

—Περασμένα μυλόρδε. Πρέπει νὰ περιμένωμε νὰ ξημερώση.

—Εἶν' ἀνάγκη νὰ ρίξωμε τὴ βάρκα στὴν θάλασσα;

—Μ' αὐτὴ τὴ θαλασσοταραχὴ κι αὐτὸ τὸ σκοτάδι εἶναι ἀδύνατο. Μήπως ξέρομε κι ἀπὸ ποιὰ μεριὰ πέφτει ἡ στεριά;

—Καλὰ λοιπὸν Τζών. Θὰ μείνωμε ἐδῶ ὡς νὰ ξημερώση.

Ὡστόσο ὁ Χάλλεϋ ἔτρεχε σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τοῦ καραβιοῦ στὴν ἄλλη.

Οἱ ναῦτες εἶχαν ἀνακαλύψει ἕνα βαρελάκι κονιὰκ κι ἄρχισαν νὰ πίνουν.

Ὁ Τζὼν φοβήθηκε πὼς ὅταν θὰ μεθοῦσαν θὰ ἦταν ἱκανοὶ νὰ κάνουν κάθε λογῆς σκηνές. Καὶ βέβαια δὲν θὰ τοὺς συγκρατοῦσε ὁ καπετάνιος.

Αὐτὸς δὲν συλλογιζόταν παρὰ τὸ φορτίο του ποὺ δὲν τὸ εἶχε ἀσφαλίσει.

—Καταστράφηκα! Εἶμαι χαμένος ἄνθρωπος, φώναζε τρέχοντας ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ τοῦ πλοίου στὴν ἄλλη.

Ὁ Τζὼν Μάνγκλς ὡστόσο ἔβαλε τοὺς δυὸ ναῦτες του ὁπλισμένους μπροστὰ στὴν εἴσοδο τοῦ ἀμπαριοῦ καὶ εἶπε στοὺς ναῦτες ποὺ εἶχαν πιὰ γίνει στουπὶ στὸ μεθύσι:

—Ὁ πρῶτος ἀπὸ σᾶς ποὺ θὰ ζυγώση στ' ἀμπάρι θὰ πέση χάμω νεκρός!

Τὸ πλοῖο ἦταν τώρα ἐντελῶς ἀκίνητο.

—Καταστράφηκα! Εἶμαι χαμένος ἄνθρωπος.

Ἡ θάλασσα σιγὰ σιγὰ γαλήνευε. Ὁ ἀέρας ἔπεφτε. Ἔτσι δὲν ὑπῆρχε πιὰ κίνδυνος γιὰ τὸ καράβι.

Κατὰ τὰ χαράματα, ὁ Τζὼν Μάνγκλς κοίταξε μὲ τὰ κυάλια τὴν ἀκτή.

Ἂν ὑπῆρχε κανένα μέρος εὔκολο νὰ ξεμπαρκάρουν θὰ χρειάζονταν κάπου τρία ταξίδια μὲ τὴ βαρκούλα γιὰ νὰ φτάσουν ὅλοι στὴ στεριά.

Γιατὶ τὴν μεγάλη βάρκα ποὺ οἱ μέθυσοι ναῦτες δὲν τὴν εἶχαν στερεὰ δεμένη, τὴν εἶχαν παρασύρει τὰ κύματα. Ἡ ἀκτὴ ὅμως δὲν ἦταν καὶ τόσο κοντά.

Θ' ἄντεχε ἡ βαρκούλα σὲ τόσο μακρινὸ ταξίδι;

Κατακουρασμένος ὁ Τζὼν Μάνγκλς ἀπὸ τὶς συνεχεῖς ἀγρύπνιες πῆγε σ' ἕνα μέρος τοῦ καταστρώματος νὰ ξαπλώση καὶ νὰ ξεκουραστῆ λίγο.

Κι ὅπως ἦταν φυσικό, τὸν πῆρε ἀμέσως ὁ ὕπνος...

Τὸν ξύπνησαν οἱ φωνὲς τοῦ Μαλρέντυ.

—Καπετάνιε! Ξύπνα!

—Τί εἶναι Μαλρέντυ;

—Ἡ βάρκα καπετάνιε μου! Ἡ βαρκούλα!

—Ἀπὸ ποῦ εἶναι ἡ βαρκούλα;

—Ἔκανε φτερὰ καπετάνιε μου!

—Φτερά;

—Ναί, μαζὶ μὲ τὸν Χάλλεϋ.

Ἦταν ἀλήθεια. Ὁ Χάλλεϋ καὶ τὸ ἄθλιο πλήρωμά του εἶχαν ἁρπάξει τὴ μοναδικὴ βαρκούλα τοῦ πλοίου κι εἶχαν φύγει κρυφά.

—Τί νὰ γίνη! ἔκανε φλεγματικὰ ὁ ταγματάρχης ποὺ στὸ μεταξὺ εἶχε ξυπνήσει. Θὰ δοῦμε πῶς θὰ τὰ βολέψωμε καὶ χωρὶς βάρκα...

—Μὴν συγχίζεσαι Τζών! εἶπε κι ὁ Γκλένερβαν. Μιὰ φορὰ τοῦτο τὸ σαπιοκάραβο ἔχει καλὸν πλοίαρχο: ἐσένα. Κι ὅσο γιὰ ναῦτες, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ πιστούς μας ἀνθρώπους, ὅλοι εἴμαστε σὲ θέση νὰ σοῦ δώσωμε ἕνα χέρι ἂν χρειαστῆς.

Ὁ νεαρὸς πλοίαρχος ἦταν ἀπαρηγόρητος.

—Ἄχ! Πῶς τόπαθα αὐτό! ἔλεγε καὶ ξανάλεγε. Δὲν ἔπρεπε νὰ μὲ πάρη ὁ ὕπνος.

—Τζών, εἶπε ὁ Γκλένερβαν. Ὅτι ἔγινε, ἔγινε καὶ δὲν φταῖς ἐσὺ καθόλου. Σκέψου καλύτερα τί πρέπει νὰ κάνωμε τώρα.

—Τί πρέπει νὰ κάνωμε; Δυὸ πράγματα μᾶς μένουν. Ἢ νὰ διορθώσωμε τὸ πλοῖο καὶ νὰ ξανοιχτοῦμε στὸ πέλαγος, ἢ νὰ φτιάσωμε μιὰ σχεδία καὶ νὰ φτάσωμε στὴ στεριά.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Καλοκαίρι

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Εἶναι περιττὸ νὰ πετᾶτε μεσούρανα τὶς τσάντες, νὰ σπάζετε θριαμβευτικὰ τὰ μελανοδοχεῖα στὸ δρόμο, νὰ ξεφωνίζετε καὶ νὰ ξεκουφαίνετε τὸν κόσμο. Τὸ ξέρουμε δὰ πὼς εἶστε χαρούμενα γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ καλοκαιριοῦ, πὼς γιορτάζετε τὸ τέλος τῆς σχολικῆς χρονιᾶς. Δὲν ἔχετε ἄδικο γιὰ τὴν ὥρα. Κουραστήκατε, κι ἔχετε δικαίωμα νὰ ξεκουρασθῆτε. Παλαίψατε καὶ νικήσατε καὶ κρατᾶτε στὰ χέρια σας τὸ βραβεῖο τῆς νίκης. Ἕνα ἐνδεικτικὸ μ' ἕνα ἄριστα! Λοιπὸν νὰ χαρῆτε μὲ ὅλη σας τὴν καρδιὰ τὶς διακοπές σας.

Βλέπω ὅμως πολὺ παραπονεμένο τὸ σχολεῖο σας. Τὸ ξεχνᾶτε ὁλότελα καὶ φεύγετε δίχως κἂν νὰ τοῦ πῆτε ἀντίο. Ἀχάριστα ποὺ εἶστε παιδιά μου! Γυρίστε μιὰ στιγμὴ πίσω καὶ κοιτάξετε τὴν αὐλή του. Ἐδῶ μέσα γνωρίσατε τὸν πιστό σας φίλο, ἐδῶ παίξατε καὶ χαρήκατε κάθε παιδιάτικη τρέλλα. Τούτη ἡ αὐλίτσα ποὺ τώρα τῆς ἔφυγαν τὰ χελιδονάκια κι ἔμεινε βουβή, σᾶς ἀγκάλιαζε στοργικὰ ἕνα χρόνο ὁλόκληρο. Καὶ κεῖνο τὸ θρανιάκι ποὺ τόσες φορὲς τὸ ταλαιπωρήσατε, τὸ καημένο, ζωγραφίζοντας πάνω του ὅ,τι σᾶς κατέβαινε, πόσα δὲν σᾶς ἔμαθε τοῦτο τὸ χρόνο. Σκυμμένος ἐπάνω του, γίνατε σοφοί, τὸ μυαλό σας ὁπλίστηκε κι ἡ μικρή σας καρδούλα δοκίμασε τόσες συγκινήσεις. Δὲν ἀξίζει λοιπὸν νὰ τοῦ πῆτε ἀντίο;

Ἦρθε τὸ καλοκαίρι, μὲ γειά σας καὶ μὲ χαρά σας! Ξεκουρασθῆτε, κάνετε μπάνια, πηγαίνετε στὸ βουνό, στὸ χωριό, στ' ἀκρογιάλι, στὰ πεῦκα. Γυρίσετε ροδοκόκκινα καὶ μὲ νέα διάθεση. Γιατὶ ὅπως μεγαλώνουν τὰ χρόνια σας, μεγαλώνουν καὶ τὰ μαθήματα ποὺ σᾶς περιμένουν. Μιὰ ἄλλη τάξη θ' ἀνοίξη γιὰ σᾶς, ἕνα νέο θρανίο θὰ σᾶς δεχτῆ. Κι ἕνα βιβλίο, πολὺ πιὸ χοντρὸ ἀπὸ τὸ παλιό, θὰ σᾶς κάμη σοφώτερους. Χαρῆτε, λοιπὸν τὶς διακοπές σας νὰ πάρετε δύναμη γιὰ τὸ νέο ἀγῶνα.

Μ' ἀγάπη
Ἡ Γιαγιὰ Καντιανὴ

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΩΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ

Τί μοῦ εἶπε ὁ κόκκορας

Συνεχίζοντας τὸ ρεπορτάζ μου μὲ τὰ διάφορα ζῶα ποὺ παρουσιάζουν ξεχωριστὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν ἄνθρωπο, πῆγα καὶ σ' ἕνα κοτέτσι, σκοπεύοντας νὰ μιλήσω μὲ τὴν κότα. Ἀλλὰ μόλις ἔκανα νὰ πλησιάσω μοὔκοψε τὸ δρόμο ὁ κόκκορας.

—Ποῦ πηγαίνετε, κύριε, μὲ ρώτησε. Τί γυρεύετε μέσα στὸ κοτέτσι μου;

—Ἤθελα νὰ μιλήσω μὲ τὴν κυρία κότα, τοῦ εἶπα, καὶ νὰ τὴν ρωτήσω μερικὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ἱστορία της.

—Ἡ κότα δὲν μπορεῖ νὰ μιλήση σὲ κανένα χωρὶς τὴν ἄδειά μου, εἶπε ἐκεῖνος αὐστηρά. Κι ἂν ἔχετε νὰ ρωτήσετε κάτι, θὰ ρωτήσετε ἐμένα γιατί, πρέπει νὰ τὸ ξέρετε, ὁ κύριος καὶ ἄρχοντας μέσα στὸ κοτέτσι εἶναι ἐγώ.

—Μὲ συγχωρεῖτε, ἀπάντησα, ἀλλὰ δὲν ἤθελα νὰ ἐνοχλήσω ἐσᾶς, τὸν κοτζὰμ κύριο-κόκκορα, γιὰ τέτοιες μικροδουλειές.

Τὰ λόγια μου αὐτὰ τὸν κολάκεψαν, τεντώθηκε, φούσκωσε τὸ στῆθος του, φώναξε ἕνα δυνατὸ «κι-κι-ρι-κί» ποὺ σήμαινε: «κοιτᾶτε τί ἀξίζω ἐγὼ» κι ὕστερα μοῦ εἶπε:

—Λοιπόν! Λέγετε! Τί θέλετε νὰ μάθετε;

—Πρῶτ' ἀπ' ὅλα θὰ ἤθελα νὰ μάθω μερικὰ πράγματα ἀπ' τὴν ἱστορία σας.

Νὰ σᾶς πῶ τὴν ἀλήθεια, δὲν περίμενα καὶ πολλὰ πράγματα ἀπ' αὐτὴ τὴ συνέντευξη. Τί μποροῦσε νὰ μοῦπῆ ὁ κόκκορας μὲ τὸ κοκκορίσιο μυαλό του; Μὰ σὰν ἄρχισε νὰ μοῦ μιλάη βεβαιώθηκα πὼς εἶχα πολὺ ἄδικο. Ἀκοῦτε τί μοῦ εἶπε:

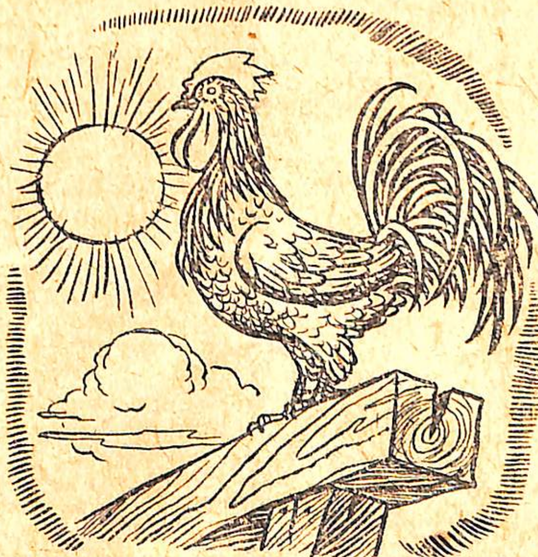
—Οἱ πρόγονοί μας κατάγονται ἀπὸ τὴν Ἀσία, ὅπου ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ σήμερα κότες καὶ κοκκόρια σὲ ἀγρία κατάσταση. Ἡ ζωή μας ἦταν τὸν παλιὸ καιρὸ πολὺ διαφορετικὴ ἀπὸ σήμερα. Ἀναζητούσαμε τὴν τροφή μας στὰ δάση καὶ στὰ λιβάδια καὶ τὴν βρίσκαμε πάντοτε σὲ μεγάλη ἀφθονία. Μὰ εἴχαμε καὶ μεγάλους κινδύνους, γιατὶ τὰ δάση ἦταν γεμάτα ἄγρια ζῶα ποὺ εἶχαν κι ἐκεῖνα τὰ ἴδια γοῦστα μὲ σᾶς τοὺς ἀνθρώπους.

—Τί ἐννοεῖτε; τὸν ρώτησα.

—Ἐννοῶ πὼς τοὺς ἄρεσαν κι ἐκείνων τὰ κοτόπουλα καὶ τὰ κοκκορόπουλα καὶ μᾶς κυνηγοῦσαν ὅπου κι ἂν μᾶς ἔβρισκαν. Εὐτυχῶς μπορούσαμε τότε καὶ πετούσαμε σὰν τὰ πουλιὰ καὶ πολλὲς φορὲς γλυτώναμε ἀπ' τὸ κυνηγητό τους.

—Πῶς; ρώτησα μὲ ἀπορία. Πετούσατε σὰν πουλιά; Καὶ γιατὶ δὲν πετᾶτε πιά;

—Μὴ βιαζόσαστε. Θὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω κι αὐτό. Ὅταν ἀρχίσατε σεῖς οἱ ἄνθρωποι νὰ καλλιεργῆτε τὴ γῆ, νὰ σπέρνετε τὰ χωράφια καὶ νὰ σοδιάζετε σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι κι ἄλλα γεννήματα μαζευτήκαμε κι ἐμεῖς κοντά σας γιατὶ τὸ βρίσκαμε πολὺ πιὸ βολικὸ νὰ ἔχωμε μπόλικο φαΐ μαζεμένο, παρὰ νὰ τρέχωμε νὰ τὸ ζητᾶμε ἐδῶ κι ἐκεῖ. Οἱ πρόγονοί μας ἀπόρησαν γιὰ τὴ μεγάλη καλωσύνη μὲ τὴν ὁποία τοὺς φερθήκατε ἐσεῖς οἱ ἄνθρωποι. Ὄχι μόνο δὲν τοὺς διώξατε ἀπὸ κοντά σας μὰ καὶ τοὺς δίνατε πρόθυμα μερίδιο ἀπὸ τὸ φαγητό σας. Ποῦ νὰ φαντασθοῦν οἱ δυστυχισμένοι πὼς ἡ «καλωσύνη» σας αὐτὴ κάθε ἄλλο παρὰ καλωσύνη ἦταν καὶ πὼς τοὺς καλοπιάνατε γιὰ νὰ τρῶτε τ' αὐγά τους ἢ κι αὐτοὺς τοὺς ἴδιους. Εὐτυχῶς γεννᾶνε οἱ κότες μας πάρα πολλὰ αὐγὰ καὶ ἔτσι δὲν τὶς σκότιζε καὶ πολὺ ποὺ τοὺς κλέβατε κι ἐσεῖς μερικά. Ἄλλωστε τὶς περισσότερες φορὲς οὔτε καταλάβαιναν κἂν τὴν κλοπὴ γιατὶ οἱ κότες δὲν μποροῦν νὰ μετρήσουν περισσότερο ἀπὸ τρία.

—Πῶς τὸ ξέρετε αὐτό; ρώτησα.

—Τὸ ξέρω καὶ μπορεῖτε νὰ βεβαιωθῆτε κ' ἐσεῖς πολὺ εὔκολα. Ὑποθέστε ὅτι μιὰ κλῶσσα κλωσσάει δέκα αὐγά. Ἅμα τῆς κλέψετε ἕνα δύο, τρία, μέχρι ἑπτὰ αὐγά, δὲν δείχνει καμμιὰ ἀνησυχία. Ἅμα τῆς κλέψετε ὅμως καὶ τὸ ὄγδοο καὶ τῆς ἀπομείνουν μόνο δύο τότε ἀρχίζει νὰ τριγυρνάη ἀνήσυχη καὶ νὰ ψάχνη, γιὰ νἄβρη τὸ τρίτο. Γιὰ τ' ἄλλα ἑπτὰ δὲν ἐνδιαφέρεται γιατί, καθὼς σᾶς εἶπα, δὲν μπορεῖ νὰ μετρήση περισσότερο ἀπὸ τρία.

Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ κόκκορα μοῦ ἔκαναν βαθειὰ ἐντύπωση καὶ σκέφτηκα μέσα μου: Κοίταξε, λοιπόν, πόσα πράγματα μπορεῖ νὰ μάθη κανένας κουβεντιάζοντας μὲ τὰ ζῶα.

Ἀπὸ τὶς σκέψεις μου αὐτὲς μὲ ἔβγαλε ὁ κόκκορας, ποὺ ἐξακολούθησε:

—Γιὰ τ' αὐγά, λοιπόν, δὲν τοὺς ἔνοιαζε καὶ τόσο πολὺ τοὺς προγόνους μας. Ὅταν ἀρχίσατε νὰ τοὺς τρῶτε καὶ τοὺς ἴδιους, νὰ τοὺς ψήνετε στὴ φωτιὰ ἢ νὰ τοὺς βράζετε μέσα σὲ καζάνια, ἦταν τὰ πράγματα διαφορετικά. Μὰ ἦταν καὶ πολὺ ἀργὰ πιά. Εἶχαν συνηθίσει τόσο πολὺ στὴν καινούργια τους ζωὴ κοντά σας, ὥστε ἔκαναν τὴ σκέψη: Τώρα πιὰ τὴν πάθαμε ποὺ τὴν πάθαμε. Ἂν ξαναγυρίσωμε στὸ δάσος θὰ μᾶς τρῶνε τὰ ἄγρια θηρία χωρὶς νὰ μᾶς δίνουν καὶ τίποτα, ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι μᾶς δίνουν καὶ λίγο φαγάκι κι ἀφήνουν τὶς κότες μας νὰ διαλέγουν μιὰ ἥσυχη καὶ ζεστὴ γωνίτσα γιὰ νὰ κλωσσήσουν τ' αὐγά τους καὶ νὰ βγάλουν τὰ πουλάκια τους. Στὸ μεταξὺ ἄλλωστε εἶχαν πάθει καὶ κάτι ἄλλο φοβερό. Καθισμένοι ὅλον τὸν καιρὸ γύρω-γύρω στὰ καλύβια σας καὶ ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τὸ κυνηγητὸ τῶν ἄλλων ζώων, ξέμαθαν νὰ πετᾶνε. Κάνομε, βέβαια, μερικὰ φτερουγίσματα, ἐγὼ ὁ κόκκορας πετάω μέχρι ψηλὰ στὴν μάντρα, γιὰ νὰ λαλήσω καὶ ν' ἀκουστῶ ὅσο μπορῶ πιὸ μακριά, μὰ δὲν μπορῶ

νὰ πῶ πὼς πετάω σὰν τ' ἄλλα πουλιὰ ἤ ὅπως πετοῦσαν οἱ πρόγονοί μου ὅταν ἦταν ἀκόμη σὲ ἄγρια κατάσταση. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, πὼς ἀφοῦ ξεμάθαμε νὰ πετᾶμε, ἤμασταν ἀναγκασμένοι νὰ ζοῦμε κοντά σας, γιατὶ ἂν γυρίζαμε στὸ δάσος θὰ μᾶς ἀφάνιζαν κυριολεκτικὰ τὰ ἄλλα ζῶα.

Αὐτὰ ποὺ σᾶς λέω—συνέχισε ὁ κόκκορας—γίνονταν στὴν Ἀσία καὶ μάλιστα στὴν Κίνα, ὅπου ἔγινε καί ἡ πρώτη γνωριμία μας μὲ σᾶς τοὺς ἀνθρώπους. Θὰ ξέρετε ἄλλωστε πὼς ἀκόμη καὶ σήμερα εἶναι ἡ Κίνα ἡ πιὸ πλούσια χώρα στὴν πτηνοτροφία καὶ βγάζει τόσα αὐγὰ ποὺ δὲν μποροῦν νὰ τὰ φᾶνε μόνοι τους οἱ Κινέζοι, μ' ὅλο ποὺ εἶναι περισσότεροι ἀπὸ 400 ἑκατομμύρια! Κι' ἐπειδὴ ἡ Κίνα εἶναι πολὺ μακριὰ κι ὥσπου νὰ τὰ μεταφέρουν ἀπὸ ἐκεῖ τα αὐγὰ στὴν Εὐρώπη ἤ στὴν Ἀμερικὴ θὰ μπαγιατέβανε βρῆκαν ἕνα ἄλλο τρόπο γιὰ τὴν ἐξαγωγή τους. Τὰ ξεραίνουν, τὰ κοπανᾶνε καὶ τὰ κάνουν αὐγόσκονη ποὺ τὴν βάζουν σὲ σακκοῦλες καὶ ποὺ μπορεῖ νὰ διατηρηθῆ πολλὰ χρόνια χωρὶς νὰ πάθη τίποτα. Μὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι λαοὶ τῆς Ἀσίας ἀσχολοῦνται μὲ τὴν πτηνοτροφία. Στὶς Ἰνδίες μάλιστα μᾶς εἶχαν γιὰ πολὺ καιρὸ γιὰ ἱερὰ πουλιὰ καὶ μᾶς σέβονταν σὰν σύμβολα τοῦ Θεοῦ τοῦ Ἡλίου. Αὐτὸ δὲν μοῦ φαίνεται καὶ πολὺ περίεργο γιατὶ ἐμεῖς χαιρετᾶμε πρῶτοι ἀπ' ὅλους τὸν ἥλιο μόλις ἀρχίζει νὰ στέλνη τὶς πρῶτες του ἀχτίδες πίσω ἀπὸ τὶς κορυφὲς τῶν βουνῶν. Εἴμαστε καὶ γιὰ σᾶς τοὺς ἀνθρώπους τὰ ζωντανὰ ξυπνητήρια ποὺ σᾶς φωνάζουμε μὲ τὸ λάλημά μας: «Ἔ! Ξυπνᾶτε! Ἀφῆστε τὴν τεμπελιά σας! Πῆρε καὶ ξημερώνει. Κι ὅποιος θέλει νὰ προκόψη, πρέπει νὰ πιάνη νωρὶς-νωρὶς δουλειά». Οἱ τεμπέληδες δὲν μᾶς ἀγαπᾶνε καὶ ὅταν μᾶς ἀκοῦν ποὺ λαλᾶμε θὰ ἤθελαν νὰ μᾶς σφάξουν ποὺ τοὺς χαλᾶμε τὸν ὕπνο τους. Μὰ οἱ προκομμένοι ἄνθρωποι, καὶ περισσότερο ἀπ' ὅλους οἱ ἀγρότες ποὺ καλλιεργοῦν τὰ χωράφια καὶ κάνουν τὴ γῆ νὰ πρασινίζη, αὐτοὶ μᾶς ἀγαπᾶνε καὶ μᾶς εὐγνωμονοῦν ποὺ τοὺς ξυπνᾶμε γιὰ νὰ πᾶνε στὶς δουλειές τους.

Πρὶν τελειώσω τὴν ἱστορία μου—συνέχισε ὁ κόκκορας—πρέπει νὰ σᾶς πῶ καὶ κάτι ἄλλο ποὺ δὲ θὰ τὸ ξέρετε ἴσως. Ἐνῶ οἱ λαοὶ τῆς Ἀσίας μᾶς γνώριζαν ἀπὸ πολλοὺς αἰῶνες, στὴν Εὐρώπη ἤρθαμε μᾶλλον ἀργά, τὸν 5ο αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ.

—Πῶς τὸ ξέρετε αὐτό; τὸν ρώτησα μὲ ἀπορία.

—Τὸ ξέρω γιατὶ τὸ πέρασμά μας στὴν Εὐρώπη συνδέθηκε μὲ ἕνα κοσμοϊστορικὸ γεγονός, ποὺ δόξασε ἐσᾶς τοὺς Ἕλληνες καὶ σᾶς ἔκανε τὸν πιὸ ἄξιο λαὸ τοῦ κόσμου. Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο κίνησαν οἱ Πέρσες ἀπ' τὴν Ἀσία γιὰ νὰ ὑποτάξουν τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦταν βέβαιοι ἂν θὰ εὕρισκαν τρόφιμα στὸν τόπο σας γιὰ νὰ θρέψουν τὸ τεράστιο στράτευμά τους πῆραν μαζί τους καὶ πολλὲς χιλιάδες κότες καὶ κοκκόρους. Τοὺς Πέρσες τοὺς νικήσατε καὶ τοὺς διώξατε ἀπὸ κεῖ ποὺ εἶχαν ἔρθει. Ἐμεῖς ὅμως ἐγκατασταθήκαμε στὴν Ἑλλάδα καὶ διαδοθήκαμε ἀργότερα καὶ στὴν ὑπόλοιπη Εὐρώπη. Τώρα ὅμως—μοῦ εἶπε στὰ τελευταῖα—σᾶς παρακαλῶ νὰ πηγαίνετε, γιατὶ πρέπει κι ἐγὼ νὰ κοιμηθῶ γιὰ νὰ ξυπνήσω αὔριο πρωὶ-πρωὶ καὶ ν' ἀναγγείλω τὸ ξημέρωμα.

Εὐχαρίστησα τὸν εὐγενικὸ κόκκορα καὶ τὸν καληνύχτησα κι ἐκεῖνος μοῦ ἀνταπόδωσε τὸν χαιρετισμό μου μ' ἕνα χαρούμενο «κι - κι - ρ ι - κί».

—Πόσα πράγματα ἔμαθα ἀπὸ ἕναν κόκκορα; συλλογίσθηκα. Καὶ ἐμεῖς λέμε πὼς δὲν ἔχει διόλου γνώση.

Φ. Κ.

Ἄνθρωπος δὲν ἔγινε!

Ὁ Ἀχμὲτ ἦταν ἕνας φτωχονοικοκύρης ποὺ ἔμενε σὲ κάποιο χωριουδάκι τῆς Προύσσας. Ἐκεῖ εἶχε καὶ δυὸ-τρία χωράφια ποὺ τὰ ὤργωνε, τὰ ἔσπερνε καὶ τὰ θέριζε μόνος του.

Τὸ εἰσόδημα, ὅμως, ποὺ τοῦ ἔδιναν δὲν τὸν ἔφτανε νὰ ζῆ μὲ τὴν οἰκογένεια του. Γι' αὐτὸ πήγαινε καὶ σὲ ξένα κτήματα μεροκαματιάρης. Σὰν ἄνθρωπος μαθημένος νὰ περνάη μὲ τὰ λίγα, δόξαζε τὸ Θεὸ ποὺ ὅλη ἡ οἰκογένειά του εἶχε ὑγεία καὶ δὲν τοὺς ἔλειπε τὸ καθημερινό. Εἶχε ὅμως ἕνα πικρὸ καὶ μεγάλο καημό, ποὺ τὸν βασάνιζε μέρα νύχτα. Ὁ πρῶτος του γιός, ὁ Ἀλῆς, ἦταν τόσο κακοκέφαλος, πεισματάρης καὶ ζηλιάρης, ποὺ δὲν εἶχε ταίρι μὲ κανένα ἄλλο παιδὶ τοῦ χωριοῦ.

Ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ τυραννοῦσε τὰ ἀδελφάκια του. Ἀκόμη κι ὅταν ἔπαιζαν μόνα τους, πήγαινε καὶ τοὺς ἔβαζε σκάνδαλα, κι ἂν δὲν κατάφερνε νὰ τὰ κάνη νὰ μαλώσουν καὶ νὰ δαρθοῦν μεταξύ τους, δημιουργοῦσε ἀφορμὲς καὶ τὰ ἔδερνε ὁ ἴδιος.

Οἱ γονεῖς του τὸν μάλλωναν, τὸν ἄφηναν νηστικό, καὶ τὸν ἔδερναν, μὰ τοῦ κάκου. Ὅλα ἐπήγαιναν στὰ χαμένα, ὁ Ἀλῆς δὲν ἄλλαζε τὴν τακτική του. Γι' αὐτό, σὰν μεγάλωσε, τὸν ἔστειλε ὁ πατέρας του σχολεῖο, ἐλπίζοντας πὼς τὰ γράμματα θὰ τὸν ἄλλαζαν καὶ θὰ γινόταν καλύτερος.

Ὁ Ἀλῆς, ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες ποὺ πῆγε στὸ σχολεῖο, ἔδειξε μεγάλη ἐπιμέλεια καὶ γρήγορα ἔγινε ὁ πρῶτος μαθητὴς στὴν τάξη του, χωρὶς ὅμως νὰ εἶναι καὶ δεύτερος στὶς ἀταξίες· εἶχε τὴν ἀξίωση ἀπ' τοὺς συμμαθητές του, νὰ τὸν ἔχουν ἀρχηγὸ καὶ νὰ κάνουν χωρὶς δεύτερη κουβέντα ὅ,τι ἤθελε αὐτός.

Ὁ δάσκαλος συχνὰ βρισκόταν στὴν ἀνάγκη νὰ τοῦ βάζει τιμωρίες, μὰ δὲν ἔφερναν κανένα ἀποτέλεσμα.

Τρία ὁλόκληρα χρόνια ἔκανε ὑπομονὴ ὁ δάσκαλός του. Ἔφτασε ὅμως ἡ μέρα ποὺ ξεχείλισε τὸ ποτήρι τῆς ὑπομονῆς του καὶ τὸν ἔδιωξε ἀπὸ τὸ σχολεῖο, ἀφοῦ τοῦ εἶπε:

—Ἐσύ, παιδί μου, δὲν θὰ γίνης ποτὲ ἄνθρωπος.

—Νὰ δῆς πὼς θὰ βγῆς γελασμένος, δάσκαλε. Ἐγὼ θὰ γίνω μεγάλος ἄνθρωπος τοῦ ἀπάντησε φεύγοντας ὁ Ἀλῆς.

Ὁ πατέρας του, ἀναγκάστηκε ἔτσι νὰ τὸν παίρνη μαζί του γιὰ νὰ τὸν βοηθήση στὶς ἀγροτικὲς δουλειές.

Ὁ Ἀλῆς, ὅμως, δὲν καταδεχόταν τὴ δουλειὰ τοῦ πατέρα του, κι ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες προσπαθοῦσε νὰ βρίσκη ἀφορμὴ νὰ ξεφεύγη ἀπὸ τὴν ἐπίβλεψή του καὶ νὰ τρέχη πότε γιὰ φωλιὲς πουλιῶν, πότε ν' ἀνεβαίνη σὲ ξένα δέντρα καὶ νὰ κλέβη τοὺς καρποὺς τους.

Ἄλλοτε πάλι, τριγύριζε στὰ γειτονικὰ κτήματα καὶ τὴν ὥρα ποὺ οἱ ἐργάτες πότιζαν, τοὺς ἔκοβε τὸ νερὸ ἤ τοὺς ἔκρυβε τὰ ἐργαλεῖα τους γιὰ νὰ τοὺς κάνη ζητῶντας τα νὰ μαλλώνουν μεταξύ τους. Καὶ σὰν ἄρχιζαν ἐκεῖνοι νὰ φιλονεικοῦν, ὁ Ἀλῆς, ποὺ τοὺς ἔβλεπε, κρυμμένος, γελοῦσε εὐχαριστημένος!

Ὅταν ὁ πατέρας του τὸν μάλλωνε, αὐτὸς τοῦ ἀπαντοῦσε:

—Ἐγὼ δὲ γεννήθηκα γιὰ νὰ κάνω τὸν σκαφτιά, ὅπως ἐσύ! Ἐμένα κάτι μοῦ λέει μέσα μου, πὼς ἔχω γεννηθῆ γιὰ ἄλλες δουλειές! Θὰ γίνω μεγάλος ἄνθρωπος! Γι' αὐτὸ θὰ πάω στὴν πόλη νὰ δουλέψω καὶ νὰ πετύχω σιγά, σιγὰ τὴ μεγάλη θέση ποὺ μοῦ ταιριάζει!

—Ὁ Ἀλλὰχ νὰ δώση, παιδί μου, νὰ γίνη ὅπως λές, μὰ ἂν δὲν ἀλλάξης κεφάλι καὶ νὰ γίνης μεγάλος ἄνθωπος, τόσο τὸ χειρότερο. Θὰ κάνης τοὺς ἄλλους νὰ ὑποφέρουν πιὸ πολὺ μὲ τὴ δύναμη ποὺ θὰ ἔχης! Καλλίτερα ν' ἀλλάξης τὴ γνώμη καὶ νὰ γίνης μόνο καλὸς ἄνθρωπος γιὰ νὰ εἶσαι χρήσιμος στὴν κοινωνία.

Πέρασαν ἀκόμη μερικὰ χρόνια, ὁ Ἀλῆς δὲν ἄλλαξε καὶ σὰν ἔγινε δεκαοχτὼ χρονῶν, βρῆκε τὴν εὐκαιρία ποὺ πέρασε ἀπὸ τὸ χωριό του ἕνα καραβάνι, τὸ ἀκολούθησε κι ἔφυγε ἀπὸ τὸν τόπο του.

Ὁ πατέρας του στὴν ἀρχὴ λυπήθηκε πολύ, μὰ σιγὰ-σιγὰ ἄρχισε νὰ παρηγοριέται μὲ τὴ σκέψη, πὼς ἡ ξενιτειὰ μπορεῖ νὰ ἔκανε τὸ γιό του ν' ἀλλάξη καὶ νὰ γίνη καλὸς ἄνθρωπος!

Στὰ πρῶτα πέντε χρόνια ποὺ πέρασαν ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ ἔφυγε ὁ Ἀλῆς, δὲ μαθεύτηκε τίποτα στὸ χωριό. Κανένας δὲν ἤξερε κατὰ ποῦ τράβηξε μὲ τὸ καραβάνι, κι ὅλοι νόμιζαν πὼς θὰ εἶχε πεθάνει.

Ξαφνικά, ὅμως, γύρισε ἕνας συγχωριανός τους ἀπ' τὴν πόλη, κι εἶπε πὼς εἶδε ἐκεῖ τὸν Ἀλῆ καθισμένον σ' ἕνα γραφεῖο τῆς ἀστυνομίας νὰ γράφη καὶ ὅσοι ἔμπαιναν σ' αὐτὸ νὰ τὸν χαιρετᾶνε μὲ τεμενάδες.

Ὅσοι τὸ ἄκουσαν φαντάστηκαν πὼς ὁ Ἀλῆς θὰ εἶχε γίνει ἀστυνομικός! Ὁ πατέρας του ὅταν τὄμαθε, εὐχαριστήθηκε, καὶ πίστεψε πὼς ὁ γιός του εἶχε μπῆ πιὰ σὲ καλὸ δρόμο.

Ἕνας ἔμπορος ἀπὸ τὸ χωριὸ τοῦ Ἀχμέτ, ποὺ πήγαινε δυὸ τρεῖς φορὲς τὸ χρόνο στὴν πόλη γιὰ δουλειές του, ἔτυχε σὰν ἦταν ἕτοιμος νὰ ταξιδέψη γιὰ κεῖ, νὰ μάθη τὴν εἴδηση ποὺ ἔλεγαν γιὰ τὸν Ἀλῆ, κι ἀποφάσισε, πηγαίνοντας στὴν πόλη, νὰ τὸν ἀνταμώση. Καὶ πῆγε. Ὅταν εἶδε τὸν Ἀλῆ στὴν ἀστυνομία, τοῦ ἔδωσε γνωριμία, ἐκεῖνος ὅμως τοῦ εἶπε πὼς δὲν τὸν γνώριζε.

Σὰν γύρισε ὁ ἔμπορος στὸ χωριό του καὶ τοὺς ἔφερε αὐτὰ τὰ νέα, ὅλοι παραδέχτηκαν πὼς ὁ πρῶτος ποὺ εἶπε πὼς εἶχε δῆ τὸν Ἀλῆ, θὰ εἶχε γελαστῆ.

Ἔτσι, πίστεψαν ὅλοι πὼς ὁ Ἀλῆς ἦταν πεθαμένος.

Ὅταν ἔκλεισαν εἴκοσι σωστὰ χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ εἶχε φύγει ὁ Ἀλῆς, ἔφτασαν ἀπ' τὴν πόλη τρεῖς χωροφύλακες καὶ ζήτησαν τὸν Ἀχμέτ. Τὸν ἔπιασαν, τὸν ἔδεσαν πισθάγκωνα καὶ τοῦ εἶπαν πὼς εἶχαν διαταγὴ νὰ τὸν πᾶνε μὲ τὰ πόδια στὴν πόλη, νὰ δώση λόγο γιὰ κάτι σπουδαῖο ποὺ κατηγορήθηκε.

Ὁ Ἀχμὲτ εἶπε στοὺς χωροφύλακες πὼς θὰ εἶχε γίνει λάθος, γιατὶ αὐτὸς ἀπὸ παιδὶ δὲν εἶχε φύγει ποτὲ ἀπ' τὸ χωριό του, κι οὔτε εἶχε κάνει σὲ κανένα κακό!

Τότε ὁ ἕνας χωροφύλακας τὸν ρώτησε:

—Ἐσὺ δὲν εἶσαι ὁ Ἀχμὲτ ποὺ εἶχες γιὸ τὸ Ἀλῆ, ποὺ ἔφυγε, ἀπ' τὸν τόπο σας ἐδῶ καὶ εἴκοσι χρόνια;

—Ναί!

—Λοιπόν, δὲν κάναμε λάθος. Ἐσὺ εἶσαι ἐκεῖνος ποὺ γυρεύομε.

Ὁ Ἀχμὲτ εἶπε μέσα του: «Τούτη ἡ δουλειὰ φαίνεται νάναι γιτάνι πλεγμένο ἀπὸ τὸν προκομμένο γιό μου». Ἔβαλε τὸ κεφάλι κάτω κι ἄρχισε νὰ περπατάη ἀνάμεσα στοὺς χωροφύλακες.

Ἀφοῦ τὸν πῆγαν περπατώντας στὴν πόλη, τὸν ἔκλεισαν στὴ φυλακή, ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες τὸν πῆρε ἕνας φύλακας καὶ τοῦ εἶπε πὼς θὰ τὸν πήγαινε νὰ τὸν παρουσιάση στὸ Βεζύρη γιατὶ αὐτὸς εἶχε διατάξει νὰ τὸν φέρουν ἀπ' τὸ χωριό του.

Ὅταν τὸν πῆγαν μπρὸς στὸ Βεζύρη, ἐκεῖνος τὸν ρώτησε μὲ περηφάνεια.

—Μὲ γνωρίζεις τώρα, πατέρα, εἶδες ποὺ βγῆκα ἀληθινὸς ὅταν σοῦ ἔλεγα πὼς θὰ γίνω μεγάλος ἄνθρωπος; Νὰ ποὺ ἔγινα Βεζύρης.

Ὁ Ἀχμέτ, τὸν κοίταξε περιφρονητικά, καὶ τοῦ ἀπάντησε:

—Τί κι ἂν ἔγινες Βεζύρης, κι εἶσαι ὅπως λὲς μεγάλος ἄνθρωπος, ἀφοῦ δὲ μπόρεσες ν' ἀλλάξης καὶ νὰ γίνης ἄνθρωπος; Γιατὶ ἂν εἶχες γίνει, δὲ θὰ ἔφερνες ἐμένα, τὸν γεροπατέρα σου, δεμένο, συνοδεία, καὶ μὲ τὰ πόδια, ἀπὸ τὸ χωριὸ ὡς ἐδῶ. Ἀλλοίμονο στοὺς ἀνθρώπους τούτου τοῦ τόπου, ὅσο θὰ εἶσαι σὺ Βεζύρης, ἕνας ἄνθρωπος τόσο ἄσπλαχνος καὶ κακός.

(Διασκευὴ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ Π. Θ. Κ.)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΣΠΙΤΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Κορμίστα (Σερρῶν): Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» Κορμίστης μὲ τὴ βοήθεια τοῦ χτίστη, ἔχτισαν ἕνα ὀρνιθοτροφεῖο γιὰ 50 κότες καὶ ἕνα δωμάτιο ποὺ θὰ μένη ὁ Γεωργοτεχνίτης.

Γιὰ τὸ ὀρνιθοτροφεῖο αὐτό, ἐβοήθησε κατὰ 40 ο)ο καὶ ἡ Κοινότης Κορμίστης. Ἤδη ἔχομε 41 νεοσσοὺς 2 1)2 μηνῶν.

Νησίον: Ἡ ἑορτὴ τοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου ἑορτάσθη στὸ «Σπίτι» τοῦ χωριοῦ μας μὲ μεγάλη ἐπισημότητα. Τὸ «Σπίτι» κι ὅλο τὸ χωριὸ εἶχε ἑορτάσιμη ὄψη. Τὴν ἑορτὴ παρηκολούθησαν ὅλοι οἱ χωρικοὶ καὶ πολλοὶ ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριὸ (Κέντρο-Σαρακίνα) Κατὰ τὴν ἑορτὴ ὡμίλησε ἡ ἀρχηγὸς δὶς Μαυροπούλου μὲ θέμα «Ὁ Ἅγιος Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Διάδοχος» Κατόπιν ἐπαίχθη μὲ μεγάλη ἐπιτυχία τὸ ἔργον Ἡ «Γκόλφω». Ἀκολούθησαν χοροί.

Ἄνω Βροντοῦ (Σερρῶν): Τὸ Πάσχα ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ», ἀγόρια καὶ κορίτσια, μὲ τὸν διοικητή μας κ. Λ. Κοκκολιάδην, τὴν ἀρχηγό μας δίδα Κορίννα Παπαδοπούλου, τὸν πρόεδρο τῆς Κοινότητος καὶ τὰ μέλη τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἐπεσκέφθησαν τὸ φυλάκιο τῶν συνόρων καὶ διένειμαν σιγαρέττα καὶ ἄλλα δῶρα στοὺς ἡρωικοὺς Ἀκρίτες. Ἐπακολούθησε τὸ τσούγκρισμα τῶν αὐγῶν, χορὸς καὶ τραγούδια.

Ἔτσι τὰ παιδιὰ σκόρπισαν γιὰ λίγες ὧρες τὴ χαρὰ στοὺς ἄγρυπνους φρουροὺς τῶν συνόρων τῆς Πατρίδας μας.

Παιδόπολις «Ἅγιος Παῦλος» Λαρίσης: Τὴν Κυριακὴ 6 Ἰουνίου ἐγένοντο μὲ κάθε ἐπιτυχία αἱ γυμναστικαὶ ἐπιδείξεις τῶν σχολείων τῆς Παιδοπόλεως. Οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν παρέλαση πρὸ τῶν θεατῶν, σχημάτισαν παράταξη καὶ μετὰ τὴν ἔπαρση τῆς Σημαίας προσευχήθηκαν μὲ τὴν προσευχήν: «Ὦ Πανάμωμε». Αἱ μαθήτριαι τραγούδησαν τὸν Ὀλυμπιακὸ ὕμνο καὶ αἱ β' γ' καὶ δ' τάξεις ἔκαμαν ἐπιδείξεις ρυθμικῆς γυμναστικῆς.

Αἱ μαθήτριαι τῆς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως ἔκαμαν γυμναστικὲς ἐπιδείξεις. Ἐξετελέσθησαν ἅλματα καὶ χοροὶ καὶ τέλος παίχθηκε τὸ χορόδραμα ἡ «Δήμητρα» ποὺ περιελάμβανε τὴ διδασκαλία τοῦ ὀργώματος καὶ σπορᾶς, προσευχὴ καὶ θυσία τῆς Δήμητρας πρὸς τὸν Δία, τὴν ἄνοιξη καὶ τὸ θέρισμα.

Μετὰ τὴν ὑποστολὴ τῆς Σημαίας ἡ ἑορτὴ τελείωσε μὲ τὸν Ἐθνικὸ Ὕμνο.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Θεσσαλονίκη: Στὴν Παιδόπολη τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἡ ὁμάδα τοῦ ΠΑΟΚ κατὰ τὴν τελευταία συνάντησή της ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τοῦ Ἀγρινίου μὲ σκὸρ 7—3. Τὰ τέρματα πέτυχαν οἱ: Χαραλαμπίδης (2) Μπακατσῆς (2), Μηνᾶς (1), Ἀπατσίδης (2). Ἡ σύνθεση τῆς νικήτριας: Ἀλεξιάδης Π., Ἠλιάδης Θ., Μηνᾶς Κ., Μπακατσῆς Β., Ταλούδης Π., Χαραλαμπίδης Λ., Ἀπατσίδης Σ., Στανίσης Π., Νικολάου Γ., Μηνᾶς Ν. καὶ Μπάτσκος Β.

Βασ. Μπακατσῆς

Λευκοχώριον: Ἡ νεοσύστατη ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα Λευκοχωρίου νίκησε εἰς φιλικὸν ἀγῶνα τὶς παρακάτω ὁμάδες:

Χατζημπαργιὰμ μὲ 4—2, Καρτεροῦ 2—0. Διακρίθηκαν ἀπὸ τὴν ὁμάδα Λευκοχωρίου οἱ Θ. Θεοχάρης, Κ. Θεόδωρος, Μ. Στέργιος καὶ Γ. Ἀραμπατσῆς.

Νησίον: Στὶς 30 Μαΐου ἡ ὁμάδα Σ. Π. Ἀτρόμητος εἶχε φιλικὴ συνάντηση μὲ τὴν ἰσχυρὴ ὁμάδα «Ἄρεως» Καρπεροῦ. Τὸ μὰτς παρακολούθησαν καὶ πολλοὶ ἄνδρες τῶν ἐδῶ στρατιωτικῶν μονάδων. Ἡ ποδοσφαιρικὴ συνάντηση ἔληξε μὲ νίκην τῆς ὁμάδος Νησίου μὲ τέρματα 1—0.

Διεκρίθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος οἱ κάτωθι παῖκται: Σαββίδης (Μ. ἀριστερά), Παπαδόπουλος (Σ. φόρ.) Παπαδόπουλος (τερματοφύλαξ) Καπαγερίδης (μπὰκ) καὶ Φελεκίδης (μπάκ)

Οἱ νοικοκυροῦλες πρέπει νὰ μάθουν νὰ φτιάχνουν ὡραῖα πακέτα

Ἕνα μικρὸ καὶ φτηνὸ δωράκι, ἂν τυλιχτῆ ὄμορφα καὶ μὲ γοῦστο, προξενεῖ σ' ἐκεῖνον ποὺ τὸ λαβαίνει πολὺ μεγαλύτερη εὐχαρίστηση, παρὰ ἂν ἦταν κάτι πολὺ ἀκριβὸ καὶ κακοπακεταρισμένο.

Νὰ ἡ τέχνη νὰ τυλίγωμε ὄμορφα ἕνα κουτί.

1. Διαλέγομε ἕνα χαρτὶ μὲ ὄμορφο χρῶμα ἢ σχέδιο. Τὸ κόβομε ἀρκετὰ μεγάλο ὥστε νὰ μπορῆ νὰ κάνη τὸν γύρο τοῦ κουτιοῦ καὶ νὰ περισσεύη ὡς 4 πόντους.

2. Κόβομε τὸ χαρτὶ ποὺ περισσεύει, ἀφήνοντας ἀρκετὸ στὰ πλάγια, ὥστε νὰ περισσεύη στὸ ὕψος τοῦ κουτιοῦ.

3. Τοποθετοῦμε τὸ κουτὶ ἀνάποδα καὶ τυλίγομε τὸ χαρτὶ ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα.

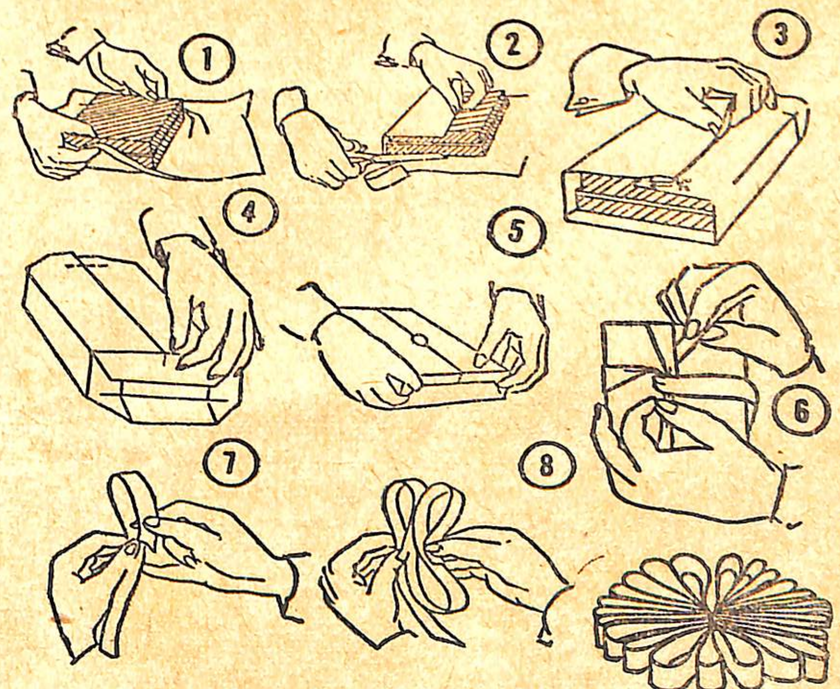
4. Διπλώνομε τὰ περισσευούμενα πλάγια διαγωνίως κι ὕστερα πάνω στὸ κουτί.

5. Ἀφοῦ τὸ κουτὶ τυλιχτῆ καλὰ στὸ χαρτί του, τὸ στερεώνομε μὲ λίγο χαρτὶ γομαρισμένο πρὶν τὸ τυλήξωμε καὶ μὲ τὴν κορδέλλα.

6. Δὲν εἶναι πολὺ εὔκολο νὰ κάνωμε αὐτὸ ποὺ δείχνει ἡ εἰκόνα, ἀλλὰ μὲ λίγη ἄσκηση τὰ καταφέρνομε.

7. Εἶναι πιὰ εὔκολο νὰ κάνωμε ἕνα ὡραῖο φιόγκο. Κάνομε θηλειά, περνώντας την ἀνάμεσα στὸν ἀντίχειρα καὶ τὸν δείκτη.

8. Δεύτερη θηλειὰ ἢ καὶ πολλὲς γίνονται ὅπως δείχνουν οἱ εἰκόνες.

ΠΩΣ ΣΩΘΗΚΑΝ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΓΓΛΟΙ

Μπήκαν πρῶτα στὴ βάρκα ἕνας Ἄγγλος καὶ ἕνας ὁδηγός. Ἔφτασαν στὴν ἄλλη ὄχθη καὶ ἐκεῖ ἔμεινε ὁ ὁδηγὸς καὶ γύρισε ξανὰ ὁ Ἄγγλος. Ἔτσι ὅταν ἔφευγαν οἱ δυὸ ἔμεναν στὴ μιὰ ὄχθη δύο καὶ δύο καὶ στὴ βάρκα ἕνας κι ἕνας. Σὰν γύρισε ὁ Ἄγγλος βρισκόταν ἀπέναντι ἕνας ὁδηγὸς μόνος του καὶ στὸ ἄλλο, μέρος τρεῖς Ἄγγλοι μὲ δύο ὁδηγούς. Τώρα φεύγουν γιὰ τὴν ἀπέναντι ὄχθη δύο ὁδηγοὶ καὶ ὁ ἕνας ἀφοῦ ἀφήση τὸν ἄλλον ξαναγυρίζει. Ἔτσι στὴ μιὰ ὄχθη εἶναι τρεῖς Ἄγγλοι μὲ ἕνα ὁδηγὸ καὶ στὴν ἄλλη δυὸ ὁδηγοί. Τώρα φεύγουν δυὸ Ἄγγλοι καὶ σὰν φθάσουν στὴν ἄλλη ὄχθη οἱ δυνάμεις εἶναι: Στὴ μιὰ δυὸ Ἄγγλοι καὶ δυὸ ὁδηγοὶ καὶ στὴν ἄλλη ἕνας κι ἕνας. Τώρα ἀπὸ τὴν ἀπέναντι ὄχθη φεύγουν ἕνας Ἄγγλος κι ἕνας ὁδηγὸς κι ἔτσι οἱ δυνάμεις εἶναι δυὸ μὲ δύο καὶ ἕνας μ' ἕναν. Συνέχεια φεύγουν δυὸ Ἄγγλοι καὶ ἔρχονται στὴν ἄλλη ὄχθη καὶ ἔτσι ἐκεῖ εἶναι τρεῖς Ἄγγλοι καὶ ἕνας ὁδηγός. Στὴν ἄλλη εἶναι δυὸ ὁδηγοί. Τότε φεύγει ἕνας ὁδηγὸς καὶ φέρνει τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς ὁδηγοὺς καὶ ξαναφεύγει καὶ ξαναφέρνει καὶ τὸν ἄλλο. Ἔτσι δὲν βρέθηκαν Ἄγγλοι καὶ ὁδηγοὶ στὶς ἐπικίνδυνες ἀναλογίες, δηλαδὴ τρεῖς ὁδηγοὶ μὲ ἕνα ἢ δύο Ἄγγλους ἢ δύο ὁδηγοὶ κι ἕνας Ἄγγλος.

ΤΟ ΤΑΞΙΜΟ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 283)

τῆς τρουκεντίνας εἶχε τινάξει στὸ πέλαγος τὸν καλό μας Δημητρό, τὸν λοστρόμο!

Φτάσαμε στὴ Σαλονίκη, τελειώσαμε τὶς δουλειές μας. Ψωνίσαμε ὅ,τι εἴχαμε νὰ ψωνίσουμε, κι ἑτοιμαστήκαμε γιὰ ταξίδι μὲ τὴν ἴδια γολέττα. Ὁ καιρὸς ἔδειχνε εὐνοϊκὸς καὶ κατὰ τὰ ξημερώματα σαλπάραμε κι ἐκάναμε πανιά! Μόλις ὅμως προχωρήσαμε λιγάκι, στρίβει καὶ μᾶς ἔρχεται ἀπὸ μπρός! Ἀναγκαστήκαμε νὰ ποδίσουμε. Ὅλη μέρα φυσοῦσε φρέσκη νοτιά—μπάτης, τὴ νύχτα μπουνατσάριζε. Κι αὐτὸ γινότανε τρεῖς μέρες στὴ σειρά. Ξεσηκωνόμαστε πρωΐ, ξανοίγαμε λίγο, φθάναμε στὸ Καραμπουρνοῦ καὶ πίσω!

—Μὰ τί διάβολο γρουσουζιὰ εἶναι αὐτή! ἔλεγε καταφουρκισμένος ὁ πλοίαρχος καὶ τὴν τρίτη φορὰ ποὺ ἔδινε διαταγὴ νὰ ποδίσουμε.

—Νὰ μὴν ἔταξε κανένας σας τίποτε, βρὲ παιδιά; εἶπε.

Τότε μοῦρθε στὸ νοῦ τὸ τάξιμο ποὺ μὲς στὴν ἄγρια θαλασσοταραχὴ εἶχα τάξει στὸν Ἅϊ-Δημήτρη. Μὰ ποῦ νὰ τὸ ξεστομίσω! Δὲν τὄχε γιὰ τίποτα ὁ καπετὰν Νικολῆς νὰ μὲ σκυλοβρίση. Σὰν ξαναράξαμε ὅμως, χωρὶς νὰ χάσω καιρό, ἀλλάζω καὶ βγαίνω ὄξω! Ἀπ' τὴ σκάλα μιὰ καὶ δυὸ στοῦ χρυσοχοῦ. Μὲ εἶχε πιάσει τέτοιο σύγκρυο ἀπὸ τὴ συγκίνηση ποὺ ἔτρεμα ὅλος. Ἀγοράζω ἀσημένια καντηλάκι καὶ τὸ πηγαίνω στὴ μητροπολιτικὴ ἐκκλησία τῆς Θεσσαλονίκης. Μπαίνω μέσα, ἀνάβω τὸ κερί, ἀσπάζομαι τὸ ἅγιο εἰκόνισμα τοῦ Ἁγίου καὶ τοῦ ἀφιερώνω τὸ καντηλάκι.

Τί νὰ σᾶς πῶ, παιδιά μου; Ὢ τοῦ θαύματος! Τὸ ἄλλο πρωΐ ξεκινήσαμε. Ὄχι μόνο ξεκαβατσάραμε ἥσυχα τὸ Καραμπουρνοῦ, μὰ κι ἐκάναμε ἕνα ταξιδάκι—χαρὰ Θεοῦ!».

Ἀγαθοκλῆς Κωνσταντινίδης

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

—Μοῦ γράφεις ἀνάμεσα στ' ἄλλα Κων. Κοσμᾶ: «Περνᾶμε ἐδῶ στὴν Παιδόπολη «Ἁγίου Ἀντρέου» πολὺ καλά. Καθένας μας μαθαίνει κι ἀπὸ μιὰ τέχνη. Ἐγὼ μαθαίνω ξυλουργὸς καὶ προσπαθῶ νὰ μάθω γρήγορα γιὰ νὰ ξαναγυρίσω στὸ χωριό μου καὶ νὰ βοηθήσω τὰ καταστραμένα χωριά μας».

—Πολὺ μὲ συγκίνησε τὸ γράμμα σου Γιῶργο Μπιλάλα. Ἐλπίζω ὅτι μὲ τὸ διάβασμα τοῦ περιοδικοῦ θὰ «ξεδιψάση τὸ διψασμένο ἐλάφι». Τὸ ποίημά σου καλούτσικο. Ἀλλὰ γιατί μοῦ τὸ ἔγραψες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὶς σπαζοκεφαλιές;

—Δὲν πρόκειται καθόλου περὶ λάθους ἀγαπητέ μου φίλε Ἰωάννη Καρίνα: Τόμαρος εἶναι τὸ Μιτσικέλι καὶ Ὀλύτσικα εἶναι ἡ δυτικὴ διακλάδωσις τοῦ Τομάρου. Αὐτὰ λένε οἱ δικές μου Γεωγραφίες. Ἐσὺ ποῦ εἶδες τὰ ἀντίθετα; Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ μὲ πληροφορήσης σχετικά.

—Εὐχαριστῶ πολὺ Νίκο Τσιρίδη γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν μοῦ ἀρέσουν αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰ ποιήματα.

—Πολὺ καλὴ ἡ συνεργασία σου Ἀναστάσιε Παπαθανασίου.

—Καὶ οἱ δικές σου Ἀλ. Ἀρ. Φερτάκη.

—Μοῦ ἄρεσε ἀρκετὰ τὸ «Ἦρθε τὸ καλοκαίρι» Ἰωάννη Λαμ. Λιόντο. Περιμένω πολλὰ ἀπὸ σένα.

—Καὶ ἡ δική σου συνεργασία καλή, φίλε Βασίλη Μπακατσῆ.

—Ὄχι καὶ τόσο περίφημο τὸ ποίημά σου Ν. Καρακώστα. Θὰ ἤθελα νὰ τὸ προσέξης περισσότερο.

—Σοῦ ἀπάντησα, Γ.Ξ. Ἀπὸ τὰ σκίτσα δημοσιεύεται μόνο ὅσα ἐγκρίνονται

—Σ' εὐχαριστῶ, Ἠλία Ι. Ν. Λεντάκη γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

—Χ.Μ.: Ὀργάνωση κρατικὴ ποὺ νὰ στέλνη στὸ ἐξωτερικὸ νέους γιὰ σπουδὲς δὲν ὑπάρχει. Τὸ «Ἐθνικὸ Ἵδρυμα ὑποτροφιῶν» δίνει ὑποτροφίες στοὺς καλλίτερους μαθητὲς γιὰ σπουδὲς στὸ πανεπιστήμιο. Σε πτυχιούχους τῶν Πανεπιστημίων δίνει ὑποτροφίες γιὰ εὐρύτερες σπουδὲς στὸ ἐξωτερικό. Ὑπάρχαν ὅμως καὶ Ἀμερικανικές, καὶ Ἀγγλικές, καὶ Γαλλικὲς καὶ Γερμανικὲς ὑποτροφίες. περιωρισμένες ὅμως.

—Δὲν εἶμαι δυστυχῶς σὲ θέση νὰ σὲ πληροφορήσω γιὰ ὅσα μὲ ρωτᾶς Λουκᾶ Νικολάου Πιλιτσίδη. Θὰ μποροῦσες νὰ συνεννοηθῆς μὲ τὴν ἁρμόδια ὑπηρεσία τῆς Νομαρχίας σας.

ΒΑΣΚΟ ΝΤΕ ΓΚΑΜΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 278)

τὸ ταξίδι του ὁ Βαρθολομαῖος Ντιὰζ πρὶν ἀπὸ ἕνδεκα περίπου χρόνια.

Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα ἄρχιζαν τώρα γιὰ τὸν Βάσκο ντὲ Γκάμα καὶ τοὺς συντρόφους του οἱ μεγάλες δυσκολίες καὶ οἱ κίνδυνοι. Τὰ καράβια του εἶχαν ν' ἀντιπαλαίψουν σκληρὰ μὲ τὸ δυνατὸ ρεῦμα τοῦ καναλιοῦ τῆς Μοζαμβίκης, ποὺ ὡς τότε κανένας δὲν εἶχε ἀκουστὰ γι' αὐτό.

Πολλὲς φορὲς τὸ ὁρμητικὸ αὐτὸ ρεῦμα παράσερνε τὰ καράβια πρὸς τὰ πίσω, στὰ σημεῖα σχεδὸν ἀπ' ὅπου εἶχαν ξεκινήσει!

Τέλος στὶς 14 Ἀπριλίου τοῦ 1498, ὁ ἐξερευνητικὸς στόλος ἀγκυροβόλησε στὴ Μελίντα.

Ὁ τοπικὸς φύλαρχος μὲ τοὺς ἰθαγενεῖς του ἔκαναν καλὴ ὑποδοχὴ στὸ Βάσκο ντὲ Γκάμα καὶ τοὺς συντρόφους του. Μάλιστα ἔβαλε στὴ διάθεση τοῦ Πορτογάλου κυβερνήτη ἕναν ἔμπειρο πιλότο, ποὺ τοὺς βοήθησε πολύ.

Τελευταῖες μάλιστα ἔρευνες στὰ σχετικὰ ἀρχεῖα, ἐξακρίβωσαν καὶ τ' ὄνομα τοῦ ἄξιου καὶ καλοῦ αὐτοῦ ναυτικοῦ: Τὸν ἔλεγαν Ἀχμὲτ Μπὲν Μαντίντ, κι ἦταν ὁ διασημότερος τεχνικὸς στὴν ἐποχή του γιὰ τὰ ζητήματα τῆς θαλασσοπλοΐας στὸν Ἰνδικὸ ὠκεανό.

Ὕστερα ἀπὸ ἕνα σύντομο ταξίδι, ποὺ κράτησε ἀπὸ τὶς 24 Ἀπριλίου ὡς τὶς 17 Μαΐου ὁ πορτογαλικὸς στόλος, μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ ἱκανοῦ Ἀσιάτη πιλότου, ἔφτασε αἴσια στὶς Ἰνδίες.

Ἡ ἀποστολὴ εἶχε ἐπιτύχει!

Στὶς 20 Μαΐου 1498, ὁ Βάσκο ντὲ Γκάμα διάταξε τὸ στόλο κι ἀγκυροβόλησαν ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Καλκούτας. Ἐκεῖ ἔμεινε τρεῖς ὁλόκληρους μῆνες, παζαρεύοντας μὲ τὸν τοπικὸ ἡγεμόνα τοῦ τόπου τὸν «σαμπρίνο».

Στὶς ἀρχὲς οἱ ντόπιοι φέρθηκαν μ' εὐγένεια στοὺς Εὐρωπαίους θαλασσοπόρους. Μὰ δὲν ἄργησε ἡ διάθεσή τους νὰ μεταβληθῆ κι ὅταν πιὰ ἐκδηλώθηκε ἡ ἔχθρα τους, ὁ Βάσκο ντὲ Γκάμα ἀποφάσισε νὰ φύγη.

Αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ πέρασμα τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ συνάντησε σχεδὸν ἀξεπέραστες δυσκολίες. Ἐπικρατοῦσε τέλεια νηνεμία καὶ μὲ τὴν ἔλλειψη ἀνέμου τὰ πανιὰ τοῦ στόλου δὲν ἦταν ἱκανὰ νὰ κινήσουν τὰ πλοῖα.

Στὶς 7 Ἰανουαρίου 1499, ὁ Βάσκο ντὲ Γκάμα καὶ οἱ σύντροφοί του κατάφεραν νὰ φτάσουν στὴ Λισαβῶνα.

Ἐκεῖ ὁ βασιλιὰς Ἐμμανουὴλ τὸν δέχτηκε μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ ὅλος ὁ λαὸς τοῦ ἔκανε ἐνθουσιαστικὲς ἐκδηλώσεις.

Ἀργότερα ὁ Βάσκο ντὲ Γκάμα ξαναπῆγε ἄλλες δυὸ φορὲς στὶς Ἰνδίες. Στὰ 1502—1503, ἔχοντας τώρα τὸν τίτλο τοῦ «ναυάρχου τῶν θαλασσῶν τῶν Ἰνδιῶν», ἀνάλαβε τὴ διοίκηση τοῦ τέταρτου κατὰ σειρὰν πορτογαλικοῦ στόλου, ποὺ ταξίδευε γιὰ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ στὸ ταξίδι του ἐκεῖνο ὁ Βάσκο ντὲ Γκάμα ἀνακάλυψε τὰ νησιο ποὺ εἶναι ἀπὸ τότε γνωστὰ μὲ τὸν τίτλὰ του: «νησιὰ Ἄμιραλ» (τοῦ ναυάρχου).

Ἀκούραστος πάντα, στὰ 1524, ὁ Βάσκο ντὲ Γκάμα ξεκίνησε γιὰ τρίτη φορὰ γιὰ τὶς Ἰνδίες. Εἶχε τώρα διοριστῆ κυβερνήτης τῶν Ἰνδιῶν μὲ τὸν τίτλο τοῦ ἀντιβασιλέα.

Ἔφτασε βέβαια στὶς Ἰνδίες, μὰ δὲν μπόρεσε ν' ἀσκήση τὸ νέα του καθήκοντα παρὰ μονάχα τέσσερις μῆνες:

Πέθανε τὴ νύχτα τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1452.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

ΑΛΥΣΣΙΔΑ ΛΕΞΕΩΝ

(Μὲ τὰ δυὸ τελευταῖα γράμματα τῆς προηγούμενης λέξεως ἀρχίζει ἡ ἑπομένη κ.ο.κ.).

1) Ἕλληνας ποιητής.
2) Προφήτης.
3) Ποδοσφαιρικὴ ὁμάς τῶν Ἀθηνῶν.
4) Βυζαντινός αὐτοκράτωρ.
5) Βουνὸ τῆς Ἑλλάδος.
6) Ἑρπετό.
7) Τὸ ξέρουν οἱ μπεκρῆδες.
8) Ἀσιατικὸ κράτος.
9) Ὕπουλο ὅπλο.

Ἰωάννης Λιόντος
Ἅγιος Ἀνδρέας

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε σχηματίζουν τὸ ὄνομα ἐνδόξου βασιλέως τῆς Ἑλλάδος:

1) Ἑλληνικὸ βουνό.
2) Μακεδονικὴ πόλις.
3) Μεγάλη θάλασσα.
4) Ἱστορικὴ εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα.
5) Θὰ τὴν βρῆτε στὴν Ἑλβετία.
6) Ποταμὸς τῆς Παλαιστίνης.
7) Βουνὸ τῆς Ἑλλάδος.
8) Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος.
9) Πρωτεύουσα Βαλκανικοῦ κράτους.

Ἐμμ. Χατζιδάκης
Ἀντ. Κυδωνάκης

ΤΡΙΑΙΝΑ

```
*      *      *
*      *      *
*      *      *
*   *  *  *   *
       *
       *
       *
```

ΚΑΘΕΤΑ (ἀριστερά): Ἐφεῦρε τηλεγραφικὸ ἀλφάβητο. (Μέσον): Πόλις τῆς Γαλλίας. (Δεξιά): Τόπος προσευχῆς. ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: Νησί τῶν Κυκλάδων.

Δημ. Λαζινός, Καρδίτσα

ΑΠΡΟΟΠΤΑ

Ποιὰ πόλη τῆς Παλαιστίνης βρίσκουμε στὸ... φαρμακεῖο;

Καμπαλέρο

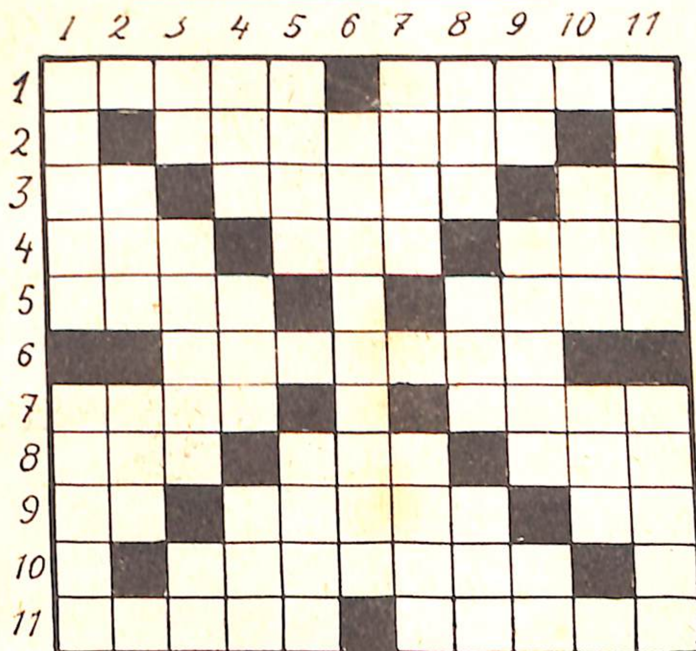
ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΝ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ

Μὲ τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων αὐτῶν σχηματίζεται ἑλληνικὴ μεγαλόνησος ποὺ τὴν ἔχουμε ὅλοι στὴν καρδιά μας.

1) — — — — — = Ἑλληνικὴ μεγαλόνησος.
2) — — — — = Νησὶ τοῦ Αἰγαίου.
3) — — — — — = Κι' ἕνα νησὶ τῶν Κυκλάδων.
4) — — — — — = Θὰ τὴν βρῆτε στὰ Δωδεκάνησα.
5) — — — = Πόλις τῆς Θήρας.
6) — — — — — = Νησὶ ποὺ φημίζεται γιὰ τὸ κρασί του.

Δημήτριος Γκιζάνης, Λαμία

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 109

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Αὐτὴ κανονίζει τὰ πάντα στὴ ζωή μας. Δὲν πρέπει νὰ τὸ ὑπερβαίνουμε. 2) Ἕνας παγκοσμίου φήμης Γάλλος τραγουδιστής. 3) Νότα. Δὲν εἶναι δικός μας. Σύνδεσμος. 4) Ἀγρίμι στὴν καθαρεύουσα. Στρατάρχης τοῦ Ναπολέοντος. Ἐπαναλαμβανόμενον θυμίζει χορούς ἀγρίων στὴ ζούγκλα. 5) Ἡ μεγαλυτέρα τῶν ἠπείρων. Εἰς εὐθεῖαν γραμμήν. 6) Τὸ σύμβολον τοῦ Ποσειδῶνος. 7) Πέρασμα ἀνάμεσα σὲ οἰκοδομήματα. Καταλαμβάνει συνήθως τοὺς τεμπέληδες. 8) Θὰ τὴν βρῆτε στὰ Δωδεκάνησα. Τοπικὸν ἐπίρρημα. Ἀρχικὰ γνωστοτάτου ὀργανισμοῦ. 9) Πρόθεσις. Ὑπάρχει στὸ πρόσωπο. Γαλλικὴ μονὰς μετρήσεως ἐπιφανείας. 10) Καθένας ἔχει τὸ δικό του (ἐνάρθρως). 11) Ὑπῆρξεν ἡ Μπουμπουλίνα. Πόλις τῆς Γαλλίας.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Γυναικεῖον ὄνομα. Χωρὶς αὐτὴν δὲν ἐννοεῖται σπίτι. 2) Τοπικὸ καὶ χρονικὸ ἐπίρρημα. Ἄρθρο στὴ γενική. 3) Εἶναι πολὺ λεπτή. Ἀνήκει στὰ δημητριακά. Δοτικὴ ἄρθρου. 4) Ἕνας κεντρικώτατος κινηματογράφος τῶν Ἀθηνῶν. Συμπεραίνει. Ἡ καταγωγή. 5) Τὸ πρῶτον θῦμα. Χρονικὸ διάστημα. 6) Ἐπίρρημα ποὺ σημαίνει: ὁλοφάνερα. 7) Ὄχι τὸ μισό. Τὸ κρέας δὲν τρώγεται ἔτσι. 8) Αἰσθητήριον ὄργανον. Σύνδεσμος. Χρονικὸν ἐπίρρημα. 9) 15. Ἡ μεγαλυτέρα λίμνη τῆς Ἀφρικῆς. Ὑποθετικόν. 10) Μάλιστα. Ἔχουν τὶς ἴδιες διαστάσεις. 11) Χαρτὶ τῆς τράπουλας. Ἡ κυριωτέρα ἀρτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

ΛΥΣΕΙΣ 108ου ΤΕΥΧΟΥΣ

ΜΕΣΟΣΤΙΧΙΔΑ

Δ	ά	φ	ν	η
δ	Α	σ	ο	ς
β	ά	Σ	ι	ς
σ	ῖ	τ	Ο	ς
π	ύ	λ	ο	Σ

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

```
          80
          50
90   30   10   13   7 = 150
           3
           7
           =
         150
```

ΑΣΤΕΡΙ

```
Μ        Η        Σ
     Α   Α   Ο
Η    Λ   Ι   Α    Σ
     Γ   Ο   Ο
Α        Σ        Σ
```

ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) ΑΣπίς, 2) Ηπειρος, 3) ΔΙας, 4) ΟΝος, 5) ΝΟμος, 6) ΙΣχύς=ΑΗΔΟΝΙ—ΣΠΙΝΟΣ.

ΤΑ ΡΗΤΑ

1) Μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσεις.
2) Οὐδὲν κακὸν ἀμιγὲς καλοῦ.

ΜΑΓΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

Μέλος—Νέος—Πέτρα —Ἀετὸς —Μέρος—Τέρας—Μέλος—Ἕλος.

ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΙΦΟΣ

ΠΙ-ΛΑ-ΦΙ=ΠΙΛΑΦΙ.

ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΡΗΝΟΣ—ΤΗΝΟΣ.

ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

Πᾶν μέτρον ἄριστον.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

ΣΤΑΡΙ (ΚώΣΤΑ ΡΙξε κλπ.).

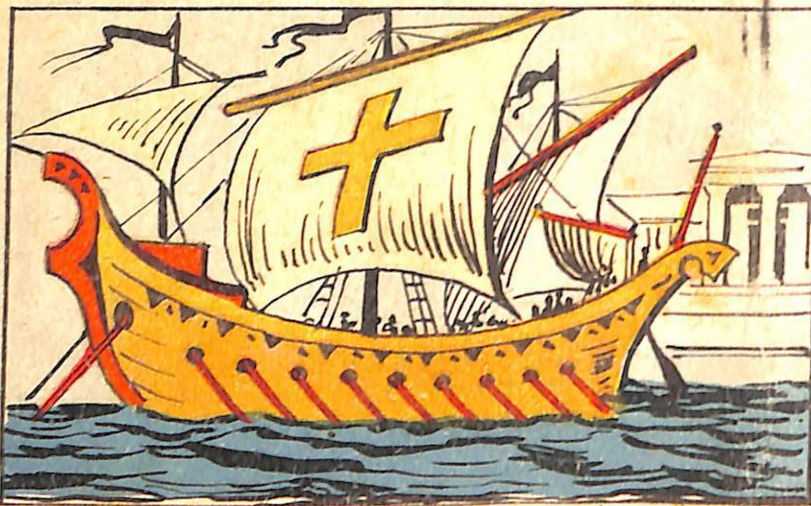
ΓΡΙΦΟΣ

Μισεῖ ὁ κακὸς τὰ καλά.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 108.

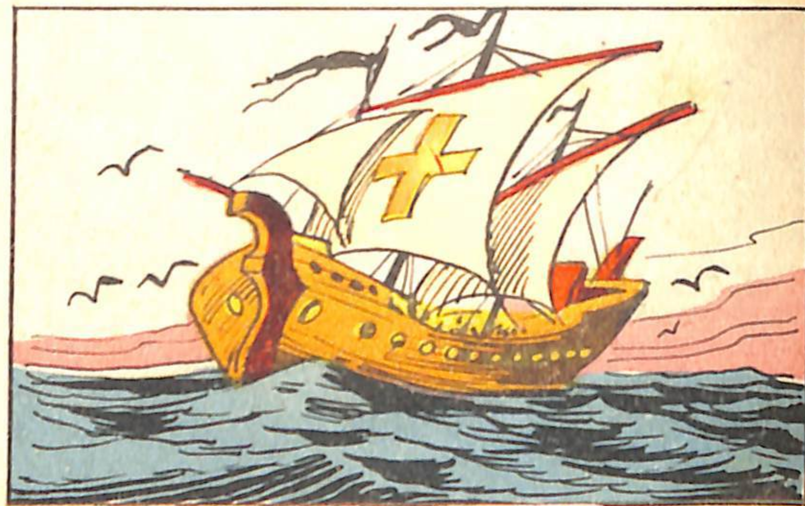
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΑ: 1) Πρὸς—σάλα, 2) πρὶν—σόλα, 3) ρίς—μία—σᾶς, 4) ὃν—νύξ—σί, 5) μῦς—μᾶς, 6) αἴξ—μηρός, 7) Μῆλος, 8) ἄς—Πάρος—ΕΜ, 9) σόλ—ΣΟΣ—ἴνα, 10) ἅλας—ἕνας, 11) Ἀσία—δμάς.

ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ

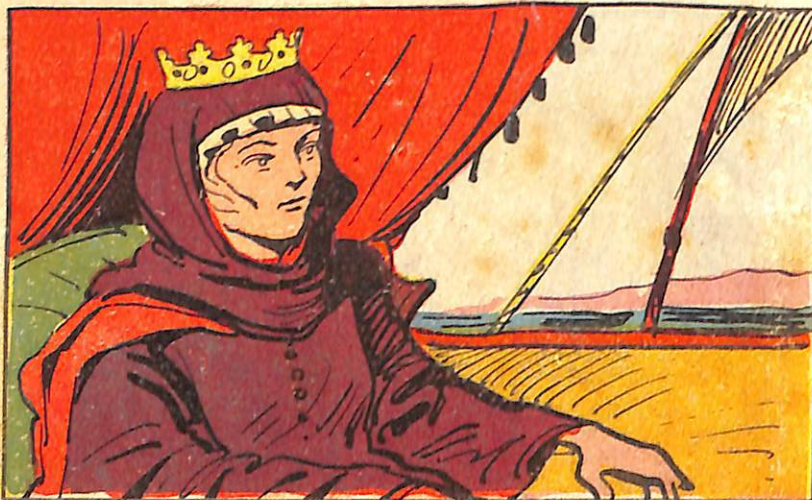
67.—"Υστερα ἀπὸ μιὰ βδομάδα, ὁ Κωνσταντῖνος συνώδευε τὴ μητέρα του στὸ λιμάνι τῆς "Οστιας, ὅπου τὴν πρόσμενε τὸ βασιλικὸ «ναβίγιο». Στὸ μεσαῖο κατάρτι του, τὸ πορφυροσκέπαστο αὐτὸ πλοῖο, εἶχε ὑψώσει τὸ θεϊκὸ σύμβολο, ποὺ ἦταν καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ μεγάλου ταξιδιοῦ τῆς Ἑλένης. Τὸν Τίμιο Σταυρό!

Τί μεγαλόπρεπο θέαμα ἦταν ἡ ἔπαρση ἐκείνου τοῦ πλοίου. Ἀπ' τὴν ἀκτή, πλῆθος κόσμου ξεπροβόδουσε τὴν μάνα-βασίλισσα. Ψάλτες καλλίφωνοι συνώδευαν μὲ ὕμνους θρησκευτικοὺς τὸ ξεκίνημά της. Ὁ σκοπὸς τῆς ἀποδημίας της εἶχε γίνει γνωστὸς κι' οἱ χριστιανοὶ τὴν προπέμπανε μὲ θερμὲς προσευχές.

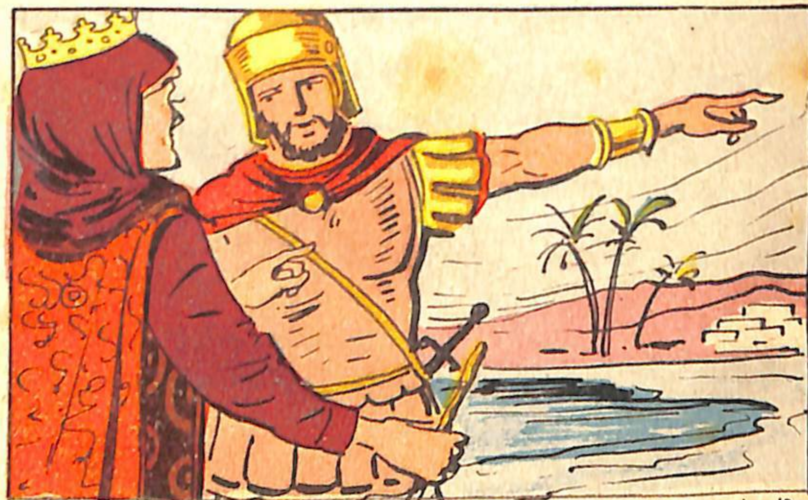
68.—"Ορθια στὴν πρύμνη, χαμογελᾶ ἡ ἁγία μητέρα, κουνῶντας τὸ χέρι της πρὸς τὰ πλήθη. Ὁ Κωνσταντῖνος ἀπομακρύνεται μὲ τὴν ἄκατο καὶ τὸ πλοῖο σηκώνει τὴν ἄγκυρα.

Τ' ἀγέρι φουσκώνει τὰ πανιά, τραγουδᾶ τὸ κῦμα. Ἡ Αὐγούστα χαμογελᾶ πάντα, γεμάτη ἐλπίδα καὶ πίστη. Χρόνια τὸ εἶχε ὀνειρευτῆ τὸ ταξίδι ἐκεῖνο: Νὰ προσκυνήση τὴ γῆ, ὅπου πάτησε ὁ Θεάνθρωπος. Ν' ἀνακαλύψη τὸν τάφο Του, τὸ Σταυρό Του. Νὰ κτίση ἕνα μεγάλο ναὸ στὴν Ἀνάστασή Του. "Ω, πόσα ὄνειρα ταξιδεύουν μαζί της, στοὺς "Αγιους Τόπους!

69.—Καθισμένη σ' ἕνα θρονὶ ἀναπαυτικό, ἡ Ἑλένη βυθίζεται στ' ὄνειρό της, ἐνῶ παρακολουθεῖ τὰ παιγνίδια τῶν δελφινιῶν. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβη φάνηκαν, μέσα ἀπὸ τὸν ἀκύμαντο πόντο, τ' ἄσπρα σπιτάκια τῆς Γιάφας, ἀνάμεσα στὶς πορτοκαλιές. "Εχει φτάσει κιόλας στὴν Παλαιστίνη, στὴν Πύλη τῆς Ἰερουσαλήμ. Ἡ καρδιά της χτυπᾶ ἀπὸ ἀγαλλίαση. Ὁ ἔπαρχος Δερκυλλιανὸς ἀνεβαίνει στὸ πλοῖο, πρὶν ἀκόμα ἀράξη, νὰ χαιρετήση τὴν Αὐγούστα. Ξέρει τὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ της, ἔχει τὴν ἐντολὴ νὰ σταθῆ συνεργάτης στὴν ἅγια προσπάθεια.

Ἡ Ἑλένη βρίσκει τὴν εὐκαιρία νὰ μάθη, ἂν εἶναι εὔκολο κεῖνο ποὺ ζητᾶ στοὺς Ἁγίους Τόπους.

70.—"Εχουν γίνει πολλὲς ἀλλαγὲς στὰ Ἱεροσόλυμα ἀπὸ τότες ποὺ πέθανε κι ἀναστήθηκε ὁ Κύριος;

—Πολλὲς καὶ μεγάλες, Αὐγούστα, τῆς ἀποκρίνεται ὁ ἔπαρχος τῆς Ἰουδαίας. Ρωμαῖοι κι' Ἑβραῖοι συναγωνίστηκαν πῶς νὰ ἐξαφανίσουν τὰ ἴχνη τῆς θαυμαστῆς ἐκείνης ἱστορίας. Ὁ Ἀδριανὸς ἰδιαίτερα δὲν ἄφησε πέτρα στὴν Παλαιστίνη, ποὺ νὰ μὴ τὴν σωριάση πάνω στοὺς ἁγιασμένους ἐκείνους χώρους. "Εγιναν ἐπιχώσεις, καὶ στὸν Γολγοθᾶ, καὶ σ' ὅλη τὴν Ἰερουσαλήμ. Ἡ τοπογραφία ἔχει ἀλλάξει ὁλότελα. Λένε, πὼς ἐκεῖνο τὸ μέρος ὅπου βρισκόταν ὁ "Αγιος Τάφος ἰσοπεδώθηκε κι' ἔγινε λιθόστρωτο. Τώρα εἶναι κτισμένος ἐκεῖ ὁ ναὸς τοῦ Δία καὶ τῆς Ἀφροδίτης.

71.—Μὰ τότε, αὐτὸν τὸ ναὸ θὰ γκρεμίσουμε πρῶτα, Δερτυλλιανέ, εἶπε μὲ ἀπόφαση ἡ Αὐγούστα. "Υστερα θ' ἀνασκάψουμε τὴν πόλη καὶ θὰ τῆς δώσουμε τὸ πραγματικό της ὄνομα μὲ ἐπίσημη πράξη.

—Ναί, τοὺς πείραζε ἀκόμα καὶ τ' ὄνομα Ἰερουσαλήμ, γιατὶ θύμιζε τὸ Χριστό. Καὶ τὸ ἄλλαξαν. Τώρα τὴ λένε Αἰλία Καπιτωλίνα.

Τὸ πλοῖο εἶχε ἀράξει μπροστὰ στὰ κατάλευκα σπίτια τῆς Γιάφας. Κι' ἡ Ἑλένη πάτησε τ' ἅγια ἐκεῖνα χώματα μὲ συγκίνηση. Τὴ συνώδευε ὁ ἔπαρχος μὲ τὸ Μάρκελλο. Τὰ πλήθη τὴ χαιρετοῦσαν. Οἱ μυστικοὶ χριστιανοὶ εἶχαν ξεθαρρέψει καὶ πλησιάζοντας τῆς φιλοῦσαν τὰ χέρια.

72.—Ἀπ' τὸ γκρέμισμα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης ἄρχισε τὸ ἔργο. Ὁ ἐπίσκοπος Μακάριος ἔκαμε τὸν ἁγιασμό.

Οἱ ἀνασκαφὲς προχωροῦσαν. Ἡ Αὐγούστα παρακολουθοῦσε ἀκούραστη, ἀκουμπῶντας σ' ἕνα ραβδί, ποὺ τῆς εἶχαν προσφέρει κομμένο ἀπὸ τὸ "Ορος τῶν Ἐλαιῶν. Μὰ τοῦ κάκου δούλευαν μῆνες τώρα πλῆθος ἐργάτες. Τὰ φτυάρια καὶ τὰ τσαπιὰ προχωροῦσαν στὴν τύχη, μέσα σὲ βουνὰ ἀπὸ χώματα. Οἱ Ἰουδαῖοι κι' οἱ ἐθνικοὶ εἰρωνεύονταν.

—Ψάχνουν μέσα σὲ μνήματα αἰώνων, ἕναν τάφο ποὺ δὲν ξέρουν τὴν ἀκριβῆ του τοποθεσία.

—Θὰ τὸν βροῦμε, ἂν θέλη ὁ Κύριος, ἔλεγε ἡ Ἑλένη μὲ πίστη. (Συνεχίζεται)